

R
38
44

Casa	
Gab.	02
Est.	
Tab.	38
N.º	14

Universidade de Coimbra

Biblioteca Geral

RESERVADO
N.º 1

10

Conciliator differentiarum philosophorum et precipue medicorum clarissimi viri Petri de Abano Patavinus feliciter incipit.

Num in trinario ac omne quod ipse pretendens in antea. Denuo vero medicorum philosophorumque illustrium condigerens sententias. Politicorum quidem septimo. Aristoteli inquit scribere. Bene vivere ac felicitatem appetunt omnes sed hec adipiscendi: his qui

dem potestas: his vero non propter fortunam quadam aut naturam: ubi cuiuslibet primitus naturale desiderium ad vitam et felicitatem denotatur. Quosdam tamen deinceps fortuna seu natura impeditos id posse minime adipisci. Primum quidem clucescit: quoniam bonum appetunt omnia. Unde laudatur hoc testantes ethicorum initio. Vivere autem et beari bonum extat summum. quia vivere viventis est forma. Unde de anima secundo. Vivere viventis est. hoc vero ceu perfectius quoddam et divinius pre aliis appetitur maxime quod eius firmat oppositum. Omne namque animal mortem perniciemque devitatur: de consolatione tertio. Est denique felicitas operatio quedam anime et usus secundum virtutem preter ceterorum decimo. de consolatione quoque tertio. Beatitudo est status omnium bonorum agere regatione perfectus. Malin. cunctis hominibus natura insitum est desiderium ad sciendum quod beatitudinem ceu terminat. Vivere itaque et felicitari appetit unumquodque: quod autem perfectum precipue. Adhuc demum vita privantur: quoniam naturaliter illius prava simulque inproportionata extant principia ab intrinsecis et extrinsecis causis: et actus virtutis deficientis orationem non paucos vero est huiusmodi reperire. Verum tamen in proportionem eorum vicissim malicia differtia aperietur in sexta. Actus quoque horum brutales detestans ethicus. i. moralis philosophus virtutibus incitat principalioribus insignis consuetudine possidere non habet. Quidam namque non solum corpore: veram et anima natura sere sunt serui. s. fortunam demum tantum similiter impediuntur ingenuitate fore divitias potestas ac his opposita: omninoque fortunam et infortunium rhetoricorum testatur secundo: in qua vimgenesios sideream esse puto non immerito includendam. Nonnulli enim vita privantur ac beatitudine bona illata exstima a fortuna velut et prava. Nam et si ea felicitati ministrat presidium quo quanto quali ut ubi et quando expedit modificare. Adoptans itaque actibus virtuosus inter magis ac magis in postera vita ac felicitate potiri perperius: non utique in exemplo: verum et opere ceteris aspirantibus in hoc ita prodesse: cum scientiam vniuersalem nequaquam mortis viculis astringat. Librum equidem ceteris decreui ex preblemantibus vna cum locorum intellectu vigentium carissimis publice lustris inuestigans iam binis. Quoniam nempe philosophorum ac medicorum discipulis in medicina optantur apparentes precipue dicuntur cuiusque preferes veritate continere. Quapropter ipsam

Conciliatores malui appellare. Ipsiusque diutius latere purabam: ni preces querentium crebras opposeret eraudire condignas: ac casus non formidare emergentes inconsulte. Hinc quidem sit sciscitatem pre opere in primitiis fore scientiis: philosophia quoque ac medicina preter alia sufficienter instructum. Quae in tres sepabo pres trinitatis in deorum et veneraciones prelatione. s. inuit namque iuxta philosophorum omnia in prima et minima trinitate. In quarum vniuersa prima que sita statuatur omnia et velut foriseca: mori queque vniuersa pres medicine: theoretice vbi et practice. His et eni cognitio facili et expeditius vniuersa queque animi ipsam rationem ac viam artis perfidare poterit veteris theoretice proemio. Secunda vero theoretice continebit dubitata. In tertia quidem que practice subdant finalia. his et appenditia occurrunt quaeque. Artes autem per differentias sequestrabo: cum pleterumque vniuersa queque non parum distet a reliquo. quas equidem vsque in totius voluminis terminum ipsa breuitatis allegationis gratia continuas naturalis numeri ordine numerabo. Ipsas denique inuentionis facilitate aliorum depigendo figuris. Eodem quoque modo sermones ex sapientibus adductos: quos et ceu iacent conabor transcribere: ac rite huc ex forte derivare breuioribus litteris indicabo. In vna quoque similiter differentiarum sepe quattuor inquiruntur preter vniuersa queque partis arguta: quorum aliquod velut insinuabit subdiuisione recipiet aliquando. hec autem sunt terminorum dubitati primitus expositione. Secundo quidem quod de ipso fuerit ab aliis presentibus. Tertio veritatis cum eius motibus ostensio: ac tandem quarta arguitorum solutio. Que breuitatis amore qua nil vetustioribus amabilius: therapeutice methodi quarto: in duabus ac quatuor differentis explicabo. in ceteris vero subscribam propter primum: secundum: tertium: quartumque sciendum.

Sufficiencia decem questionum vniuersalium.

Quoniam medicina est scientia humani corporis ut sanabilis percurativa: de qua presens studet descriptio. Ea quidem dupliciter ut et reliqua prescientiarum perfiderari. Aut enim quantum ad ea que ipsa foriseca vel intrinseca. Si quidem prescientia: aut quo ad causam formales: materiam: efficiens: vel finale. Si vero ad causam referat formales: aut vniuersalem seu particularem. Primum equidem dupliciter euenit: vel ratione perfectionis ipsius: et ita omnium presurgit differentiarum prescientia sine modi: sicque secunda. Si autem in specialiore attendat: vel quantum ad eius totum esse: et tunc tertia. seu partes: et id aut respectu intellectus: et ita quarta. sine affectus: sicque quinta. Et si quo ad materiam dupliciter: vel per ordinem in cognitionem: tunc sexta. vel permanens: et sic nona. quod si quantum ad efficiens intendat: aut ratione artificis: et tunc septima. vel artis: sicque octava. Si vero ad finem referat ipsa decima presurgit inde. Si autem quantum ad intrinseca dupliciter: aut quo ad theoreticam: seu practicam et reliqua. Is si quidem sufficientie modus ceteris posset adaptari que sitis: ut quomodo est studium. Sed quia potius curiositatem cum pleritate adducit quas utilitatem: in his idque deinceps omitatur que sitis.

O anno da impressao encontra-se no
v. da folha marcada com M2

Quid necessarium non sit me-
 dico ceteras scire speculatio-
 nis scientias ostenditur quia
 Hippocrates Libus medi-
 corum eximius: omniumque sicut
 Ba. primus: quem siquidem
 deus tanquam nunquam peccantem

pduxit humanum misericorditer pulcherrimum generi ad per-
 sectam medicine traditionem in quibusdam problematibus
 Aristoteli attributis per me translatis: alias scientias
 non habuit enim nondum fuissent inuenta. Quoniam ar-
 tes ac vniuersalium scire necessarios prout fuerunt iure
 te primo metaphysice de numero quorum est medicina.
 Amplius scia et sensus seccantur ut res de quibus extant
 tertio de anima cum igitur res de qua est medicina sit a rebus
 alia et distincta de quibus sunt alie scientie. ex diuersi-
 tate namque subiecti fortuntur he diuersitate et vni-
 rates sicut potentie ab obiectis. Medicina itaque erit
 ab alijs altera et distincta: et per hunc modum ab ea vni-
 uersalis. Scie itaque cum sint alie ac alie: necessitates erunt
 sicut differetes exinde surgentes: ita quod vna non sit in
 eo quod alterius necessaria: alioquin quolibet esset in
 quolibet necessarium: et sic confusum oem sicut Anaxagoram
 et distinctum nihil. Adhuc ois ars et disciplina quod nature
 deficit vult supplere: politicoz. 7. nature autem deficie-
 bat sanitatis seruatio et egritudinis remotio. hunc
 autem defectum tollit scia medicine: sicut apparet per de-
 scriptiones ipsius: differentia tertia prout nunc ea
 sanitates custodire: et egritudinem remouere. Et in
 phisicorum. Illud est frustra quod natum cum alterius
 non includit illud cuius causa erat aptum natum. medicina
 vero ordinatur ad sanitatis possessionem. Vnde heresum
 exordio. Ad medicinalis artis intentio est sanitas: finis
 vero possessio ipsius. si ergo in sanitatis possessione ne-
 cessaria esset alia scia: tunc medicina esset frustra. nihil
 autem frustra est in natura: primo celi et mundi: et tertio de
 anima. *hinc neque in arte cuius scia non est in natura et regit.*
 Rursus simile videtur de hac scia et alijs: sicut quis po-
 test vnam aliam sine reliquis adipisci: ut grammatice
 aut logicam vel rethoricam. Ex quibus concluditur alias scias
 non fore scire necessarium ad medicinam. In oppositum est
 Hippo. in libro de aere et aqua: Ba. in principio ar-
 tis curatiue: et Galienus in initio theorice. Amplius il-
 lud cuius cognitio et perfectio dependet ex cognitione et
 perfectione aliarum necessario expetit illas ad sui perfectam co-
 gnitionem. talis vero est hec scia: et aliarum non pauca.
 Scie namque postere non proficietur omnino nisi per priores
 declarantur quousque tandem ad eas scias que metaphy-
 sice dicuntur eleuentur: tertio appens metaphysice: et pri-
 mo prima. Propter quod necessarius est medicum scire
 ceteras speculationis scias. Ut autem istius questus
 veritas habeatur: prout termini ipsius exponatur.
 omnis enim demonstrationis principium quod quid est
 existit: proemio de anima. Secundo quid senserunt qui
 dam exprimat. Tertio veritas demonstrat. Quarto
 quoque sibi remoueat aduersa. Propter primum
 sciendum quod medicus est diligens minister et adiutor nature.
 quod vero versutos actus attendens illi ait. Ad medicum est
 inuidie pelagus ineraustus: distractiois organum: in-
 defense: aut idesele ambitiois perforata clepsidra: alie-
 ne veritatis garrulus predictor: ignorantie prope psta-
 tissimus iconfessor: inexcusabilis inirmorum neglector.
 Quid autem sit scia et quod speculatio differentia ostendit

ditur tertia. Scientia vero speculatiois est cognitio alio-
 rum duarum vel trium demonstrationum: aut trium doctrinarum
 et ordinariarum tradita ut differentia ostenditur. 8.
 Necessarium quoque dicitur quadrifarie: quoniam metaphy-
 sice. Vno quidem modo sine quo non contingit esse
 aut viuere: ut cibus est necessarius animali. Dicitur secun-
 do sine quo bene non potest contingit esse vel fieri quod est si-
 ne quo res bene esse non potest: sicut laboranti necessarium
 est ut sanetur pharmacia. Dicitur etiam necessarium violen-
 tium: iuxta quod Ennius ait omnem rem necessariam
 tristem esse. Dicitur et quod sic est et aliter non contingit
 se habere: qualis necessitas immobilium sempiterno-
 rum: ut dei et principiorum. Propter secundum quidem
 sciendum quod secta medicorum fuit triplex: heresum li-
 bro. Quidam vero fuerunt methodoici. id est artificiales
 vocantes tamen se ipsos methodoicos. Alii vero empiri-
 ci seu experientiales. Tertii autem logici siue ratio-
 nales. Primi quidem erant vniuersalia solum considerantes:
 particularia vero despicientes et media: de quorum quod-
 dam secta diffamatus existit. Tefillus cum alijs non
 paucis. et sicut istos quanto aliqua erant vniuersaliora
 tanto plus medicine necessaria existebat. Secundi
 vero solum particularibus intendebat: vniuersalia spem-
 tes et media: tanquam facti per se oppositi omnifariam.
 sicut quos utique sequitur alias scientias nihil fore neces-
 sarias ad medicine perfectionem cum ipsa sit particularis
 maxime: imo in ea tota. cuius siquidem secte institutor. Se-
 rapion antiquior. Tertii vero media veritatis ob-
 seruantes viam considerantes particularia prout sub vniuer-
 salibus continentur et vis inde recipiunt declarationis. vnde
 posuerunt specialissima de quibus est scientia fore prima
 speculationis medicine necessitate preacta necessa-
 ria. Vniuersalia vero secunda et maxime superiora extra
 medicinam existencia. Cuius heresis fundatores fuerunt
 Hippo. Archigenes et Ba. cum alijs demum istorum
 collegis. vnde cornelius celsus vetustissimus auctor
 et scilicet siue grece Esclepius celeberrimus: qui rudes et
 vulgare medicine scias paulo subitius excoluit in deo-
 rum numerum receptus est: quare de re. sa. pro quem
 seriatim transtulit in latinum: primus noster deus. Escu-
 lapius non pro sermonis testis huius quod deinceps
 duo filij: Podarilius et Adatano bello troiano du-
 ce Agamemnonem secuti sunt non mediocre opere suis com-
 militonibus atulerunt: quos tamen Homerus non in pe-
 stilentia neque in varijs generibus morborum aliquod in-
 tulisse auxiliium sed in vulneribus tantummodo ferro et
 medicamentis mederi solitos esse proposuit. Post quos
 siquidem clarissimi Pythagoras: Empedocles: et De-
 mocritus: cuius aliqui Hippocratem choi discipulum
 fore crediderunt vix arte et sacundia insignem. Post
 quem Dicoles: caristius: paraxagores: chrifippus: de-
 mumque Erasillus ac Erasistrates. Post quos Sera-
 pion quod omnium primus nihil hanc rationale disciplinam
 pertinere ad medicinam professus. In usu enim tantum
 et experientie eas posuit: quem Apollonius et Blacias
 et per Erasclites tarantinum aliquantulum ac non mediocres
 viri aliqui secuti sunt: et ex ipsa professione se appellauerunt
 empiricos. Itaque medicina in duas partes diuisa est
 alijs rationalem arte: alteri sue usus tantum venerationibus sibi:
 nullo vero quicquam post eos qui supra prebentur
 sunt agitante nisi quod acceperant. Aesclepiades ve-
 ro medendi rationem ex parte magna imitauit:
 Ex cuius successoribus Themison nuper in se

gnitio aliq
doctrina
detur. s.
methaphi
ingit esse
dicit secu
od est si
ecellariu
uz viole
ffariam
ottingit
iterno/
quidez
sum li
ciales
oepe/
attoa-
ates:
uz, q-
s non
altora
ccudi
pne/
riaz.
ecel-
aris
Se
ob/
uer
nde
ma
Ta/
tra
nt
uz
oz
t
n
s

nu per in senectute quedā deflexit: p hos equidē vi
ros salutaris ista nobis innotuit plessio. Pro dō
creticorum caplo. 2. supra se Ba. immediat^o pōit Ar
chigenē cū eius imitatoribus. Ultra quē Eraclitē
taren tūm cuius experimentalē cognitionē inqt fuis
se. Supra hūc qdē Phylotimū & Diocle: an quos
oē imirabilē Hippocratē p̄fitei extitisse. Ipse nāqz
vir bonus & benign^o primus scripsit in his que artē
medicīne qd vtile. Ba. libro d cholera nigra perme
trās lato: de cuius qdē Hippo. finis pductōe iā pre
tactu. Deficit tū q̄liter dicat Hippo. primū scripsisse
cū dictū sit d̄ria p̄ma hūc plures p̄cessisse qd & medi
ci q de assidīs denotāt. Dicēdū id verif. cari q̄ntū ad
id qd ē recte inuenire ceu Ar. topica repit & sophisti
cam Qualiter. aut q̄s adiuenit in q̄o. aut intellectu p̄
cipioz habitū ēt semetipso vt mor apparebit & aliis
modis nō paucis cū isto. vñ in quibusdā p̄blematis
b^o Ar. ascriptis plurimi qdē veterū medicōz spar
sim qdam inuenere medicīe mat̄esib^o aut trinus cō
gragātes: & a fortuna v^l vaticinio aut d̄monioz iuo
catōe seu alijs quibusdā modis. Quare emperici ar
tē h̄mōi p̄stituerūt nālī puta fortuita reuelatōe & simi
litudine de heresib^o apparēs. vñ quarto tertia: Sa
nati sūt quidam lepra bibēdo vinū in qd̄ p̄iecta fuit
vipera interficiēdi intentiōe: aut obediēdo sōnio v^l
visiōi: ceu inuēta ēvrina p̄ferre i passiōe splenis ma
gne canōe sc̄do. sc̄do. Ba. sic d̄ ige. 9. patre p̄moto
in medecinalē p̄ueni artē. Talit etiā ipius q̄s cōsiliū
laudauit eiusdē. 14. caplo. Quis q̄ppe similitudine seu
imitatōe Hippocrates aspiciēs adiuenit clystere q̄ n̄
modica pisciclorū copia dolēs assūpta rostrū in ma
re submittēs deduxit in anū ita vt ea cesserat egerēte
dolor: practice secūdo caplo. 7. Silr Diascorides i
uenit feniculū oculis p̄ferre hūanis aspiciēdo serpen
tes vere cauernas egrediētes eozū oculos eo fricare
assidue. Primozū quidē & secundozū annullatio li
bro heresuz curatiueqz artē est apta. Propter ter
tiuz vero sciendū est q̄ alie scie siue artes liberales ne
cessarie sūt in medicīa necessitate late secūdo mō di
cta: & si nō p̄mo v^l q̄rto quātū ad eius p̄ncipia v^l mō
dū ab aliq̄ illarū traditū: qd̄ auctoritatib^o onditur et
rōnibus. In p̄ncipio nāqz terapēticē artē sicut trās tu
li scribit: si neqz geometria neqz astronomia aut dia
lectica neqz alia aliq̄ doctrina bonarū medici fieri de
bētes indiget quēadmodum vituperatus Theophil^o p̄
misit: sed neqz lōga egēt experiētia operū artē: facile
q̄sqz medicīnā possit et adiscere. Sicqz igit non solum
astrologiā & logicā medicīe fore necessariā: vey etiā
geometriā & quālibet aliā doctrinā bōarū p̄ quā scie
tiā intelligo nālē methaphysicā: & ceteras artes libe
rales i expressas. vñ Constantini trās latio sine i herēs
& ceteraz liberaz artū esse necessariā. Adhuc Ba.
in fine tēgni testat se duos libros de artū p̄stitutiōe
p̄posuisse medicīale ordinās disciplinā. Ampli^o Ma
lyab. in p̄ncipio theorice aut oportē lecturū librū suū
quē p̄pletū & regalē vocauit dispositionē p̄fectū esse
& p̄bum oēs scientē artes. In libro tū eius tota p̄tie
tur medicīa & iō inqt nō eget lecturis hūc librum
medicīne aliquos alios legere libros cū sit oia conti
nēs que sunt necessaria discipulis & perittis. Senten
tias eni verbox p̄intelligere oī. vt cōmode possit su
os p̄ceptus alijs exprimere: eosqz p̄nūciātes intelli
gere. hoc aut sit p̄ grāmaticā q̄ ē scia recte. scribēdi &

cognoscēdi id qd̄ p̄fert topicorū sexto. Etiō Alpha
rabi de ortu sciarū ipam sciam lingue appellauit
q̄ nihil aliud videt eē nisi idiomat^o regula quedā dire
ctiua. Eget etiā q̄s maxie logica q̄ fm. A. in eius lo
gica est speculatio rerū qbus puenit ad incognitiōes
icogniti. Sed apud Maly abbatē est verbox libra &
omni vtilis arti. vñ p̄ma p̄plexionū caplo. 6. Par
ne falsitates eoz q̄ in p̄ncipijs logice cōsiderationis
edocent cause maiorū delictorū sūt: & contingit oia
male opata & fm artes oēs: & f̄z omēs totius opatō
nes vite sequi sophismata. vñ Maly. rodoan p̄mo te
gni. Ba. dixit doctrinas vt imitaret nos ad discēdū
artē dialectice: & vt faceret nos scire q̄ impossibile sit
p̄prehēdē artē medicīā sine arte dialectice nisi fuerit
hō excellētis nature velut Hippocras. Adā sētū. n.
q̄ nō scit verū: neqz saluat aliqz ab errore nisi p̄ artē
logice. Quare Boeti^o in Porphyrii p̄metario: Epi
curū & alio necesse fuit falli q̄ abiecta scia disputan
di de rerū veritate p̄quirerēt. Silr p̄mo de physico
auditu Primi querētē fm philosophiā veritatem &
nāz rerū diuerterūt: vt in viā quādā aliā ob infirmi
tatem. i. p̄pter paucitatez exercitij i dialectica f̄z Lō
mētatorē. vñ collz p̄ncipio: Scias q̄ aliqz nō pote
rit stare sup sine huius libri: neqz intelligere maiore
p̄tē ei^o: nisi ille q̄ legerit tū i logica & possit ad min^o
cognoscer modos tuū dem̄rationū puta simplr cāe &
esse seu signi sicut d̄ria videbit octaua. Est aut & alte
ro mō necessaria: qz p̄ ipam defendunt p̄babilit scia
rū p̄ticularū p̄ncipia q̄rto methaphysice. vñ d̄ primo
topicorū. Est ad oīum methodoz p̄ncipia viam ha
bēs. Et iō in p̄dicamētis Simplicius: Logica est p̄
organica totius philosophie defendēs nos a malis i
p̄acticis: & a falsis i speculatiuis. Q̄ igit grādis ē
logice necessitas. Eget & rhetorica q̄ fm Tullius ad
p̄suasiōē facultas est apposite dicēdi: vt sermones
suozū p̄ceptū expressuos sic lepide sciat cohornat vt
gratāter recipiant ab infirmis vt ita in eius p̄fidetiā
deducant vt d̄ria ondet. 135. Est etiā n̄ minus neces
saria eo q̄ Ba. medicorū p̄nceps vt plurimū vtitur
rhetorica oratione p̄suasiōis inductiua. vñ Alphara
bius in didascalicis super arrhetorica: vides in illo
qd̄ positū ē i p̄libus libris Ba. declaratōe sua de re
bus scialibus multotiēs oratōe hūc vsū fuisse rheto
rica: vt q̄ vene oriant ab epate p̄pterea q̄ grossius
ex ipsi ē circa epar: & q̄ fm elōgatōem ab ipso graci
lian^o: & q̄ virtus corpis regitiua habitaculū h̄z in ce
rebro: eo q̄ rex semp in excelsiori loco bitat ciuitatis
Et qm̄ hō itelligit p̄ cerebrū p̄pterea q̄ hoies de eo
que vidēt pati defectū i intellectu dicūt q̄ est absqz ce
rebro. Et quoniā fortitudo & timiditas existūt in cor
de q̄ hoies dicūt de timido ipsū cor non habere & est
id de interioribus tertio caplo. 4. de quo aliqd̄ d̄ria
66. Est et necessaria arithmetica numeroz scientia
& in se quantum ad dies creticos de qbus negociatur
plimū medicina vt p̄ eā sciat p̄positionē numeroz &
fractionē eozūqz naturas: & i eo q̄ ad alias ordinat
mathematicas vt musicā & p̄cipue astrologiā. Eget
et geometria scientia magnitudinū mensuratiua: vt
ea vulnerū cognoscat figuras. Rotunda nāqz tar
dius ac difficilins sanatur posteroz primo Idco q̄
latera adiuicē plimū distat: cum circularis figu
ra sit ceteraz aplissima: vñ tra Pro triangulata i q̄dra
gulata & huiōi facilius sanat: cū p̄tes distēt i adiuicē

bid. qualum sit m
ana logica ad mō di
analiz p̄ncipia caplo
66

bid. qualē vultus
rotundū distat
laterā d̄ mō p̄ncipia
p̄ncipia

bid. qualē vultus
rotundū distat
laterā d̄ mō p̄ncipia
p̄ncipia

q̄ oīz alii mō libralis sūt mō rōm ad noticiā
p̄ncipia medicīne habēdoz saluz d̄ mō rōm
axp̄a qd̄ sigilanz probant p̄ncipia d̄ b̄nagūqz
ilanz rōmōbz & acuriontanbz //

perparū. vbi nanq; angulus illic carus ppter appli-
 catōes ppinquoz icipit gnatio. Et iō chirurgici dia-
 gonales vulnerū faciūt lectiōes. Necessaria ēt exi-
 lit in quantū ad astrologiā ordinat. Adusice aut ne-
 cessitas apparebit dria. s3. Necessitato quoq; non
 modica sibi necessaria extat astrologia q̄ est scia quāti-
 tatiū et motū celestiuū corporū i se ac i suis effectibus
 vtr̄ p̄sideratiua; vt ea medicamidus electis vtaf tē-
 porib⁹ q̄b⁹ est luna felicib⁹ p̄teperata planetis; et sub-
 p̄petētib⁹ figuris: sicut ēt apparet p̄ Ptolemeū i
 cētologo: Sigs purgatoz sumpserit luna exite cum
 Joue opatois ipius minuet effect⁹. Itidē tāger mē-
 brū et ro luna stāte in illi⁹ mēzi signo horribile: et ta-
 liū plima. Et hui⁹ quidē necessitatē vehementi teti-
 git Hip. i libro de aere et aq̄ dicēs: Qui vō ea q̄ de
 re altissima tractauim⁹ rata tenēt et credunt: nozint
 astronomiā medicine nō minimā ptē eē. vñ i libro ei-
 dē de p̄noscitōe fm lunā ascripto: Quismodi est
 medic⁹ q̄ astrologiā ignorat nullus d3 se in ei⁹ man⁹
 ponē. Nec et in p̄ncipio p̄noscitōz cū dixit Et si qd
 diuinū fuerit et cū illo i egritudinib⁹ res celestis et c.
 quāq; Lōmētator sensibilib⁹ loquēs d̄ p̄tinēte nos
 exponat. Necessitas ēt ista ondit̄ creticoz tertio ca-
 plo. 2. 3. 4. et q̄si p̄ totū. Deosar dicit Albumasar i
 troductorū p̄rio: Adedici idigēt necessario astroz scia
 vt p̄ ea sciat sui magiperi radices certissime. O por-
 tet quoq; medicū illū ifirmū curare cui ex significatō-
 ne stellaz iā p̄uidit astrolog⁹. Mālis quoq; scia ne-
 cessariissima ē sola quāq; ipaz nō tangāt p̄fati cū ea
 subalternef illi; subiectū neq; ponit sub subiecto vt
 ondit̄ dria. 7. p̄ncipia et sua sumit ab ea ceu ex libris
 aialiuū apparet: et p̄rio p̄ima. vñ de sensu et sensato:
 P̄bysici est de sanitate et ifirmitate p̄ia inuenire p̄n-
 cipia. Et iō coll3 p̄ncipio. lectur⁹ hunc librū necesse
 ē q̄ ipe de illis sit q̄ vñ fuerit aliqd i radicib⁹ sciarū
 nālium. Metaphysica quoq; ei sicut alij ē necessa-
 ria: cū defendat realit̄ oimz sciarū p̄ncipia metaphy-
 sice q̄rto. Et iō oēs tandē eleuant in ipaz scie vt Ar.
 in tertio illius testat⁹ est cū. A. Ampli⁹ p̄bat rōni-
 bus: cū reb⁹ existentibus scias acceperim⁹ i p̄dica-
 mētis. Sicut eni res sebz sic et scie de q̄bus extant.
 Res vero oēs p̄nere sunt et p̄iūcte nō solū q̄ sūt vñ⁹
 gnīs vel materie vey q̄ diu erloz ita vt suprema ife-
 rior: imo supnoz attingat et attingant. Dionisius de
 diuinis noib⁹: Lōnectunt et: q̄ oē q̄b⁹ est substātia
 existit l'accidēs cū hec diuisio totā entis euacuet nāz
 sic et oēs scie aut erūt de substātia vel accidēte: sed q̄
 sunt de accidēte in substātiā tandē reducunt cū acci-
 dēs esse nō habeat nisi p̄ substātiā et diffinitio nō ni-
 si p̄ ipsius additōes seprimo metaphysice. Rursus
 p̄ncipia saltē vñ et mediata sūt oimz eadē. i. 2. metha-
 physice. q̄ aut sic sunt vñ ab alio q̄dam necessitate d̄-
 p̄ndet: ppter q̄d Ba. de ige. 9. caplo. 2. Lōfestim
 a pueritia philosophiā cupiētes ad illā venim⁹ p̄mo
 deinde postea patre somnijs māifestis p̄mo: o ad me-
 dicinālē venim⁹ exeritatōez: et p̄ totā vitā scias al-
 terutras opib⁹ magis q̄ v̄bis in studiū durim⁹. Il-
 le tñ q̄ medicine sunt necessariōes existūt Logica cū
 sit oimz sciaz velut sal ciboz conditiua: naturalis ei⁹
 p̄ncipiozum ostentiua: et astrologia eius iudicioz
 directiua. Adhuc res omnes sunt essentialiter ordi-
 nate. igitur et scientie de quibus extant. in sic autem
 ordinatis posterius p̄fecte nō pōt adipisci sine p̄rio-

ris cognitione cū scire sit p̄ cause adeptionē: postero-
 rū p̄rio. medicina vō est de reb⁹ posteriorib⁹: ē eni
 sciaz p̄ticularissime. Et ideo Boetius de p̄solatiōe
 quosdā detestat manibus violētis discerpiētes p̄bilo-
 sophie vestes putātes equidē ex aliqua p̄ticulari illi⁹
 sibi ascripta in se totā p̄tinere. Itaq; ex his oibus cō-
 cludif oimz bonarū doctrinarum oportere medicū
 dignotionē habere. Et fortassis medicine discipulū
 p̄festim appellat̄ ingri aliarū v3 artium nō medicine
 Attendendū tñ nō oportere oino peritam et medi-
 cum exquiritā p̄dictaz cognitionē h̄re sufficit eni si
 aliquale iparū habuit in coi sicut et Dalay abbas de-
 mū sentire videt. Deincepsq; sciendū q̄ res dupli-
 citer possunt cōsiderari et scie cōsequenter et de qui-
 bus sunt. Aut in eoi put omnes habēt ordinē adin-
 uicē: sunt eni ex eisdē p̄ncipijs et tandē in fine tēdunt
 eundē vltimū. vñ. A. p̄mo metaphysice: Oēs
 sciētes cōicant in vna vtilitate que est acq̄sita p̄fectō-
 nis aie humane p̄paratis in effectu eā ad futurā sc-
 licitatē: et sic vna res alia eget et sibi cōnectur erin-
 de scia. Vel fm q̄ sunt particulariter suis generib⁹
 et spectebus distincte. alioz enim alia p̄ncipia sicut
 numeroz et planoz p̄ncipio de anima: et ita vna p̄
 se sine alia existit: cū non semp oporteat vltimā que-
 rere cāz sed magis imediatā p̄bysicoz scdo. Ampli⁹
 neq; antiquandū est in alijs scit̄is et matie in his
 q̄ sunt vniuersalioz et de sermone tūc nāq; cum diffi-
 cultate gradiori puenit ad p̄ticularium cognitiōem
 et sensum: circa q̄ versat scia medicinalis aliaz mari-
 me. O portet eni mādata medicoz sequēti dria sub-
 scriptat pueritia et ab adolescentia suscipere. In his
 nāq; p̄tib⁹ facili⁹ extet custodia q̄ i senectute cum
 obliuionis sit domus theorice p̄rio caplo. i. 2. Reci-
 tat eni Ba. elemētōz p̄mo cuz eet in. 19. anno se a
 quodā didasculo de heresi Attranei icepisse medicina
 lia docere. vñ regressū melius v̄ eē sciendū: ex hac
 ad p̄iora deinceps. Adis itaq; vñs dicēduz ad argu-
 mēta p̄rio. Ad p̄mūz dicēduz q̄ et si plures sciarūz
 non fuissent iuente adduc tpe Ad. tñ bonitate sui q̄
 dam nature hunc diligētis ifictu ipsi vtebat v̄iaz
 traditis: iuxta illud p̄mi elēcorum: Oēs etiā idiote
 vtunt̄ dialectica et tētatiua conātes arguē. vñ Boe-
 tius: Struere parietē nālis igeni sed arte sit meli⁹
 Et ideo ingt Dalay. Hippo. fuisse nature excellētis
 nā bonitas nature ipsius et solertie supfluitas pdu-
 xit ipm ad hoc vt tribus vteret doctrinis absq; arte
 nāliter dialectice. Ad aliud dicēduz q̄ res p̄ticulari-
 ter p̄siderate sunt distincte: alieq; ac alie: in eoi tñ
 vt dictū est sunt eedē. Dicēduz et q̄ quātū ad cogni-
 tionē quandā p̄ticularē essentialē medicine alie non
 sunt necessarie scie. quātū vero ad v̄iorē et plenio-
 rē cognitionē entis de p̄fecto eē sunt necessaria. Ad
 aliud dicēduz q̄ medicina ad ea q̄ sunt p̄pria ipsius
 nulla aliaz in diget sciaz. eget tñ alijs in quātū vna
 scia locat̄ sub alia vt onsum est sicut res sub re p̄tine-
 tur. Lū eni in scia sunt duo supposita et rōcinata p̄ri-
 mo metaphysice. A. quantū ad rōcinata cū p̄pria
 illi scie in q̄ ex p̄prij rōcinat alijs nō idiget. quātū
 vero ad supposita eget: vt supiori scia declarant̄ ac
 defendant̄ p̄ eia. Ad aliud cōsimiliter dicēduz:
 Ad aliud dicēduz q̄ l3 ois scia p̄ticularis vt declara-
 tū est aliquo mō eget vniuersali: nō similiter: q̄
 quedam est magis p̄ticularis vt que de ente p̄ticulari-

maserit apr
 ou ad mundu
 23/

ulus vroz d
 et p̄nythm
 vnybz mundu
 vnoz nāz am
 23/

ad ita ampt
 mundum m
 statz mpt
 23/

lari & alia vero min⁹ sicut que & min⁹ particulari. Uni
 uersalior nāq; sciarū nō tot requirit adminicula velut
 gramatica vel logica relatōe altiarū ceu que de ente
 particulari. Ad medicinā vō dictū ē pticularissimā fore
 aliarū.

Differentia. 2.

Mod non sit opus medico logicum esse: vi/
 detur qz quod est vanū sibi nō suppetit. Ta
 le vero ē logicū eē. vñ pēnio de aia. Adant
 festuz q; dialectice diffinitōes vane sunt oēs. Itaq; et
 tota sere cognitio logica: cuz diffinitio mediū demā
 tois existat saltē potioris. Amplius qd ē ipertinens
 & extraneū nō opus medico. huiusmōi aut sunt s̄mo
 nes logici vñ & omētor: quarto phisicorū Intēdit
 Ar. p̄ s̄mones extraneos logicos & philosophiā que
 ex istis cōponitur philosophiā vocat extraneā. Rur
 sus: qd ē inutile nō necessarium ē medico in vtilib⁹
 f. nem stabilenti. hoc vero ē logica. vnde interiorum
 tertio caplo. primo: Logica vere sunt quecunq; vl
 tra vtilitatem nature considerentur rerum. Eorum/
 dem vero primo caplo. 6. inutilis apparet logicorū
 problematum scrutatio: cuz nihil in dignotōe passio
 nū neq; in sanatione: neq; i p̄noscatione inuenien
 dorū sit iuuatiua. qre & omētor: i. methaphysice
 vniuersalit̄ eni ei q; semp ē in disputatōe multoties
 accidit vide. e ē rēna remota a rei nā. Itōq; p̄mo t. e/
 orice. caplo. 3. Ba. ait p̄mo libro d̄ cognitōe morbo
 rū interiorū logicarū inuestigatio q̄stionū in arte me
 dicine vtilis nō est cū nihil p̄ eas diligēt⁹ de morbo
 rū nā ingratur: vt neq; iporū cause aut signa vel me
 dele. Palin: vna scia nō videt oio sibi differētib⁹ ēt
 genere idigere. sed logica & medicina sunt differentes
 omnifariā: cū p̄ncipia subiecta t̄ media & fines sint alia
 nā logice sunt entia rōnis p̄ncipia subiecta & itētiōis
 scde. A. p̄mo methaphysice: media ex qbus sulcitur
 vniuersalia: finis vero p̄fecte rōinari. Ad medicie ve
 ro subiectū corp⁹ hūanū sanabile vt sexta ostēdēt d̄ia
 Media ex qbus tandem affirmat indiuidua existunt
 sensibilia. Nō eni deide hominē medicās sanat nisi
 s̄m accidēs: sed & aliam aut sortē. pēnio methaphy
 sice. filr̄ Dalv. tegni. 2. Speculatio medicie toti⁹ s̄
 suz nō trāscendit. vnde idē sup̄ q̄rto q̄dripartiti. Ars
 medicine nō inspicit nisi res manifestas sentiēdo & vi
 dēdo. Qui⁹ quidē finis est sanitatis possessio d̄ia po
 ri. Ex qbus infertur medicū nō oportere logicū esse
 p̄positū vero huius ex d̄ia sulcipitur auidicta. Ad
 huc illud p̄ cuius defectum p̄tigit medicū errare s̄vi
 opus extat. hoc autē est logica. vñ in heresib⁹ tracta
 tu scdo caplo. 2. Dialectice necessitas magna: vt ex
 qbus. iā māifeste scire: & nō obediat nūq; sophysmati
 neq; ab altero: neq; aseipso. Et secūdo simplicium
 pharmacorū: Ad medici qbus nō est scia p̄ viā dialecti
 ce & canōnē ei⁹ errāt errore q̄s magno. p̄ transeāt eni
 terminos p̄prios. Errāt etiā i rōe sua simili errore in
 fantiū q; nō icipiūt scire dialecticā nisi ex p̄ximo. Ad
 huc Ba. cū alijs docet inuestigare morborū naturas
 & illorū causas p̄ rōnē cognoscere. hoc autē est logice
 cū scia rōnis existat. Logicū nāq; rōnabile in̄preta
 tur. Ex his itaq; p̄cluditur op⁹ fore medico logicū eē
 Vt hui⁹ q̄sti veritas ostēdat ei⁹ p̄mit⁹ terminis ape
 riant: cū cuiuslibet p̄positi oporteat qd noie significet
 tur p̄mit⁹ cognoscere. Moibus nāq; & n̄ reb⁹ latis i
 discrepatōz euenit disputare clēcorū p̄ncipio. Secūdo
 do vidēdu qd de hoc nōnulli sensere. Tertio veritas

subiūgat. Et q̄rto tandē ad argumēta d̄icat. Pro
 pter primū qdē sciendū q; oē iminorū b⁹ q̄sti diffe
 rētia visuz ē p̄iori. Propt̄ scdm vero sciendū vt
 ēt appuit i ea q; aliq; medicorum emperici p̄termisā
 oisaria rōne ac experientie solū itēdētes voluerūt me
 dico nō op⁹ fore logica h̄re: neq; vtile ip̄si aliq; ipar
 tiri sed poti⁹ iacturā i ferre: cū ip̄a sit vniuersaliū quo
 rū vt appareat heresuz libro despectores existūt. S;̄
 horū quidē defect⁹ insignit⁹ ē d̄ia p̄eūti. Istis nāq;
 accidit nullā egritudinē aut auxiliorū materiā cer te
 dignoscē cū cognitio sola nō sufficiat sensitua & ma
 xie circa raro deficiūt p̄tigitia. vñ q̄nto interiorū ca
 plo penultimo. Qui sine rōne experientia ir rōnabilē
 obseruāt solā: vsus eorū q; raro sūt in experientiam
 habēt. Et qz raro emergētia eorū sunt secta derogati
 ua oisaria ip̄a p̄tēnūt vt nō solū curas taliū rerū ēt
 aūcedentes sp̄nāt eorū cognitōes interiorū: tertio
 caplo. 3. Propter tertū siquidē iuxta & omētor
 rē sciendū septimo methaphysice phisicorumq; 8. q;
 dialectica vsitat̄ duobus modis. Vno quidē scd; q; ē
 instrū: & sic vsitat̄ in alijs scientijs s̄m q; accipit illud
 qd i eo declaratū ē i ipsi: & sic vsus mihi ē mod⁹ sci
 endi cōis cūctis sciētis tradit⁹ i ea que p̄piorē p̄
 nūcio & hinc vsus ē i modis sciēdi tradit⁹. Et alio mō
 s̄m q; ē in seipsa scia p̄culatiua ad aliā sciaz & sic ea
 mag⁹ vti videt̄ in go methaphysica cū ipsa d̄ ente cō
 sideret simplr. p̄positōes & eniz dialectice sunt entis
 simplr nō tū in quātum ens sicut diffinitōes & descri
 ptōes & alia in eis dicta. Et hic modus vsus mihi vi
 det̄ ex̄aneus i ceteris sciētis a diuina maxie. Secūdo
 quoq; is eiusdē scribit q; logica duplex existit: quēdā
 nāq; vsis oibus sciētis puta septē vna artiū libera
 liū erūs. Est eni dicta ipsa diaectica ad oīz metho
 dorū p̄ncipia viā habēs. Altera qdē vnicuiq; scie p̄
 pria: primā equidē vniuersalē vt oīsū ē in p̄ori d̄ia
 medico fore necessariā. Ad palin firmat̄ qm̄ omnis
 scia ē cū rōne posteriorū sine medicie vero vt mirabi
 tur d̄ia tertia ē scia. Rōnē nāq; ipsius maxie opoz
 tet cognoscere p̄ sciam que circa rōnē negociat̄. hēc
 autē ē logica vt ēt nomē. s. rōnalis denūciat. Illuminat
 eni & dirigit & iuuat ceteras scias in modo p̄cessus.
 Stabilis etiam ipsarū saltē p̄babiliter p̄ncipia
 Quarto vt tactū pus methaphysice: methaphysica
 vero demātiue. differt eni ab ipsa potestatis mō p̄p
 qd logica etiā cōiori non parū indiget medic⁹. Quā
 etiā Ba. p̄mo elemētōrū notat se habuisse in ei⁹ p̄ce
 ptōrē Attanethi cū opponēs de quo discipul⁹ ille in
 gr: nutrit⁹ bic i dialectica inde replet⁹ cōragione. vñ
 tertio virtutū nālīz caplo. 9. Oportet debētē cogno
 scē qd alijs mel⁹ mor quidē nā & p̄ma doctrina. i. in
 structōe sciarū q; de s̄mone & logica p̄prie: cū omniū
 sit i eorū fines reductiua mltū ab alijs diserre. Pro
 pria qdē est duplex: altera quidē scie: altere vō sciēt⁹
 Prima quidē est modus in ordine p̄cessus & demon
 strationis in hac scientia vel illa obseruatus. quam
 Ar. in plerisq; tradidit in itijs librorū vt topicorū
 phisicorū & ethicorū. Ptolemeus etiam in p̄ncipio
 quadripartiti & centiloqui & Ba: quasi in omnium
 librorū exordijs. Ar. A. inde subiectis medicie p̄n
 cipio s̄monis pulsuum & maxime vrinarū: Et si om
 nes scientie hac vtantur logica: ipsa tamen fruuntur
 amplius ille: quarum cognitio suscipitur ex mate
 ria aut actibus humanis velut naturalis astrologia

udicialis medicina et moralis, propter enim diversitatem eorum ex quibus sunt oportet logicam huiusmodi sive canones promittere: quibus ipse ad aliquam cognitionis coarctetur uniformitatem. Secunda vero attendit penes quosdam dispositiones et consuetudines medico magis extrinsecas existentes, quarum vne sumunt amplius ex parte aie: altere vero ex parte corporis: eo quod esse copositi est proprie primo de aia. Que autem ratione considerant aie sunt mores: quos exprimit medicum hinc. Licet enim peritus medicus naturaliter agere stitit fit morum dicitur. 7. Consuetudine et arte conari debet laudabiles acquirere: quod et magis sic erit apperiat quoniam contra eius talem freno rationis operabitur naturae signatores. Adores vero et actus ipsius sicut quod testantur illustres medicorum Hippocrates, Galenus, et Malys abbas maxime hi sunt: quorum quidam notebitur demerant: alij vero privatim. Voco quidem hitus quod dei promittit debet esse amator: ac ipsi in cunctis opibus suis ut preponat preponere. hic namque solum languores sanat: et demerant in virtute educit. ipsiusque timere: cum principibus pronunciet sapientie. Ex quibus facer reddet et diuinus: ut res est sibi reuelat sacre sacre aut sacratis hominibus solum ostendit. Sitque apprehendens intelligens memorans plene ac solers lector assiduus: neque die neque nocte studio deficiens et mediator ide sine: meditatio namque clavis existit virtutis: per atosque obferret magis auctores: sitque eius studium in medicina precipue sit et diligens et expertus ac verax fidelis: fortis: pudicus: castus: mansuetus: ac misericors: pius: longi usus: tardus: passionibus ignominiosarum tibi penarum sagax occultator: visitator infirmorum sollicitus et maxime acuto rum. ut mane saltim visitet et vespe hinc talibus semper foret assistendum: hospitalium infirmorum rimator. in quibus plerumque et exnei causam adueniunt. neque ostentatorem quodam pigeat ab infirmo sciscitare morbi perfecte occulta: ut quod ars non potest interrogatio manifestet. Sit et ipsius primaria intentio sanitas. Nam medicine intentio est sanitas: finis vero possessio illius. Paucis quoque amicis et familiaribus se reddat: maxime si iam osas fuerit medicorum. Oportet et huic ab adolescentia studare. Quotidia enim tunc sit facillior quam in senectute quod domus obliuionis existit. Quod si doctor fuerit discipulos aptos ut filios diligat et pertractet. Vratique ac absque tenore aliquo edoceat: in dignosque abiciat. Discipuli vero vice versa ut patres et adhuc amplius diligant et exaltet: credant ut discant retributores illi exhibendo dignas eius filios ut fres astrigant dilectione. sitque lingua expeditus et scribitur cum actis perfectus: ad sitque solum medicatorem deputatus officio. tunc enim vnumquodque optime agit cum vnum in vnum sine ordinat: primum autem prave et ad minus vite consistat honeste. Qui vero privatim sunt et imperfectis actus aut mores, propulsent freno sobrietatis ab eodem. vnum non sit inuidus: non cupidus. et ideo non tachistis: quod non rationabiliter me odio habet abolistota: non auarus: non dissidiosus non luxuriosus: non vinosus aut detractor: non est laudator: non leuator aut aleator: vel instructor oino musicalium pulsator: non hypocrita. non in verbo sed opere medicus: non timidi aie vel audacia passionatus. namque hec infirmitate parit. illa vero in artificialitate: non audax aut plumpuosus: non preceptor: non stumar aut discolor civitatis saluator. Quidam enim circueuntes totam civitatem salutant: educuntque potestates ut teneant cum eisdem: non discipulorum: emptorum: neque venenorum neque abortivum perpetrato: vlla occasione aut doctor. Sunt enim celi quod arguunt: elementa que seuiunt: ac in po-

sterum diuine visionis absentia: non ambitiosus aut vana gloriosus ut vni heresi constitutus: non loquax orator aut stumeliosus: neque litigiosus: neque aduersus te cocitata insurgat ingens namque: Frustra ingratus mortalius genus occidit eger et non moris: et tibi fragilitas imputat. Theodoros priscianus. Ex parte quoque corporis duplici: aut quantum ad ea que ipsius debet vniquodque esse medicis habitudinis et stature: neque enim sit valde pulcher et coptus ut de eorum mulieribus perterant egrotantes. neque turpis aut deformis ut ab hominibus aspernat. neque gigantes aut homunculus: sed medium hic tanquam virtuosus iter duo hec obtineat extremorum: sit et actibus tardus. anhelitus eius et sudor non sit fetidus ut caprosus aut poliposus: et vix non sit corpore vincuosus ut ex eo velut ab hirco hora coitus fetor percipiat horribilis. Ad summum namque expedit ut se munde gerat et bene sit. Vel ex parte corporis adminiculantiu quanta sunt dicta bona fortune: sine quibus non contingit esse felicem et bicozum pro mo: et ideo mercedem secundario sine intermissione accipiat. Qui enim emere vult et donare disponit medicat: dum quidem dolet accipere. nam si cessauerit dolor: et laboris illi co primo cessabit iuxta illud. Dum locus est morbis medico promittit orbis. Ador fuit a mente medicus morbo fugiente. Qui enim eger debet pro soluit magis te reputat: et seipsum cum suis obligat ad ea que mandas perficienda ne amittantur expese: citiusque sanat iuxta illud. Emptra solet care multis medicina iuuare. Si data sit gratis nihil preter utilitatis. non enim sic te reputat et perfidit. Proprius quod non ita sana est ut. 135. tanget dicitur. Non tamen velis paupes opprimere neque egenos saltim ita pietatis delere: cum inde laudabilis surgat fama. Quod enim abundanter accepisti bis velis gratis primi amore bonitatis impartiri. Nunquam autem sis oblatus obnegator: nisi fortassis tibi quod prius intulerit tanti: et maxime cum minor aut mediocri fueris medicorum: quam medicina et maxime curatiua marti est scripta: quod omnibus fere planetis iudicator odiosior. hic est irremuneratio nis obiurgij et ois iniquitatis extat planeta. propter quod expetit negocium tuum ne decipiaris primitus firmare. nisi egrotus magnificus est et curialis oisquaque: adhuc ut laborantibus quod quoniam nihil tui in eorum impendas visitatione. Et ut ad vnum sit fari oblega medicorum: mittunt ut ad multum. Hospitium debet esse secretum: paucis quoque ad eius intima notis: non calcatum in curibus relonans: non etiam muris et vexillis medicinalibus insignitis denotatus neque nolis proclamatus. Amplius etiam denuo medicus esse astutus ac sagax in futuro rum maxime pronunciatione. Nunquam enim quod absolute pronunciandum sed sub conditione dicendum id ad plerimum contingere debet. vnum quod scilicet: Quod appareret signa mala timorosa promittentur fimonem in conditione ide ad plerimum contingere. Nam quod multoties saluat mirabiliter absque spe. Quare Galenus aphorismis. 6. Oportet medicum studiosus esse ut non aliquid dicat absolute. Nam morborum et prope acutorum non viqueque sunt certe pronunciations salutis aut mortis. Neque et cronicorum quantum ad eorum salutem in ita aphorismis. i. Quod pro materiae euenit diversitatis iordinatorem sicut ostendit dicitur. 138. et ideo medici quoque iudicia sicut et astrologi fore conditionibus alligata contingunt que similitudine intellectu: velut quod spiritus pronunciations neque plerumque ut dicat exempli gratia. Ita solet in talibus casibus contingere non tamen necessario. Videmus enim quoniam se nos digitos in ois: et collobium habentes et huiusmodi

Nam et monstruositates interdum occurrunt in egritudi-
 nibus velut in naturis: coll. 7. **L**u aut declinaverit
 cu quadam hesitacione ad latus mortis: tamen demissione
 aliqua vultus et simulata id pronuciabis mesticia: non
 tamen ex necessitate vt quasi videaris creatori deroga-
 re nisi illius eent necessitatis signa. tunc n. dicenda est
 salute ipsius quasi ex miraculo posse ac no aliter pti-
 gere diuino. neq; et postq; tuu in pncie declinauerit
 iudiciu reiterare id velis nisi sciant qui sunt eius:
 qd si facis quasi his videberis vt de h leteris tanq;
 ex tuo pnostico gloria habiturus. Plurimi etenim
 vanagloriosi medicoru cu pdixerit pncie predicantes
 inbiant eius morte: neq; forsitan necessaria saluti mi-
 nistrates: vt aliquos sit audire vanagloria sue pnu-
 ciacionis deductos ia euasuros medicinis mortificasse
 donatis: si milii et astates illi deuiat famulari. Egtuz
 No ipsu nuqua aspersa luti amoueat: et si tu oio ac
 ipse despereris. sciet eni dria. 35. quatu pndertia in
 firmi de medico ei pferat ad salute. Euasuros etiam
 cu pditione et necessitate pnuiciabis pdicte filii iudica-
 do ipsu rationabili saluaturuz si medicuz diligete ha-
 buerit. Siq; infirmo obediens: et ministri idonei: ac
 necessaria prepaata extrinseca: neq; aliqd supuenerit
 inoitelsum. Et ideo Ba. obfuaare hac pnosticationis
 diligetesz cautela testat tertio interioz. c. 2. Semper
 fm tota vita meam meipuz ab audaci pessione absti-
 nui: et medicas vsq; ad senectute nunq; vsq; hodie
 erubui fm curam vel pnosticationem vt alij gloriosis
 firmi medicoz utebant. n. cautelosis canoib; ei de
 minantib; pnuciatoez pfecte vocib; pditionis et
 quasi duplicib; interioru apparens gnto. c. 7. His
 itaq; visis dicendu ad argumenta. quanto ad primu
 dicendu q; dialectice diffinitoes pnt duplr pside-
 ri. Aut quantum ad quam tradut diffiniendi: et sic non
 vane sed necessarie: vel quantum ad ea de quib; sunt
 et quia illa sunt coia et extranea que minime faciunt i
 alijs sciētij; scire: ideo dicuntur vane. vñ Lōmētator
 Diffinitio omnis deficit p quaz cognoscūtur accētia
 neq; diffinitio dicit nisi eguoce: vt q; i co colligat ali-
 quod falsum: aut pponit ex causis remotis aut acci-
 dentibus: et talis videt dialectica diffinitio. naz alie pfi-
 dera a logico et aliter a philosopho fm pmetatozem
 7. metha. vel etia ab alio artifice suo modo Logic
 nanq; eam pferat fm q; est instrm inducēs intel-
 ctum ad quidditates intelligēdas. Pdbus No fm q;
 pferat naturas rerū et sic de alio ente fm ipi sciē-
 tie pferatōem. sic itaq; a logico in scia spāli mod
 debet et no res logice assumi. Ad aliud etia p h ap-
 paret quid dicendu. quia in ppa scia ex ppijs debet
 quis pcedere cuz voluerit sciam aggenerare modo
 seruato coi putata logice: no aut ex ipsis que sunt in se
 coia: qualia sunt si ppositū in pposito: et oppositū in
 opposito: et quoties dicit vnu ptrariorū et reliquū ac
 huiusmodi coia: qm o; qsturu bene istate cep pmas
 inistatias generi quod sit omne et illius generis pside-
 rendo differentias: tertio celi et mudi. Ad aliud dicē-
 du iam visuz qd senserit ibi p logicū Ba. s; fortasse
 Mali. prae accipit dictū Ba. Quod. n. is pncula-
 riter dicit de vna logice qōne vt passio si i capite exi-
 stat ex sumis delatis ex vtre in ipsu eiq; cōsiles. an
 debent dici capitis vel vtris. Maliabbas autem in
 huiusmodi fmonē oēs videt qōne logica asgnere. q;
 noluit. Ba. in hoc agēdū saltē ratōe modi vsus. qd

etiam ondit pcedēs aut pcedēs antedictē orōnis
 Ba. Huius itaq; ex tali alterutrinq; argumētatic
 inutilis et. Ad aliud dicēdū q; logica ex pte rei et
 vt ē docēs a medicina et a ceteris differat sciētij; rōe
 tamen modo et vt vtens in omnes concidit: et cū om-
 nibus conuenit.

Differentia. 3.

Bod medicina non sit scia videt: qm scia ē
 de in corruptibilibus et ppetuis: pmo posteri-
 orum. sed ea de quibus ponitur esse medicina
 sunt corruptibilia omnia. Corpus enim humanum
 de quo tractat cū his que sibi applicat omnibus sunt
 mutabilia et corruptibilia. Adhuc omnis scia est de
 abstractis ibidē: sed medicina no est de abstractis s;
 de pcretis. quod ostēdit ex eius diffinitōe q; est scia
 sanoz egrorū et neutroz: que omnia sunt concietā in
 tegni. i. Malin. scia est vniuersaliū: sed medicina est
 particulariū. Mo. n. quis medicas sanat boiem nisi
 fm accidens. sed Lalyam aut Sorte dria dori. Sin-
 gulare. n. curabile. vnde tertio de ingenio. c. 6. Ad
 medicina no sit vniuersali homini: sed vnicuiq; indim-
 dno suo. Ampli si medicina est scia: aut ē singulariū
 aut vniuersaliū. no singulariū: q; de illis no est scia
 sed sensus. neq; vniuersaliū: qm si de eis sit scia op;
 q; intellectu pncipiantcū scia sit habitus intellectual;
 sed si pprehēdatur intellectu cū sit vni singularis: et
 omne quod suscipit p modū suscipit suscipietis et no
 suscepti. omne etia; quod indiuiduū venit indiuiduū
 fit. huiusmodi igit vlia pncularia et singularia reddēt
 Rurū vt de aliquo sit scia oportet aliquod eē sub-
 iectū p quod velut p mediū passio pbeet de eo. h aut
 est diffinitio subiecti. sed in diffinitōe medicie cadit
 accidēs pnta sanū egrū et neutru. Accidētū autē no
 est diffinitio neq; demonstratio: posterior. i. Adhuc
 quod non est vnum non est: quia quicquid est iō est
 quia vnu est: libro de ente et vno Boeti. sed medici-
 na no est vna: qm quorū non est vna cognitio no est
 vna scia. medicinaliū No non est vna cognitio: cuz q;
 dam ratione cognoscant: quedā No experientia. confi-
 derat etiam corruptibilia vt incorruptibilia: iuxta il-
 lud de aere et aqua: Si ex altissimis pferauerit: no-
 rintq; astronomia; non esse minimā ptem medicine
 saltem in diernū decretorū redditiōe impressiones
 ptemplatorū superiorū quorū non vñ vna ratio cuz
 differant plus q; genē. io. methaphysice. filr cōside-
 rat sbam et accidēs. Iridē scientia est vnius gneris
 subiecti parte et considerans et passiones: primo po-
 steriorum. sed hec scientia non est vnius verum plu-
 rium: cum sit omnium que in mundo sunt corporuz
 theorice primo. Ad edicus enim propter corpus hu-
 manum considerat omnia sibi quocunq; occurren-
 tia modo. Et: si esset scientia supponeretur alicui sci-
 entiarum superiorum. hoc enim est de ratione scien-
 tie subiecte particulare: sed non supponitur scientie
 sed potius arti mechanicę: cum finis eius sit sanitas
 vltior que opere conseruatur vel introducitur: ve-
 lut in mechanicis videmus contingere. Et his igit
 tur concluditur omnibus q; medicina non sit scien-
 tia neq; vna. Et In oppositum horum omnium sūt
 Hippo: Ar: Ba. et alij erimij medicorum et philo-
 sophorum qui eam scientiam pferentur. Amplius
 scientia est entis immobilis cōprehensio veritatis huius-
 modi No ē medicina vt declarabit. Est itaq; scientia.

Et huius quesiti cum sibi annexis veritas ostendat
 pmitus eius termini exponant. secūdo videndū qd
 alij de hoc ipso sensere. tertio veritas demōstratur.
 et quarto tāde ad argumēta dicat. Propter p̄mū
 No sciendū q medicina dicit a modo. ipsa nāqz sa-
 lubrem tradū viuēdi mēsurā. Nec quoqz modis ac-
 cipitur plurimis. Aliquando nāqz sumit vniuersalit̄
 sine put ē quidā habitus p̄p̄is p̄ncipijs causatus
 in anima qualiter de ea audit quēsitū. Sumit et vni-
 uersaliter put ē debita sex rerū non naturalīū admi-
 nistratio vel potio vel chirurgia. Accipit et p̄ticulari-
 ter fm q i particulari p̄uenit morbo in cōplexiōe si-
 ue in p̄positione: aut in nā cōi fm vnum instrumen-
 tum medicine prioris dicit medicina seu potio. Su-
 mit et particulariter p̄ pharmaco solū; laxatiuo: quā
 acceptionem nunc h̄; vsus vt plurimūz. Adhuc ipsa
 multas inuenit habere notificatiōes. Describit. n.
 II. de inge. la. c. 6. testāte Hippo. Medicina ē adie-
 ctio et detractio. Adiectio quidē eoz que deficiunt:
 ablatio vō supfluentīū. Et hec quidē cum eius expo-
 sitōe descriptio magis videt̄ practicā representare.
 Platoni quoqz ascribit̄ q medicina sit hoīs scia vt
 sanitate p̄cipet. In libro quoqz heresum. c. primo.
 Medicina ē doctrina seu disciplina sanoz et egrotā-
 tiuoz. In tegni vō primo dicit̄: Medicina est scia
 sanoz egroz et neutroz. Translatio quoqz arabica
 putans hanc diffinitōem semicōpletam ei addens i-
 quit: Medicina est scia rerū p̄tinentiū p̄tinuatarūz
 cu in sanitate et cum egritudine: et cum dispēte ter-
 tia in qua non euadit homini sanitas neqz egritudo.
 Primo aut̄ theorice caplo. 3. Ba. in libro artis par-
 ue diffinitio medicine at̄ tem diffinitioe quā ea Era-
 cleus diffinit̄. f. cognitio eorum que ad sanitatem
 et infirmitatē et neutrum referunt. In principio quoqz
 canonis primi: Medicina est scia qua humani cor-
 poris dispositiones noscunt̄ ex pte qua sanatur et ab
 ea remouet̄ vt habita sanitas cōseruet̄: et amissa recu-
 peret̄. Auer. autē collz primo caplo primo: Est ars
 op̄tinaxerens ex p̄ncipijs veris in qua querit̄ ob-
 seruatio sanitatis corporis hūani: et remotio sue egrī-
 tudinis fm q pōt fieri in vno quoqz corpore. Sexto
 vero eiusdem ille diffinitioe medicinā in orzula dicit̄
 q est ars operatrix que inuenta est expimento et ratio-
 ne cōseruans sanitatē et remouens egritudinē. et hec
 est veracior diffinitio que in aliquo auctorū sit in-
 ta libro. Dixi quoqz in primis q medicina est scien-
 tia humani corporis vt sanabilis p̄curatiua. Dein-
 cept̄ ppter genus medicine quod est scia sciendū q
 quinqz sunt habitus quibz anima dicit̄ verū affirma-
 do vel negando. 6. ethicoz: et vt cūqz in fine poste-
 riorū scia: ars: prudentia: sapientia: et intellectus. sus-
 pitione nāqz et opinione p̄tingit falsum quādoqz di-
 cere. Sciētia quoqz ad p̄ns sicut et scire tripliciter dī.
 Est. n. scire siue scia p̄p̄issime dicta sicut illa que ē
 p causas p̄imas et immediatas fm cōsequētiā p̄tinuā
 conclusiōis illatīna qualis est illa scia seu scire qd
 diffinit̄ posteriorū primo cūz dī: Scire opinamur
 vnuquodqz simplr et non sophistico mō: qd est fm
 accidēs: qd est cū cām arbitramur cognoscer ppter
 quam res est: et qm̄ ipsius est causa: et q nō cōtingit
 aliter se habere. et ista quidem scia ex demōstratione
 ppter quid aggeneratur siue doctrina fm Ba. com-
 positīua. Sumitur secūdo p̄p̄ie licet quo ad nos

ip̄a ut p̄mū
 vniuersalit̄
 qd modis

et multipliciter diffinit̄
 in medicina

p̄p̄issime possit dici cū innata sit nobis via p̄cedet
 ex notioribus et certioribus nobis in notiora fm na-
 turā: physicoz p̄ncipio. Etenim cū effectibz per se
 causis suis inherētibz ordine p̄ori ecōuerso p̄imis
 et immediatis fm p̄ntiam p̄uenit in causā que intendit
 venari: aut causis remotioribus intermissis quibzdam
 p̄p̄inoribz deducit̄ conclusio in effectū sciētia per de-
 monstratiōem elicit̄: quia seu doctrina dicta resoluti-
 ua et ea que ex his duabz vijs cōsurgit sciētia dicit̄
 habitus itellectualis ex demōstratione elicit̄. Vn-
 de Isaac Amaran i de diffinitōibz: Scia vera ē co-
 gnitio vera: quā verificat rōcinatio et demōstratio
 firmat. per ratiocinatōes qdē demōstratiōem itelli-
 git qz: per demōstratiōem vō ppter qd. illo. n. p̄
 p̄ie dicit̄ demōstratiō. Suscipitur scia et scire tertio
 improprie et cōiter valde pro veritatis adeptōne: mo-
 do quocūqz siue rōne aut expientia seu alio modo: et
 sic nihil aliud est scia nisi earū rerum que sunt p̄pre-
 hēsiō vitatis. Boetius p̄dicamentoz cōmēto. Vn-
 de Isaac p̄tactus: Scia absolute est ab aia p̄prehē-
 siō vitatis rerū p̄pararū ad sciendū: cuius siqdē vti-
 litas est acq̄sitiō felicitatis eterne. A. in logica: Ars
 aut est habitus cum recta rōne factiūs: seu recta rō-
 factibiliū. et dicit̄ ars collectio p̄ceptoz ad vnū finē
 tendentiū: rhetorice noue p̄mo. f. it aut cūz ex mul-
 tis expimētālibz p̄ceptōibz vna efficit̄ vltis de simili-
 bus acceptio: metha. p̄mō. Est et demū sciendū
 vt ē iam appa ruit i descriptōibz medicine p̄missis
 q medicina iterdū dī scia: aliquādo vō ars et opa-
 trix. vnde Hip. Vita breuis: ars vō longa. et de le-
 ge: Medicina artū excellētissima vel p̄clarissima
 In p̄ncipio quoqz regimīs acutoz: Ars medicine i
 diuinatiōis vanitatē redacta ē: Lū m̄ inter artē et sciē-
 tiā appeat distare non parum: qm̄ scia videt̄ qd i fa-
 ctio ē: ars aut̄ magis in fieri. vñ i fine posteriorū. Si
 quidē circa gnationē artis ē: si vō ec̄ scie. et. 6. ethi.
 omnis ars circa gnationē et artificari et speculari q̄li-
 ter vtiqz fiat aliqd p̄tingentiū: et ec̄ et nō ec̄: et quoz
 p̄ncipiū i facite s̄ non i factiū. neqz. n. de his que
 ex necessitate sunt vel fiūt est ars: neqz in his q sunt
 fm nām. in seipsis. n. habet̄ p̄ncipiū. vñ sc̄do de ge.
 animalīū: ars est p̄ncipiū et spes eius qd sit sed i al-
 tero. nature aut̄ motus i ip̄lo ab altera existēs natu-
 ra hūte sp̄m actu. Sicut. n. inuē ex his et p̄mo exp-
 m̄ methaphysice. A. Res quedā sunt ex opere no-
 stro: alie vō ex ope nāe. Ille qdem dicitur ex opere
 nostro quāz per nostrū ingeniū et potentiā sumus au-
 ctorez. et qz huiusmōi sūt artificialia p̄p̄ie dī q ars
 sit circa illa que sunt in quadā transmūtatiōe et electō-
 ne. vnde Eustachius ethicoz p̄ncipio: ars est col-
 lectio ex adinuetis p̄prehēsiōibz exercitatis et p̄ba-
 tis ad aliqū finē bonoz eoz que sunt i vita. Ex ope
 vō nāe sunt illa que ab ipa p̄ducunt̄ quoz auctorez
 nō existim̄ p̄ ingeniū et idultriā nostram qualia sunt
 marie illa de qbz sunt modi tres philosophie eēn-
 tiales: nālis: mathematicus: et diuin⁹. 6. methaphy-
 sice: circa ista scia dicit̄ p̄p̄ie cum rebz ex̄tibz scias
 accepim⁹ differētiā p̄ma. Est m̄ aduertēdum q ars
 pōt dupliciter p̄siderari. aut put est habitus acqui-
 situs in anima: et sic est in facto esse sicut et sciētia: vt
 put refert ad res factibiles de quibus est ars facien-
 do. et ita esse dicitur circa generationē et fieri. scia vō
 ytroqz modo dicitur inelle et in facto iam p̄fecto.

videtur quod ars pot dicitur facta
 quatuor modis ad habitum in anima acquisi-
 tum. 1. in se ipso ut ad finem referuntur
 modo dicitur in se ipso et in materia
 facta in se ipso

Sum-
 tes th
 scia. p
 Dipi
 quos
 et not
 ment
 ret
 tuit
 No i
 habe
 vera
 ratio
 fm o
 ad se
 finis
 dem
 p̄nci
 Bo
 suiq
 In
 sine
 ē ra
 in b
 into
 ro:
 se v
 ing
 em
 ē n
 ma
 p̄
 au
 p̄
 n.
 p̄
 ne
 q
 et
 fi
 m
 n
 so
 lo
 z
 s
 l
 t
 o

Eum igitur ut apparebit medicina duas habeat per
tes theoreticam s. et practica. quantum ad theoreticam potest
sciri, proprius dici: quo vero ad practica ars magis. et quod
Hippo. s. m. B. fuit medicine inventor. omnibus. n.
quos scit h. et inventor scientie quasi in motu et sa
ctione ampli. existit applicando nunc se rebus experi
mento: demum vero ratioe eius adhuc habitum non habe
ret perfectum et quietatum in anima. Adhuc itaque po
tuit Hippo. medicinae arte et non sciam noitari. Alij
No iam fere ab eo perfecta accipientes ut sic plus ea
habeant sciam appellare. Est autem prudentia habitus cum
vera ratioe circa humana bona operativus. Est et recta
ratio agibilium: rhetoricoz No primo: est virtus intellectus
s. m. quam bene consiliari possunt de bonis et optimis
ad felicitatem dictis. Sapiencia vero est in artibus certis
finis et est sciarum certissima sub se intellectum preben
dens et sciam. oportet. n. sapientem non solum que ex
principiis scire: sed circa principia verum dicere. Unde
Boetius. i. arithmetica. Sapiencia est rerum que sunt
suique immutabilem substantiam sortiuntur prebentio virtutis
Intellectus siquidem est principiorum habitus: posteriorum
sine. unde. 6. ethi. Intellectus est terminorum quorum non
est ratio. quia scia est illa que est cum ratione: posterior. 2.
in hoc. n. ipsa ab intellectu sequestrat. Ita etiam est ille
intellectus de quo dicitur quod intellectus existit semper ve
rorum. Est enim quid notissimum et firmissimum quod per
se venit ad habentem: quarto metha. Ipsi. n. habentur
inquantum per sensum terminos cognoscimus. cognito
enim quid sit totum. quid pars: statim scimus quod omne totum
est maius sua parte: quod principium est notissimum in mathe
maticis et firmissimum: in medicina vero quod omnis cura per
stratum. Et est cois animi perceptio quam moris quod probat
audita. Boetius de trinitate: Est autem opinio coce
ptio ad quam accedimus cum formidine alterius partis. no
n. ois qui putat iam precedit. A. 5. de anima dicitur et
perceptio vel acceptio unius partis indictionis cum formidi
ne alterius. Propter secundum sciendum quidem prius
quod quidam non solum negaverunt medicinam esse sciam: sed
et naturalis et astrologiam et maxime iudiciorum et his con
similes. deinde quod aliqui singulariter annullaverunt
medicinam. Propter huiusmodi primam sciendum quod cum quidam
nollent de rebus sensibilibus et corruptibilibus posse
sciam fieri. hi autem maxime fuerunt Heraclitus et eius col
lega Cratylus: primo et quarto metha. Arguebant enim
de illo de quo nihil potest enunciare vere non potest esse
scia: cum sit entis immutabilis prebentio vere s. de na
libus nihil potest certe enunciar: quoniam de eo quod est in con
tinuo motu et transmutatione nihil vere potest preferri: s. de
oia naturalia sunt huiusmodi: sicut sensus etiam ostendit.
Primum quidem probant. quia si de eo quod transmutatur
continue aliquid deberet enunciar antequam enunciatum est
mutaretur et esset in alia dispositione quam prius cum deberet
fieri enunciatio. Quod vero assumitur probat. quoniam princi
pia prima entium naturalium transmutabilia sunt secundum ipsos.
Primum etenim principium posuerunt vaporem qui trans
mutabilis est preteritis maxime quare de eis non con
tingit aliquid vere enunciar: et sic si forte horum sciam
cum sit veritatis comprehensiva. Unde Cratylus ad
summa devenit insaniam quod nihil opinatus est oport
tere dicere: sed digitum mouebat solum. Insuperavit
etiam Heraclitus dicentem: his enim idem summe non est
intra Ipse enim Cratylus existimavit quod neque etiam
semel transit enim mor et aliud efficit. Sed hi pecca
videtur positum

uerunt in utraque sue rationis oppositione ut apparet
quarto methaphisice. si alia namque est proprietas dicere:
non contingere aliquid vere enunciar de eo quod est
in continuo motu et transmutatione. quoniam autem est verum enun
ciare quod transmutatur aut quod non: cum de quolibet
affirmatio vel negatio sit vera: Si autem quod non trans
mutatur est verum: tunc id negat quod intendunt affir
mare. dicunt. n. quod transmutatur. si autem verum est quod
transmutatur est enunciar tunc habet proprium quod de eo
vere contingit aliquid enunciar. Adhuc de eo quod trans
mutatur verum est secundum Ar. id esse saltem enunciar: nec hoc
habet causam aliquam nisi quia ipse est ipse. Peccatur
etiam in secunda propositione cum dicit. Omnia entia sunt
transmutabilia et in continuo motu. quod enim quod si aliqua
sunt transmutabilia: aliqua esse intransmutabilia. In
omni enim transmutatione necesse sit aliquid esse fixum
permanens cui mouens innitatur. omnis enim motus alicui
innititur immobili de causa motus alicui. Oportet
etiam in omni ea locum aliquid subiectum. quod omne quod
transmutatur: transmutatur ex aliquo sicut ex subiecto. Aut
igitur illud est transmutabile: aut intransmutabile. siquidem
intransmutabile stat intentum. si transmutabile: tunc habet
subiectum aliud circa quod transmutatur: et ita erit de illo
eadem questio: et sic vel erit processus in infinitum in cau
sis malibus: quod est vniuersalius contra secundum me
tha. aut erit dare materiam primam et subiectum intransmu
tabile. Id idem similiter deducit ex parte efficietis.
quia omne quod transmutatur ab aliquo transmutatur: 7.
physicorum. Aut igitur illud intransmutabile: aut transmu
tabile ut prius. et sic aut erit processus in infinitum aut erit
primum efficiens intransmutabile. non igitur omnia entia
sunt transmutabilia ut voluerunt Heraclitus et Cratyl
lus. Plato autem ex nouo presuetus Cratili et Heracliti
opinionibus sensibilibus omnibus desuictibus scienti
am non existere potius suscepit: et propter hoc Socra
tes circa moralia negociatus est solum: et de scia natu
rali nihil: primo metha. Videbat namque ei quod moralia
non essent in continuo adeo motu et transmutatione sicut na
turalia: et in his inquirebat vniuersale et definitiones:
et que sunt huiusmodi. Que Plato suscipiens putauit sic i
naturalibus facienda esse: et propter hoc coactus fuit modum
dare quo scientia posset de naturalibus saluari. posuit
enim quod nature et quidditates rerum essent ab eis sepe
rate. omnium enim habentium unum principium coe vniuo
cum. posuit vnam ideam vel speciem communem omnibus
illis per se subsistentem quam voluit esse principium dante om
nibus participantibus ipsa esse et per eam cognosci alia cum
sit separata et vniuersalis in actu: et non cognosci aliqua
per aliquid extrinsecum in eis particulare: et cum omne extrinsecum
in eis sit particulare et corruptibile. Ista vero opinio
reprobatur in locis quibus multis. primo quidem et septimo
metha. maxime quia sepe sepe et non sepe sepe non sunt
vnius rationis nec etiam corruptibile et incorruptibile. io.
metha. Si ergo idee sunt sepe sepe non possunt esse par
ticularium quidditates et nature. Adhuc peccauit in eo
quod posuit ipsas esse per se subsistentes et cum hoc vniuersales
quod omne per se subsistens est vnum numero: et quod tale singulare
in predicamentis. si ergo sunt per se subsistentes tunc erunt
singularia et non vniuersalia. Amplius nihil quod sepa
ratum est ab aliquo potest esse immediata causa cognoscendi
illius et sufficiens. nam et si res possit cognosci per causas
extrinsecas non tamen immediate et perfecte: sed imme
diate et perfecte cognoscit per aliquid extrinsecum in ea.

per se... Differentia... .iii...

Itē sunt aut nihil aut posteriores singularibus. vñ
 In pēnio de anima: Animal vniuersale aut nihil ē
 aut posteri⁹ est: itaq; si idē sūt separte a particulari
 bus nō possunt esse mediata cā cognitiōis neq; co
 gnitiōis eoz: s; o; eis eē aliqđ pncipiū cognitiōis
 intrinsecū pp quod posterior. i. Baudeant qdem
 species si sunt. monstra. n. sunt cū nihil hec cōserāt
 ad gnationē neq; ad sciaz. Lōmētator in. 12. metha.
 vñ Platonē palliare inquis: Hic pportiones & v
 tutes que sūt in elemētis a motib⁹ solis & aliaz stel
 larū sunt he q̄s reputant Plato formas & eas iten
 dit: sed lōge ispiciebat eas: q; eas dicebat formas.
 Ars. aut peripatheticaz pnceps post istos superue
 ritēs viā tenuit mediā modū dans qualitē de nālīb⁹
 & vliter de sensibilib⁹ & corruptibilib⁹ possit eē scia.
 Mō. n. posuit eā fore de picularib⁹ sensibilib⁹ oino
 vt empericoz qdam: neq; de vlibus abstractis. pe
 nitus vt Plato: sed sensit ipaz fore de huiusmōi fm
 q; p intellectu abstrahendo in qdā forma cōi plibus
 accipiūt. Et hoc est qđ dī in tegni pmo: medicinam
 esse sciaz qualitē. i. vniuersalū acceptoz p intellectu
 in vna forma q̄lificatiua cōi que nata ē inesse & pdi
 cari de singulis picularib⁹. vñ tertio d ingenio. ca.
 3. Dicimus nihil esse i medicina qđ nō possit demo
 strari & oñdi fm sua spēm. Mō. n. directe ē oīuz sigil
 latim quo ad eē exētie neq; quorundā: alioz. aut nō
 cū sit ipsectū & iartificiale huiusmōi aut abstractionē
 facit intellectus agens maioris exis potētie natura.
 Innatus nāq; est intellectus diuidere adunata in esse
 in ea ex qbus cōponūt quāuis nō diuidant in eē sic
 diuidit mām a forma: & formā a cōposito. Lōmēta
 tor. 12. metha. ac primo idē de anima: diffinitioēs ex
 tra intellectū sūt res pculares: sed intellectus est q
 agit in eis vniuersalitatē. Et iō dicēdū fm mentem
 Ars. q; nālīa & subiecta natu re generabilia & coru
 ptibilia possunt dupliciter cōsiderari. Aut put ha
 bent esse in picularibus cū sit incōprehēibile & ipol
 sibile: sunt enim infinita: & tunc sunt corruptibilia:
 & ita de ipsis nō est scia. vnde fm Platonē sunt re
 linquēda cū sint in determinata. Et Mali. idividua
 accepta in medicina sunt infinita: neq; cōprehendunt
 aut p̄tinētur: neq; puenit ad ea sicut dixit Ba. Aut
 pur sunt abstracta ab hac piculari vel ab illa sensi
 bili materia siue quo ad esse eētie in intellectu: iaz fa
 cta: & sic sunt incorruptibilia ac finita: & de eis pōt eē
 scia & naturālis & alia cōsiderans nām eoz passio
 nes & causas. quare Ba. ad Teucrū. introductorio
 quarto caplo. 4. Ars in incōprehensibilibus & infi
 nitis consistit inquantū cōuenit generibus & specie
 bus finitis mēsurans qđ infinitū est: & ita semp pma
 nēt. vt homo fm se cōsideratus. si. n. corrupat in
 Sorte pmanet tamē in Platonē: quo corrupto ma
 net in alio & sic semp. Propter a metha. 7. Vni
 uersalia s; q; huiusmōi remanētia sep sūt: & ita dīna
 libus est scia nō p aliquid sepatū in eis sed per aliqđ
 exis qđ est qđditas ipsoz que quidē fm se nō coru
 ptī s; in aliquo corrupat. vnde eodē septimo: Quod
 qđ est nō corrupit: s; id cui⁹ est qđ qđ est. Vtrum
 aut corrigat aliqua naz vniuersalē corrupi corruptis
 oibus singularib⁹ dubiū vidēt apud plures: cuz di
 cant q; vniuersalia sunt de numero remanentiū: & q;
 de vlibus est scia: & q; scia est incorruptibiliū. sed vn
 de hoc accipiant cuz omnia sint corrupta quidā dubi

tauerunt. Fortassis aut hoc inest sibi q; remanet in
 intellectu qui est vnus cōis apud oēs ppetuus & icor
 ruptibilis sicut homo vt senserūt plures Ar. exposit
 tores: aut in intellectu remanet intelligētiarū. Pro
 pter scōm huius sciendū q; quidā negauerunt medi
 cinā esse sciam seu artē ob dissonantiā prauoz adin
 uicē medicoz. vnde re. a. pēnio positus quibusdā
 opi. sibi aduersantib⁹ dicit. Lum ergo huius dissen
 sionis magnitudo de acutis passionibus iter curato
 res eouq; increuerit vt qđ vni egrotāti profecturū
 est: alij vero videat nocuū: ars medicine in diuina
 tionis vanitatē redacta est ita q; et vulgo liquidissi
 me clarere videat vt medicine ars putet oio non eē.
 Sunt et quidā grossi & hebetis intellectus adeo vt
 credāt q; medicus nō possit aliquid de in timis cor
 poris cognoscere: & sibi p consequēs ipotēs in iuua
 mentū plulere: & hoc maxime quantū ad duo medi
 cine istra: dietā. i. & pprie potione: sicut h̄mōi d cā
 quida iudicialē detestari sunt astrologiā. Albumazar
 iuductorij pmo. & chirurgiā vero suscipiunt cum
 sensibilius app ear eis valde distātia in adinvicē cō
 iungere & sanare. Sed istis dicendū iuxta qđdam d
 morbo pmo. c. 5. dictū q; ipsi nō debent ab alijs vi
 tuperari cū ipsi seipos vituperēt peritū nesciēs ab
 impito secernere. neq; hoc d defectum in arte arguit:
 sed i opatore magis q; nō ea vt o; sciēter p̄fitet. Me
 q; ē h̄iqs est hebetis intellectus vt ad veritatē alicu
 ius distictilis nō possit puenire: estimādū alium p̄spi
 catis intellectus hoc non posse p̄ficere. s; eteni ocu
 lus vesp̄tilionis lumē solare et submissū nō possit i
 tueri: nihilominus tñ oculus aquile rotā eius fulgē
 tiore intuet. Propter tertū quidē primo viden
 dū vt petūt p̄rearguta q; medicina est scia: secundo
 q; ē vna: tertio q; nālī supponit philosophie. Pro
 pter ergo istoz primū sciendū sicut cōiter sentiunt
 docti q; medicina est scia siue ars excellētissima: qm̄
 ipsa in se p̄tinet que ad sciaz regunt. Quatuor enī
 ad p̄ns vident erpeti vt de aliquo sit scia: puta q; il
 lud sit ens: q; de no ente nō ē scia: ceu q; diametros
 sit sumitros: posterior pmo. Secundo q; illud ens
 sit in intellectu cōprehēibile. est nāq; scia vt dictū
 est habitus intellectualis. vnde q; humano nō valet
 capi intellectu vtrū alia sint paria vel iparia: de hoc
 scia non pōt cōsumi: neq; et rationalis opinio cuz
 nobis sunt infinita. Requirit̄ tertio q; h̄mōi ens sit
 per le: qm̄ de ente p accidens non est scia: secundo
 p̄fysicōz. Vnde sexto metha. Nulla scia nec acti
 ua nec factiua neq; speculatiua est de ipso studio. d
 his. n. que sunt p accidens nihil cura est arti et̄hico
 rū. 5. cū sint indetermīnata & fortuita. Ex petit̄ quo
 q; quarto q; tale ens sit id de quo possunt passiones &
 pprietates p media p̄bari de subiecto. Juxta illud
 qđ dictū est: Scia est vnus generis subiecti p̄tes &
 passioēs p̄siderās. Sed i his q; sūt medicine p̄dicta
 p̄tingit quatuor rep̄tē. Est. n. illic subiectū qđ oim
 est que in mādo nobilissimū corpus puta humanum
 sanabile: d̄ria. 6. & apit̄ et ab intellectu cū nō lateat
 nos p̄pter eaus debile entitatē velut materia prima:
 aut q; potentiā supat intellect⁹ vt ea que sūt d̄ri & in
 telligentiaz: s; sit qđ mediū intellectui cōterminum
 & ppinquū. Est et p se subsistens cū causas hēat suf
 ficiēs eē sui. Adbetq; quarto passiones & partes
 que de ipso p media. i. distinctions p̄banf. Exem

Handwritten marginal notes in the left margin, including phrases like "de his q; h̄mōi", "de vniuersalib⁹", and "de corruptibilib⁹".

pli gratia: corpus sub hac passioe qd est sanabile me
dicine ponetur subiectus dicitur. 6. de quo sic dicitur
sanabile demonstrari. Corpus naqz humanu e corp
aiatum piceps aie roalis. De aute corpus aiatum
anima picipas roali e sanabile: tale vero e corpus
humanu: ergo e sanabile. Construat itaqz talis fmo
de omnino qd hz sufficient aditiones que expetunt
ad sciētia pot esse sciētia. hoc aute habet vt visum e
medicina: ipa igit erit sciētia. Notandum tamen qd
cognitio: que accipit ex his que sunt medicine non
semp e certa demonstratōe sulcita: s; nō par inicitur
picture veritati appropinquati qd plurime de crisi
z aphorismoz pmis: sicut in pnostratioibus patet
ipi: ac his que sunt interius occulta z incerta p
um appoe aut exhibitoe p file. Nō eniz in talibz pos
sum ad id qd e certu puenire. sic eniz vt que Acle
prij seu Escaprij nra forz sciētia tertio d ige. caplo. 7.
apropinqm m iquatu z possum p fidetes q nā su
pfluu refecet: diminitu vo adaugeat. sic igit medici
na e sciētia z e gen ipi iproprie m dictu. z iō dicit in
regni pmo: Nomē sciētie cōit z n ppie audir oz. vñ
Lōmētator qnto metha. Sciētia n e gen medicine
nisi sciētia diceret hz relatiōez ad sciētē z medicine
ad medicū. tūc eniz sciētia eēt gen medicine: z sciēs
gen medicine. nā si aliqb gen sit relatiuū z sua spēs n
sit relatiua: nē gen in rei veritate s; supple cōiter z
cū extēsiōe qdā. Quaf idē. iō. eiusdē vñ relatiuoz
pōt eē in aliquo gnē z suū relatiuū in alio vt sciētia
z scitū. scia eniz i q̄litate z scitū i substantia. Dally at
expōit illud dictū eē qz sciētia e qd cōe ad tres sciē
tias ex pncipijs nālibz pēdētes vt agriculturā pasto
ralē z medicinā. Pōt etiā exponi qz scire dī duplr
in pñti: pprie qdē q demonstratōne habetur ppt qd
in qua doctrina existit cōpositiua que sit pcedēdo a
causis in effect. Lōit p demonstratōne qz venatum
fm qua pcedit doctrina reolutiua ecouerso pñti
vel diffinitiua sicut oñdit dria. s. Aut cōiter dixit p
pter practicā que n hz rōem sciētie vt theozica diffe
rētia q̄ra qd. q. dicit in pñs dictū. sic igit sciētia e
gen medicine tāōz nāle z n logicū cū generibz la
teat multa p̄yfi. 7. pdicat eniz n vniuoce vey ano
logia magis de theozica z pratica: qm p pñs d theo
rica vñ. A. i logica speclatiua e dignior: p̄pari scie.
Prop̄t hui scdm sciēdū q medicina e vna sciē
tia: cui qdē ḡra sciēdū q vñū dicit ad presēs qtuoz
modis. vñū qdē nūero vt quoz mā e vna sicut forz:
pncipiū eniz indiuiduationis sumit ex mā fm q sub
determinata fuerit qn̄itate s; Porphiri cū Ba.
posuerit pbabilit indiuiduationem ex accidentibus
appropriatis cāri. Vñū spē sic: quoz rō diffinitiua e
vna vt hō. Vñū genere ceu quoz eadē pdicatōis si
gura sic s̄bā. Et vñū fm analogiā siue p̄portioē sic
quecūqz ad vñū dicit aliqd vt sanū dictū de corpō
cā z signo. h aut sic se habēt adinuicē: qz quecūqz sūt
eadē p̄portōe n sunt eadē genere: z q gnē n spē: que
vero spē n numero s; ecouerso. Inseri eniz insert su
peri z n p̄uertit. Si g querat nūc vtrū medicina sit
vna scia: dicēdū q n e vna vnitare nūerali. talis eniz
vt dicitū. e q̄bet indiuiduis d qb̄ positu e nō eē sciētia
cū sint isinira: z iō testata ipa fore omittēda. Neqz e
vna vnitare spēi aut ḡnis cū p̄rioz sit ead disciplina.
n eniz omnia i sciētia vna dterminata sūt eiusdē rōis
neqz pdicatōis vt sortes z plato: z sanū z egz: s; ma

gis e vna q̄rto mō. f. analogie. oia nāqz in medicina
dterminata habēt analogiā quādā z attributōez ad
corp̄ humanū. sanabile vey e m qz sciētia q̄to e p̄liū z
maiozis analogie qz ipa min⁹ hz rōnē sciētie sic ostē
dit sciētia pdicatōez z pblematū cū dñratōes p̄ce
dāt hz p̄ntiā z p̄tinuatōz: nec dscēdūt d gnē i gen⁹
posterior. i. Omniū igit q tradūt in medicina s; sint
fm se valde dispia: tñ vna extat scia: qm vnitare sciē
tie: causat ab vnitare obiecti. Scia. n. e habit⁹ anie
intellectiue: habitus vero rationem z distinctōz su
mit ex obiectis sc̄bo de ania quare manifestum est q
vntare sciētie accipitur ex vnitare obiecti fm rōez
tale vero vt ostensum est sufficit vt sit vnum vnitare
quādā analogie z attributionis. Propter qdēz
tertium huius sciendum q constantinus apostata in
pncipio ei⁹ grādiōis furti q p̄tegni seu totā artem
appellauit voluit medicinā supponi siue subaltnari
logice nāli z morali: cui⁹ moriuū affuit: qz igt oportē
medicū rōabiliū rex nāliū z n nāliū nec n z moraliūz
tractatorem eē. Lōstat qz oēs incidit diuersis cogi
tatōibz oibz subijci. S; qz rōali siue logice subalter
nē falsū existit cū n pncipia a logica p̄et als affuat:
n; ēt subiectū medicine sub subiecto locēf logice dria
euidēs secūda. Neqz dicēdū e qz iō logice supponat
eo qz ipa rōcinēf. sic nāqz omnis sciētia logice super
pōret cū q̄libz rōcinēf sciētia. Est. n. logica duplex
dria sc̄da: qz nulli p̄t subijci: qz n cōi vt tactū: neqz
pprie qm n differt a medicina cū ipa in q̄libz repiat
sciētia: nisi fortassis id pōat: qz vt. d. dria. i. logica i
methodoz omniū pncipia vā hz. s; z relis inest ēt
sciētijs. N; e moral simplr cū in ea doceat mores z
vutes directe nāles: acq̄siti vo rōte ac eē nec val
de. Juxta illud pmo d ige caplo. 5. Qui vult curare
aiam primo curet corpus: z politicozū. 7. Corpis
qdē curā necessariū priorē fore q̄ aie. Ania vero
moribus curatur virtutis. hi aut sunt q a scia p̄side
rant absolute morali. Lāu tñ potius qz rōe fortassis
nāli dicit supponre: qd sic declarat. Lūz. n. poste
riorū p̄rio duplex sit subalternatōis modus scie sub
scia. vñū quidē rōnē subiecti eo qz subiectū sit sub
subiecto: hz que dicimus astrologiā subijci scie nāli.
alius qz accipiat pncipia a scia supiori quo ponit
astronomia subalternari mathematice puta ari: bme
tice z geometrie. Sumit. n. pbatōes suas a scia nu
meri z mēsure Almagesti pncipio. Istū quidē du
plici mō medicina scie supponitur nāli: p̄rio quidem
rōe subiecti. Nā corpus humanū sanabile qd ipa
p̄siderat sub ambitu p̄tinet scie nālis qd e ens mo
bile inquātū mobile appens quarto metha. aut cor
pus fm alios mobile qd nitit. A. in pncipio cano
nis declaratiōe pbare. Vñ in pncipio de sensu z
sensato p̄yfici e de sanitate z infirmitate p̄ria inue
nire pncipia. nec. n. sanitatē nec infirmitatē possi
bile fieri carentibus vita: quare sere p̄yficoz plu
rimi z medicoz qui magis p̄yifice artē p̄sequunt:
hi quidē finiūt ad ea que de medicina. hi vero que d
nāicipiūt de medicina sūt subalternat sc̄bo ipi rōe
pncipiozū: qm vltime p̄clusiones sciētie natu
ralis: vt libri plantarum z animalium maxime sunt
pncipia supposita z credita: non rōcinata a medico
sed per scientiam naturalem sulcita z stabilita. A.
vnde dictum colliget primo capitulo sc̄bo. Medi
cina e ars opatrix extēs ex pncipijs. veris. f. nālibz

de v p̄m p̄ dicit
indignati
vñ qm mō v b̄
brytan vbi b̄ra
m̄ dicit n v̄ytra
m̄l̄v̄on

amoy - toto mō

duplt de alio mō
subalternata alioz
v̄ytra p̄m v̄ytra
m̄l̄v̄on

Gabriele... p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ qz m̄d̄iana sit p̄ia
qz probat p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz ad p̄m qz
ap̄l̄v̄on ad m̄d̄ianaz p̄m. vt qd m̄ p̄ h̄no p̄p̄
Juxta v̄ d̄m̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz qz d̄l̄v̄onaz cū p̄
m̄. vt p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz vt qd m̄d̄iana
p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz vt qd m̄d̄iana
analogiā p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz
p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz p̄ h̄no d̄l̄v̄onaz

stantia eorum: ceu signat in thesis extat demōstratio
Ad aliud dicendū q̄ illud qd̄ nullo mō p̄cipat vni
tate non est q̄ aut sunt medicie vnitant vniuersa vni
tate quadā vt oñsum analogie z attributōis. z ita po
test eoz esse vna cognitio q̄ sciunt experientia z que rō
ne sustat z accidētis corruptibiliū z icorruptibiliū.
Ad aliud itaq̄ apparet qd̄ dicēdū. Ad aliud dicēdum
q̄ finis medicinalis scie non est opus priale aut sani
tas hec vel illa: sed cōis. ea enī introducitur sanitas
actu prout eius virtute: si ut dicitur differentia conse
quēti in opus descenditur ita vt ipsa sanitate que est
anime forma sanitas introducitur que corporis ha
bitus.

Differentia. 4.

Hod medicina non sit theorica oñditur sed
practica qm̄ dicitur est dīa p̄cedēti q̄ medi
cina est adiectio eoz q̄ deficiunt: z detractio

illoz que sup̄ abundāt. z q̄ est ars operatrix iuenta
expunēio: rōe. qd̄ autē tale practicus extat. Adhuc
iustuz est vñūqdq̄ fortiri nomē a sine. 2. de aia. sed
finis theorice veritas est: practice vero opus. et hi
coz. 2. z p̄ame phie. 2. Medicine autē finis nō veri
tas est sed opari. Nō enī id negociū est sciēdi cā: s; z
vt sani simus. hic enī est medicie finis dīa prima.
Rursus i principio methaphysice: Theorice sciētie
sunt in qbus que it p̄fici virtus aie speculatiua p̄ acq̄
sitōez intellectus in effectu. s. p̄ adeptiōē scie ima
ginate z credite de rebus q̄ non sunt nra opa nec nre
dispositōis. his enī ē certitudo scie z opiniōis. Vñ
idē i logica: Eius finis philosophie speculatiue non
est nisi p̄fectio aie vt sciat tm̄. s. finis igit̄ ipius ē co
gnitio sine: que non ē op̄. Sunt at̄ moi philosophie
tres essēntiales nālis. mathematic̄: z diuin̄. 6. me
tha. medicina vero nullū extat taliz: cū eius finis sit
p̄ opus sanitat̄ possessio: pp̄ q̄ medicina nō erit specu
latiua: vñ factiua magis seu practica. In opposi
tū vt q̄ theorica. Illa nāq̄ est theorica i qua p̄fici i
tellectus p̄ se speculatiuū. huiusmōi qd̄ est medicina
cū principia beāt z causas primas i qbus intellectus
p̄fici p̄ceptatiuū: ceu sunt elemēta z clusiones euz
alīs. Et scia illa nō est practica q̄ docet moduz z q̄ li
tate opandi: euz id i op̄ non p̄cidat: z huiusmōi qd̄
ē medicina: p̄mo p̄ma. Rursus. A. i principio metha.
practice scie sunt ille i qd̄ querit p̄fici virt̄ aie spe
culatiua p̄ adeptōez scie imagiāte z credite de reb̄
que sūt nra opa: ad hoc vt secundario p̄ueniat p̄fectio
virtut̄ practice i morib̄. vñ hic i logica finis practi
ce ē p̄fectio aie non vt sciat tm̄. sed vt sciat qd̄ d; agē
z agat: ita vt practice finis sit cognitio sine que est i
ope. sed medicina nō ē de his que sunt ex nro ope s; z
nāe: euz eius extet subiectū corp̄ humanū dīa. 6. vñ
neq; mores p̄tractat nisi fortassis nāles de qd̄ non
moralis ē sed nālis magis. q̄re isert̄ mediciaz practi
cā nō existē: quoz qd̄ dīuz sētunt sere vniuersi po
nētes medicie aliqd̄ theoricuū z eiusdē qd̄ practicum
Amplius sic ē i artib̄ liberalib̄ z philosophia ita i
medicia: qm̄ vtrobiz repit̄ qd̄ ē scie. sed i artib̄ repi
tur aliqd̄ theoricuū: ceu i grāmatica: pria elementoz
cognitio syllabaz puta dictionū z oronuz: congrue
vero demuz vñ cū alio p̄iungere practicuū. In lo
gica vt p̄positiōis syllogismi noticia theoricuū extat.
Lōiungē vero has in vnum: z syllogizare actu pra
cticum. In philosophia vero simpliciter. 3. modi

eius essēntiales sunt qd̄ theoricuū: moralis vero phi
losofya omnis quid practicuū z si quidam hoc in ea
theorica ponāt virtus est bitus electiuū z ē. et hicoz
z. z alia multa z vniuersaliū p̄nc ipia magis habēt rō
nem theorice. clusiones vero vltimiores practice
Itaq; erit siml̄ in medicina: qz eius erit quid theori
cū z aliqd̄ practicuū. P̄opter qd̄ primū sciendū q̄
qd̄ sit medicina monstratū ē dīa priori quid at̄ the
oricū z practicuū ex argutis: hec quoq; ē medicie ali
is amplius attributa diuisio: cū in ea eidentius appa
reat qd̄ theoricuū z practicuū q̄ in ceteris. que quidem
diuisio p̄ti ē generis i spēs: p̄ti vñ totius integralis
in eius p̄tes quantitatuas qlis ē p̄itio aie diuisio
libro. L. i. equidē rō alia vegetabilis: quedā sensibi
lis: alia vero rōnalis. In eo nāq; q̄ medicina p̄di
cat de theorica z practica: ratōez iduit diuisiōis gene
ris in spēs: z sepatur ab ea que integri toti in p̄tes ipi
us: in quartū vero tota rō medicie nō saluat i theo
rica z practica ceu gen̄ saluat i qualibet ipsius. s. spēs
disiugit̄ a diuisiōe toti vñ is: z annectit̄ ei q̄ toti q̄
titariui in ei p̄tes. P̄opter scdm̄ vero sciēdum: q̄
Ipsidorus etymo. i. z Vgo in didalcolico medicina
nō distinguūt i theorica z practica. sed absolute totā
practica ponūt eanq; in. 7. locātes mechāicas: q̄ sūt
lanificiū: armatura: navigatio: theatrica agricultura
pastoralis z medecina. nō tñ be vñe triū sunt ita me
chanice vt relique cū p̄ncipiū obtineāt interioris nāle
vegetabile: alie vero āplius. oio enīz videt̄ a p̄posito
z nō aliter fieri. Vñ enī soluz videt̄ sufficieren̄ attē
dist: q̄ mor̄ sumit nomē z spēs a terio ad quē: z qd̄
iustū est vñūqdq; appellari a sine. Volensq; finē me
dicine fore opus solū: vt fortassis medicina expimen
ta ē tm̄ z vularū percepit. Apud ēt Auer. coll. 7.
caplo d̄ apostematib̄: Medicina inf̄ mechāicas situa
tur: eo q̄ artifex eius multoties segtur finē in ipsa: z
iterdū priuat̄ illo ceu in reliqs mechanicis interdum
Et p̄pterea dixi in Arzusa q̄ medicina ē ars mechāi
ca z multi ex hoc mirabāt: sed ignorauerūt qd̄ dire
rim phyli. 2. de mechanicis artibns vñe hic sicut po
res p̄ medicina solā praxim: z motionē corporearum
actionū videt̄ audire. A. qnoq; diuidēs vt alij medi
cinā in theorica z practica s̄ quosdā vt Halyabbatē
nitit̄ oñdere vtrāq; fore sciam z nō practica actionez
Scia nāq; diuidit̄ contra opus: qm̄ scia ē qd̄ vniuer
sale in intellectu p̄ceptū. opus autē ē aliqd̄ p̄ticulare i
motu fitū et trāsmutacōne: asserit nāq; q̄ theorica sit
ad sciēda p̄ncipia. vñ et eā sciam dicit sciales: quā cū
sciuerimus scientia tantummodo habebimus ita q̄ in
qlitate opatois nihil nos intromitemus. Practica
vero est ad sciēdas operādi qualitatē. q̄ ideo dicitur
sciētia operatiua. docet enī moduz et qualitatē ope
randi absq; eo q̄ corporaliū moueamur et laboremus
Itaq; nāq; qd̄ esset particulare et nō scientia: cū act̄
et generationis sint circa singularia p̄ncipio metha.
ac ethicoz. 8. L. i. alludi Almagesti in initio: Bo
nū dīcēs sūt q̄ sapientibus non deuantibus visum
est cum partem speculationis a parte operationis di
uiserūt que sunt due sapiētie partes. vocat igit̄ vtrā
qz partē sapiēntiam z scientiam magis. Haly. vero
rodoā quatto z primo quadripartiti: ministeria ha
bent duas partes quaruz vna est theorica z alia pra
ctica. sicut sunt medicina: iudiciū: astronomia: z agri
cultura: que sapientes operantur per sapiēntiaz: nō

hic quatuor diuisio
medicinalis z di
uisio generis in
spēs p̄ti s; in
spēs p̄ti s; in
spēs p̄ti s; in

hic ponit̄ medi
cinā in
duos nūm̄
z nāq; nūm̄

ea que sciunt laboratores p vsuz. Et nosce fm *Tholo*
le. ibidē q̄ ministeria sunt in quattuor maneribus.
 Pr̄ia quax est theōrica; & ē scia solūmodo; & hec est
 p̄bilosophia. Secūda ē practica; & hec ē p̄ quam mo
 res sciuntur. & quomodo debet regere & gubernare
 ciuitates & manuteneare domū. Tertia est que p̄plet
 opa nāc ceu medicina ac agricultura. Quarta ē diri
 gens & aptas sicut *carpetaria*; militaria; & huiusmōd; ac
 vniuersaliter omne quod ad officium ordiat reḡ. vñ
 enim in aliud ordiat; vt freni lactina in equeste: & et
 in ea que deiceps. Et ideo cū haliab. c. 4. eā posue
 rit actiōem non crit scia. Inquit. n. is q̄ medicina di
 uidit i duo diuideria. quoz alie ē scia; & altez actio
 Scia igit̄ ē cognitio vitatis intēōis que p̄ponit. & ē
 posita in cogitatōe p̄ quam ē discretio & regimē corū
 quoz volum̄ actionē. At hō actio ē illi^o eductio rei
 que posita ē in cogitatōe in p̄patulo sensuz & opera
 tione manuum iuxta quod discretio imperat. Scdm̄
 hūc igit̄ theōrica crit sciētia & speculatio quedā; pra
 ctica vero mechanicaz vna magis. Auer. quoq; col
 liget p̄ncipio capitulo p̄mo ampli^o concidit in sniam
 M̄ali. non pones medicinā totam mechaicā vt i. 7.
 Ait enim q̄ huius artis aliquid ē speculatiuū; & illd̄
 est eius scia nālis; & aliquid practicabile. & ps̄ practi
 calis ē ars medicinaruz exp̄imentalis & illi^o ē ars ana
 thōmie. Sed theōricalis plurimū est accepta a cau
 sis sanitatis & egritudinis; & p̄cipue a causis multum
 remotis sicut sunt elemēta & p̄silia. Prop̄ tertiū
 quidē sciēdū ē q̄ theōricuz & practicū duplici dicat;
 & ratōe rei; & intellectus siue modi. Est aut̄ theōricū
 ex parte rei; cum ipsa sit ex opere nature & nō nro p
 ducta. Itq; p̄ma & sup̄ior in esse & cognitiōe; qualia
 sunt illa de quib; modi p̄bilosophie extant tres est en
 tiales p̄facti. Ratione quidē intellectus; qm̄ ipse rez
 quātūcūq; pot̄ vteūq; speculatiuā reddere. I. conat̄
 inquantū ē ipsius p̄fectiua apparet p̄mo de p̄ib; ex
 scia vniuersaliū quātūcūq; animalū. vnde tertio
 de anima; Intellectus speculatiuū cū speculat̄ sue
 rit aliquid actuale. i. tactibile siue agibile; iam nihil
 p̄cipit aut p̄sequi aut fuge. e. Adulterior̄ enim intel
 ligit terribile aliquid aut delectabile; non iubet autē
 timere vel delectari. Sic itaq; intellectus p̄t̄ specu
 latiuū aliqd̄ in se practicū intueri; & speculatiuū
 erit; dūmodo p̄sequēdo vel fugiēdo nō trāscendat in
 actū; & merito; intellectus nāq; fm̄ Boe. maioris ē
 potētie q̄ natura. pot̄. n. p̄iuncta d̄stinguē; & d̄stincta cō
 iugere; vt tactū etiā p̄ Auer. differētia p̄on; & ita to
 ta medicie sciētia erit speculatiua; imo & agricultura
 s̄z prefatum M̄ali. iradita p̄ virgiliū & Palladium;
 & omnino ars omnis dicat̄ mechanica. Practicū q
 dem ratōe rei extat cum natura ipsius de se inclinet
 in opus seu negociū. Et hūc ē vt boni efficiamur s̄z
 virtutē op̄antes; ethi. 2. mediciale vō vt tādē sanitate
 fruamur: Praxi vō ipsi^o que im^o vt fuem^o sanitatē
 & egritudinē remoueam^o. Dū i p̄mio de aia; P̄phy
 sic^o existit circa m̄ae passiōes nō sep̄abiles; sed circa
 quascūq; nō inquantū huiusmōd; ali^o artifex ē vt instru
 ctor aut medicus. & p̄metator q̄ ex istis formis & pas
 sionibus nō ē p̄ nām s̄z p̄ volūtātē p̄siderādū ē ab arti
 ficib; mechanicis; vt carpētario & medico. Practi
 cū vō ex p̄te intellectus ē; n̄ ipse ordiat qd̄ in actu eli
 gēdo vel fugiēdo; ceu cū medicus eligit medicinā
 vt fugiat egritudinē; & inducat sanitatē: Praxi tamen

actualis nō ē intellect^o cū sit vniuersaliū ēt̄ practice
 s̄z sensus q̄ singulariū fm̄ actū existētiū. 2. de aia cui
 debet̄ imperia cen̄ intellectū ratio. & ideo fm̄. A. cū
 q̄s habuerit theōricā & practicā sciām adept^o crit scia
 lem & opatiuā & si nunquā fuerit opatus; cū practica
 non sit actio s̄z modū doceat & qlitatē opandi Quod
 ex fili^o testat̄ Boetius; musice ingen̄ p̄mo Is ē mu
 ficus q̄ rōne p̄pensa canēdi sciaz non seruitio operis
 sed impio speculationis assumit. & fortassis illud vo
 luit Ars̄. i. introduct^o collz. Ita p̄mo Ars̄. approba
 uit hāc artē inter artes mechanicas in virtute Quod
 indicat̄ p̄blema. 30. q̄ ei^o potētia docet̄ modus ope
 randi & ordo. Quis enī ipam i eius aiabūs virtute
 ipius pot̄ actualiter agere p̄seruando & curādo. De
 rum ex nono methaphysice; hic angit̄ sic Auic. Di
 datur impossibile esse edificatōe q̄ non edificauit; ni
 hil aut̄ cythareduz q̄ non cytharizauit nā addiscens
 cytharizare; cytharizans addiscit cytharizare. Qua
 re interioz scdo caplo vltimo; *Methodi* solū cogni
 te sine multiformiter exer citari fm̄ cas nequeunt p
 fectos opari eos qui discunt. Vnde dicendum q̄ s̄
 omnis scia fit in aia virtute intellectus ex reb; origi
 nata; in p̄fectio ampliōz eius opatione lūcipit; ex ap
 plicatione demū habit^o ipsius ad res ex q̄bus contra
 rit originē. Cytharizare ē magis in p̄ari p̄manē; q̄
 medicina. Similt̄ neq; Ba. negauit sciām vep̄ ip
 sius p̄fectionē qua in eius vltima finē tenditur & cō
 muni^o int̄ctum. Est enī p̄fectio duplex vt quantum
 ad esse ac bene esse. Vnde alfarabius de oru sciaz;
 Medicus medicator non efficit̄ p̄fectus nisi p̄ duos
 vtutes. Quax vna est virtus sup̄ vniuersalia & ca
 nones que acquirit̄ ex libris medicine; & altera vir
 tus que aduenit p̄ longitudinē s̄ sequētie actionum
 medicie in egris & study in eis p̄ longitudinē experi
 menti & vitionis corū indiuiaoz. & p̄ hanc virtutē
 pot̄ medic^o mēsurare medicinas & curatiōem fm̄
 vñquodq; corpus in vnaquaq; dispositōe. Ex his
 itaq; apparet q̄. A. cuz M̄ali. sensu vitāq; p̄tē me
 dicine; theōricā. s̄. & practicā sciām existerē. M̄ali ab
 bas aut̄ theōricā solū; practica vō actione magis.
 Auerois quoq; vt viluz plus eā practice q̄ theōri
 ce ascribit; cum ēt̄ dicat q̄ sit ars opatiua seu opati
 ronabius tā ac dulcius censuit. A. pones vitāq;
 medicine p̄tem rōne habere scie suo mo. Prop̄
 quartuz quidē ad primuz dicendū q̄ adiectio & detra
 ctio & ars opatrix non dicunt huiusmodi vt expositū
 est motum & actum sed moduz p̄on; & qualitātē ip
 sius; alioquin non eēt̄ ars excellentissima vt declara
 bit̄ differētia subsequēti Ad aliud dicendū q̄ finis
 theōrice veritas est & non aliqd̄; practice vero cuz s̄
 i opus est declinatio; cū modus & qualitas i ea decla
 retur agendi qd̄ eius negociū hoc p̄tingit manifesta
 re. Ad aliud dicenduz q̄ medicina aliqd̄ est taliū. re
 ducitur enī in sciām differētia tertia & sequenti; que
 si finaliter sanitate opere faciat adipisci; est tā scia cū
 id non actionē seu labore iportet corporeum verum
 qualitātē dicat & moduz opationis; & p̄prie. cum cir
 ca ipsam hic negociantis finitur intētio humiliter quo
 q; apparet quantum cogant in oppositum adducta.
 quia ostensuz est q̄ prima medicine pars simpliciter
 est theōrica; reliqua vero sicut declaratum & si dicat̄
 practica; modum speculationis quendam tamen ob
 seruat ita vt & tota possit dici speculatiua.

*Gabui qd̄ vō hūc no
 tate q̄ medicina
 hūc hūc dicat̄
 tota p̄fecta vt
 tota hōntā de
 tota p̄fecta vt
 hūc nō cū tota
 sit p̄p̄m̄ simz q̄
 ampt̄at̄ ad hūc
 vt vngitudinē p̄
 mortū tota autz
 autz de hōntā
 hūc de hōntā
 p̄p̄t̄ hōntā
 hōntā quā qd̄
 p̄culatū n̄
 orat̄ ut qd̄ p̄
 aliqd̄ ad opus ordinā
 tu simz q̄ actuanē
 p̄culatū n̄ hōntā
 p̄nt̄ hūc qd̄ nō
 p̄nt̄ hūc qua natū*

Differentia. 5.

Quod medicina non sit artium excellentissima monstratur. Ex quibus ostensum est ipsam practicam soluz existere differentia preceunti: Adhuc de illo quod est vanum ac in artem divinationis redactū nō ē artium preclarissima; cuius id de noxet vilitatē et imperfectionē. huiusmodi vō medicina ē: vñ Hippo. de lege: Res medicine sunt vane. pmo qz re. a. ars medicine in divinationis vanitatē ē redacta. Rursus servile aut quod in aliud ordinat nō ē excellentissimū. talis vō est medicina. subseruit. n. bonis fortūe. ea. n. acquiruntur maxime ipsa et ordinatur i nām dīa. 3. subalternatur nāqz illis. Ampli⁹ cognitio intelligibilium sicut substantiarū seperatarum et aie est preclarior ea que corpus ceu hec illis nobilioza. taliū aut est scia medicine cum sit de corpe humano sanabili tanqz de subiecto: dīa. 6. methaphysica vero et que de aia traditio de re intelligibili nobilissima. Et fulcitur. quia omnes scie in pma tandem reducuntur methaphysicaz dictā: dīa pma. Palin: si cēt preclarissima eidem id in esset soli: cū p lup abundantiaz dictum vni tātū competat: thopi. 5. Sed multe alie medicina sunt excellentiores. Ar. et Lōmentator de animo in initio: ppter que medicina non est artium excellentissima. In oppositum Hippo. de lege taliter principians: medicina artium preclarissima. Rursus: illa est sciarum excellentissima qua tuet et dirimitur quod naturaliter affectatur precipue. hec autem est medicina que circa corpus extat humanum vt vi ta conseruetur et protendatur illesa. Omne nanqz animal salutem tueri conat: mortē pncipemqz denitat huius pemo. vnde tertia pmo. c. i. De duab⁹ reb⁹ nobis securitatē pbet. scz putrefactōis penitus prohibitionē: et humiditatis defensionē ne celeriter resoluatur. ac etiā actus pseruant innocui. Itaqz artium medicina erit preclarissima. Propter pmo qdem sciendū qz quid sit medicina: quidqz ars. quō etiā scientia vel ars dicatur: dīa visum est tertia Preclarissimū aut id dicitur quod nobilitate ac pōritate reli qua precellit: vt inde sit appetendū maxime. Propter secūdū vō sciendū qz aliqui debonestaverūt sci entia istam precipuā: sicut reliqua ab idiotis vitup anē quandoqz cū quolib et scia tot hostibus exponat quoz eius extant vitupantes et ignorātes. nihil enim diligit nisi cognitū. Quozū aliqui id pmissere: qa sen sibu inerpri ac intellectu obnubilati nō potētes at tingere ad ea que pmitit: cum nō solā dispositōes corpis doceat exteriores cognoscere: vey etiā iterio res. nec tm pntia: vey et futura. putāt equidez sic reliquis vt sibi evenire: horū ridiculū est non parum. Non eniz si nicticoracis oculus lucē solis intueri mi nime valet: reliqua nō poterūt animalia quozū dese ctus est in pmpu cum sciplos vitupent: et non artē: dīa tertia. Nonnulli vō eandē vanā putabāt: quia pfinderātes eos q huiusmodi artis fatebūt se familiares existere inuenerūt multū a vitatis tramite deuiātes. Quapropi Hip. ingens: medicina artium excellentissi ma subintulit ppe idisciplinā vtētū quo ad practicā videt: et indicatū. quantū ad theoretā. Talis vana in defectū vtiaz est medicina oibus artibus magis. vñ pmo re. a. Que res iam demū ad b deducta ē: puta inerpētia medicozū solo noie ac ilscia: vt vulgo lig

diffime clare videat qz medicine ars non oio putatur Lū. n. quod vni egrotati pfecturū: alij vō nociuū appeat medicine ars in diuinationis vanitatem est re dacta. Sed vere huiusmodi nō hāc sauciāt artē: sciaz preclarā vsqz quaqz: verū potius idiotā qui pseudo ipsius se pfitef artificē: et vulgū precipue peritū ab i perito secernere ignorāte: nā crps totius medicinal scie ab eo pmissum iudicat. dignoscēs. n. ptilanaz Sy rupū aquā quoqz mellis a vulgo medicus hr. b eq dem vtrūqz tactū tertia: et hinc etiā nō paz scia patif astrozū: cū hodie ppauci periti repianē in ea. quilibet nanqz in celū pspiciēs Saturnū denotās aut Jones astrologus a vulgo reputat ignaro. Propter ter tium quidē sciendū pmo qz medicina etiā nūc est de numero nobilissimarū artium. et demū quidē amplius olim extitit huiusmodi Propt pmo qdē huius sciendū qz ipsū ondit tam ex pte illius quod sibi pncipali⁹ in. existit qz eius quod secundario. Prins quidē triplici ter rōne puta subiecti: modi pcedēdi: effectiu pnci pū et finis. Lum. n. vna cia sit alia nobilioz subiecto et modo pcedēdi ac vtroqz de anima pncipio. ppe hoc et precipue subiecti gratia scia medicine nobilita bit ut corp⁹ extat humanū rōne dispōnis: vt tactū est maxime affectare. Id aut ceteris que hic dignius cū homo sit altissim⁹ corpe ac nobilissim⁹ vtute. Altif simus quidē corpe rōne mixtois vlnexus elemētoz in illo. eo qz subtilius sunt ptexta: et in ipso equalitate pōderis studiosius insequantur: cui⁹ signū extat cor poris rectitudo. iurta illud transfiguratiois pmo. oui dij: et. 5. d p solatōe: ponaqz cū spectēt anialia ce tera terrā: Os hōi sublime dedit: celūqz videre Jus fit et erectos ad sydera tollere vultus. Nam sursum in eo sursum est simplr seu in vniuerso qd in alijs non repif aialibus sed fm qd dīa. 40. Ex pte similicō plexionis. qz dōauit hēi pplexionē tēporatiozē quaz in hoc mūdo foret possibile inuenire: cū suarū vtutū qbus agit et patif eqdistātia pmo pma. A. vñ Alexā der medicus in pblemari. A me trāslatis nām habz in pteperantia pplexionis extitē corpus humanū ce teris aialiu magis: et theorice .i. homo tēperatiois. factus ē pplexionis ceteris aialiu pplexionibus. Ampli⁹ quoqz ex pte mēbroz ipsius. qm eis cognitio omninuz aliozū aialiu facillime cognoscūt pncule: historiariuz appens. .i. sicut. n. auri p frustra habet cognitio mi nutati: ita hois ptes illaz respectu q in bruti velut aurū extat in fornace pbatū. Mobilissim⁹ quoqz cri stit vtute rōne forme cōis siue vltis ipfi⁹ hūanitatatis videlicz q in ordine formaz indiuidualiu tanqz vtri mū plemētū intēdit a nā ipsa nanqz hucusqz p gres sa cessauit: ceu nō hūis qdē honorabilius qd subiectū substerneret eidē Alexander pipathetic⁹: Quare con mē. 2. de aia. Lōplemētū aialiu et finis eozū q intēde bat i generatioe: quē cū nā potuit ptigere stetit: ē mo d⁹ aialiu hūis vtute speculatiuā et cogitatiuā aut itelli gibilē. hac nāqz pte hō sol⁹: q. nucleū pcepit ex fru ctu. potētia eteni sibi gratis de foris accommodata rez cās et vlia pscrutat. Vñ Auer. de sensu et sensato hō pphendit dīas rerū et itētioes ipsaz pphas q sūt i re sensata. q. medullā defructu. aialia vō alia q fori sceā velut cortices fructuū extitā. cuius qdē signum qz ipsa mouēt a sensu bilibus mīme inquātū rōez im portat alimētū. solus nāqz hō a cantu figuris pccitat et sūcturis. et Aris. ibidē: Sol⁹ vt ē dicere sētū aliozū

probat eo nuda mal...
noy in pncipio...
alij nō p pncipio...
Ar. in m. aia...
sciaz nobilissimū...
ipat qz pncipio...
et pncipio...
lōpū pncipio...
25 pncipio...
ad dīa ut p dīa...
pncipio 30 v...
pncipio pncipio...
hui⁹ qui pncipio...
dīa qz pncipio...
udm pncipio...
hs dīa pncipio...
pncipio dīa...
land pncipio...
dīa pncipio...
pncipio pncipio...

aialiu homo et gaudet floz et alioz odorib? ac Etibi.
 3. In alijs aialibus no est delectatio fm sensum nisi
 fm accidēs neq; odoribus lepoz canes gaudet: led
 cibatoe, sensuz autē odor facti. neq; leo voce bouis
 sed comestioe. et si medic? aiam no pferet directe
 vez eius aplius fm quid subiectū eandē m. cōspicit
 ex pnti: vt dicitur. 3. dictū: curā corpis eam que nime
 preire. Clara ē et decora nō par reddīt medicina ex
 pte modi pcedēdi cū fit ordinatissime tradita: vt p
 doctrinas ordinarias noiatas dicitur. 8. Subijcit etiā
 scie naturali tres sumens modos oñsionis ex illo cu
 ius quidē demonstratiōes sunt certe q̄ multū. vñ cō
 mētator. 2. metha. demonstratiōes methaphysice sē
 in pmo certitudinis ordine: ac eas in hoc psequunt
 nales. Medicina vō est quedā particularis nae scia
 imo pbia et medicina sūt sorores. Lōmētator sectaz
 Surfus eius cognitio grādis cū fit de corpe nobis
 cognito et sibi ppings: ita vt recōpenset aliqd non
 ad naturalē imo ē ad eā que fm diuinā philolophiā
 de pibus appens pmo. Ratione vō pncipij effecti
 ui. qm pms eam inueniēs docēs ac vrens fuit ascle
 pius siue Esculapius; qui ob eius scie celsitudinē in
 deoz numerum est receptus: dicitur prima. Tandem
 aut diuinus Hipp. eā pfectit ac in lucē deduxit d quo
 Ar. in qbusdā pblemantibus eidē ascriptis; Deus
 mīeres humani generi asterutris morbis dissoluti
 nam incarnas Hippocrate. pduxit tanq; nunq; pec
 cantē in medicine traditionē plecta. Quod et fulci
 unt pirones. i. pbatores a qbus pironia quis liber
 grecus eoz oēs sciaz pter medicinā ipugnātes. Qui
 bus siqdē forsitan pblemantibus pfatis alludit cū dī
 medicinalē artē non in viuifico et in honore quē ad
 modū alias artes. Ex pte quoq; finis que ē sanitas
 etibi. i. ac eius possessio pbia dicitur. hic aut dignus et p
 intētatus maxime ita vt etibi. i. eo. carens felicitabit
 hunc marie. sine nāq; ipo nullus pōt humanoz ac
 tuum exerceri. Ex pte siqdē eius qd scdario: qm ea
 cōfert in laudem et amicoz acquisitionē. Juxta illud
 rhetoricatū Hippo. non aut ipius serie: vt i ea signi
 ficat translatio. Omnis q medicine artis studio leu
 gloria siue delectabilē amicoz psequi desiderat co
 pia tē. Ac. io. similr theorice. c. i. In bono tē etiam
 non parū adducit cōiter affectū. Vnde ecclesiasticū
 38. Adonora medicū ppter necessitatē: eteni illū cre
 auit altissimus. Lōfert ē in bonoz acquisitionē fortu
 ne. quare pmentator sectaz: Bonus aliquod diuitia
 rum et vite nostre opportunuz inuenta ē ars medici
 ne sanitatē opari et pseruare pmittit et exercere: per
 quā magna bonoz vtilitas hoibus additur. Vnde
 Mesue: Insignia medici gestiunt munera. Similr
 et nomē pclaruz existēs cunctis diuitijs inelī iuxta il
 lud ecclesia. 7. Melius est nomē bonū q̄ vnguēta
 pctiosa. Quoz plurima talit̄ tāgunē theorice primo:
 Medicine artis scia iter excellētiōres est artib? cete
 risq; maior vtilitate et maioris piculi. oibus nāq; exi
 stit hoibus necessaria. Propter huiusmōi scdm
 scienduz q̄ antiquus vt tpe in quo nondū iuente sue
 rant scie nobilissime speculatiue: hec extitit nunc an
 plus pclara: posterius nāq; he alijs iuente plibus
 nāq; rep tis artib? vt alijs quidē ad necessaria vite:
 alijs vō ad intrōductōez extitibus: metha. penio.
 Sciarum autē speculatiuaz pncipia et plurima ipsa
 rum inuēta sunt p Hipp. vnde elementoz prio. c. vi

timo: Hipp. pms oīuz iueniēs videt elemēta artinz
 et nature hois: et pms sufficiēter demonstrās: et nāli
 um primo. c. 2. pms oīuz quos scim? medicoruz et
 pboz demonstrare tentauit sicut pms cognoscēs cer
 tissime opa nature. et in eozūdē scdo. c. 3. pms oīuz
 quos scimus recte dixit Hipp. Ar. vō scds recte ex
 posuit: et merito: q̄ inuenit et cōpleuit tres artes lo
 gicā nālē et methaphysicā. Lōmē. physicoz accessu
 q̄ aut Hipp. pdicta cognouerit fmo ipius de huma
 na ostēdit natura: cui qdē silēm de gnātōne et corrup
 tione Ar. iscripsit. A sclepiades vō cū ceteris me
 dicis de elemētis. q̄ aut pscis tibus su erit excellen
 tissima medicina inuit Ar. metha. 6. volēs q̄ si non
 foret altera pter nā p̄sistētes physica eēt sciarū pbia.
 Si aut est aliq̄ sba imobilis hec prior et pbia prima: et
 ita vlis. vnde cū priores pbi ipotentes distinguere
 sensuz ab intellectu non posuisset aliqua entia nisi cor
 pora: appens metha. i. et. 4. et de anima. 3. naturalē
 pbiam existere primā oīuz cogebant p erre. Jiaq; et
 medicinā cū prius fuerit vt tacta iuenta naturalit tan
 q̄ necessarioz alijs. ig it ea fuit prior: ac eoz pclarissi
 ma. Propter quidē quartū ad pma quidē apparuit
 qd dicēduz: ex insignitis priorū dicitur. Ad aliud dicen
 dum q̄ illud non ipingit crimē scie sed i. si ignaris
 artificibus et vulgo impito vt visum discerne: e pe
 ritū nequeunt ab impito. Ad aliud dicendū q̄ me
 dicina non ē tan e nūc quante nālis pbia excellentie
 cum sit pfecte tradita et exposita simlq; altioris scē
 aut antiquus extitit aliarū relatōe sciaruz. Neq; scia
 sine forinsecō nobilitat: qualis est amicitia: bonoz: et
 diuitiaz opulētia. vnde Beosar introductorū pmo
 a simili testat illos inspicites q̄ student in astrologia
 vt valeant p ipsā diuitias augmentatione dignitatis
 acgrere et honozis. Verū ab intrinsecō siue qualis ē
 in medicina sanitatis possessio. Ad aliud ēt similiter
 quid dicendū apparuit. Ad aliud dicendum pcelluz
 eam nunc minus speculatiuis ceteris pclarā. Et tū
 preclarissimaz respectu plurimū aliaz: cuz eius sub
 iectum sit nobilissimoz modus pcedēdi pfectior:
 simlq; desiderabiliuz: et quod per sup̄abundantiā dicit
 tur vni soli conuenit in illo genere. Ad ea vero que
 alterius ptis arguta quantum quomodo et quando
 nobilitatez extendant medicine innotuit: finis nāq;
 ipius lz q̄ maxime appetatur egentibus quandoq;
 ceu summum bonum: non tamen is est simpliciē na
 ture humane vez scire potius ac speculari Etibi. io.

Differentia. 6.

Quod corpus humanuz non fit medicine flie
 eta monstratur. quia scientia est vniū generis
 rīs subiecti differentia tertia: sed illorum que
 considerantur a medico plura sunt etiam genere dif
 ferentia: vt tactum eadem. Quod firmat. q̄ res nā
 les non nales ac ēt pter naturaz in subiectis nume
 rant medicine primo prima. Adhuc illud ē subiectū
 in scia de quo determinat in illa. q̄ subiecta et scia cō
 uertunt: ed de multis agit vt appet in ipsa que cor
 pus non sunt humanū. amplius cū passiones de sub
 iecto demonstrēt p ipius diffinitionē sicut p mediū
 vt dictū olīm: ipm q; o; esse intelligibile vlt et incor
 ruptibile: qm obiectū est intellectus: tertio de aia: ta
 le aut non est corpus humanū cū fit sensibile et ci? cō
 sideratio sensibilis: q̄ ceu appet ex regni primo et se
 cūdo: et Adali. exprimēte medicinalis speculatio nō

tr ascendit sensum. Et quibus deludat corpus humanum
 non fore medicine subiectum. Quibus autem oppositum
 testantur medicorum illustres plurimi. Amplius illud est
 subiectum in scia cui attribuantur omnia determinata in
 ea. corpori autem humano omnia determinata in medicina: et
 attribuantur: et actione qua causant in ipsum diffiniuntur
 igitur et subiectum erit medicine. Circa id vniuersum
 propter in antecedentibus tacta de his breuiter transeundum
 Proprii cuius quidem primum sciendum quod subiectum in scia
 est illud circa quod speculatur intellectus in illa quod proprium
 de obiectum. ita namque scia ad ipsum se habet sicut ad eius ob-
 iectum potentia. Corpus vero humanum est corpus mixtum et
 dignissimum omnium et vinculum vniuersum. velut. n. aurum de-
 puratum se habet ad cetera metalla: ita corpus habet ad cetera
 corruptibilia corporum diuisa potest. Propter secundum
 vero sciendum quod Ba. primo aphorismi. et Mali. in libri
 principio esse voluit subiectum medicine corpus huma-
 num: hoc tamen sic placet simpliciter non est directum cum etiam
 subiectum moralis scie aut politice aut physionomie sit
 corpus humanum. unde illorum breuiter et sano intellectui
 ad adiungere aliquid puta vt iam tactum habet passionem
 sanabilem. Omne namque subiectum omnium passionum et partes
 determinatas habet. Quidam vero ponunt subiecta librorum
 esse cano. medicinales sub aphoristica breuitate tra-
 ditos aut diuisiua aut diffiniua seu huiusmodi. quod sa-
 tis est dictum sine arte cum dicat profuse tota scia esse subie-
 ctum totum: non discernentes subiectum a passioibus prope-
 rariis et partibus: nihilque fere rationis significantes. Distin-
 guat etiam hic multiplex esse subiectum quod et suscipiunt
 a conciliatoribus. A. et Auer. in discordia eorum de libro me-
 thaphysice Triplex. n. ponunt subiectum. Vnum quidem per pre-
 dicationem: et sic methaphysice subiectum est ens. Aliud per radi-
 cationem et sustentationem quadam: et ita subiectum in ea namque lu-
 datur omnia que determinat in ipsa. Aliud per viam fi-
 nis: et sic deus dicitur ipsius subiectum. totum. n. esse ipsum si-
 nitur in deum. et sic in medicina dicitur esse subiectum triplex
 rem quidem medicinale per modum predicatois. omne enim
 quod determinat in medicina est res medicinalis. per viam
 vero finis sanitatis possessio. Corpus autem humanum per
 modum redicatiois et fundamenti testantur fore subiectum.
 Sed ista quidem distinctio eorum quod non certificat que-
 situm ipsum: etiam non tollit. similis. n. est illi que solet in
 methaphysice subiecto fieri dicentibus id fore triplex.
 vel quod conuenit vt ens aut certius cum causa vel dignum
 vt deus. Huiusmodi vero distinctioes sunt logice et scie-
 ntis realibus abhorrende: cum ad multos indeterminatos de-
 ducant errores: acceptate tamen a pluribus nostram consuetudine
 putantur omnes distinctioes solutionem existere. Propter
 tertium vero sciendum est quod subiectum medicine est corpus hu-
 manum sanabile: sicut dicitur quod subiectum naturalis philosophie est ens
 vel corpus mobile. Quod primo prima satis innuit cum dicitur
 Quam medicina corpus humanum considerat ex parte vni-
 de sanat et a sanitate remouet. Et. n. medicus conside-
 ret corpus humanum affectum his duabus dispoisio-
 nitate et egritudine includunt sufficenter in hac passio-
 ne pura sanabile. Propter namque habet denotare aptitudinem
 seruatiua sanitatis et aptitudinem ipsius receptiuam egrit-
 tudine remota. Dico autem sanabile non sanatum: cum id
 sit finis et forma: illud autem materia que nunquam decidit. physici. 2.
 quod autem id sit subiectum ostendit. Propter tamen sciendum quod subie-
 ctum dupliciter dicitur. vno quidem modo ens actu: in potentia tamen ad
 aliud quod ex ipso caulari videtur. hoc. n. ens actu est in
 potentia vt sit subiectum albi: et ita non est primo de subie-

cto. Dicitur et alio modo subiectum in scia ad quod videtur
 quatuor requiri. Vnum quidem primum quod sit notius prius intel-
 ctui occurrere in omnia considerata in ea. Secundum vero quod
 ex ipsius cognitione procedat ad cognitionem omnium aliorum in
 illa. Tertium quidem quod de eo probentur passiones et proprietates in
 illa scia. Et quartum quod omnia in ea determinata habeant ad
 ipsum attributionem. Primum quidem ostendit quoniam scia preparatur
 ad subiectum sicut potentia ad obiectum secundo apprensus
 de aia: cum. n. obiectum determinat potentiam: et nobilitas
 potentie est ex nobilitate obiecti ita subiectum determinat
 sciam: et nobilitas est scie ex nobilitate subiecti. vna namque
 quod scia est nobilior quod est de nobiliori: sed in omnia quod primo ap-
 prehendat ab alio potentia illud prius apprehendit quod est per se
 obiectum illius potentie: vt color cum sit per se obiectum po-
 tentie visive. Illud quod primo apprehendit a visu est color
 siue coloratum: id in omnia que cognoscunt in scia subiectum
 est primo cognitum in ipsa. Et ex hoc sequitur secundum quod ex
 eius. i. cognitione procedendum est ad cognitionem aliorum in il-
 la scia: quoniam ex cognitione notioris procedendum est ad cog-
 nitionem aliorum. cum igitur subiectum sit huiusmodi ex ipso proce-
 dendum erit. Tertium est declaratur quod subiectum in scia dicitur esse
 quo demonstrantur passiones. nam per ea que determinat non
 cognoscimus de subiecto nisi quod est et quod dicitur per nomen.
 supponit. n. fore posteriorum. i. Sed que est quod cognosci-
 mus et hoc per ipsum proprias passiones et proprietates demon-
 strantur in scia illa. Quartum quoque videtur esse manife-
 stum ex notis ratione subiectum. n. fundamentum seu sulcimen-
 tum videtur importare a quo alia determinata in scia
 sumant esse: et sic ad vnum referri. Corpus autem hu-
 manum sanabile habet has quatuor conditiones. Est namque
 notius quod est in medicina: et prius intellectui occurrit
 Et ipsius etiam notioritate cetera redduntur nota: sicut
 appetit ex resolutione ipsius facta primo prima. habet etiam
 partes. quod per resolutionem predicta: et passiones putat sanabi-
 le siue sanitatis et egritudinis susceptiuam. alia etiam de-
 terminata in medicina ad ipsum reducuntur: et per attri-
 butionem ad id considerantur. Et igitur eius subiectum conuenit.
 Propter quartum quidem ad primum dicendum quod licet que
 considerant a medico sint plura et genere diuisa: in quibus
 tamen vnitatem analogie seu attributionis vnitatem ad scie-
 vnitatem differentia tertia seu omnia decem genera in ente
 Omnia namque ab eo considerato tandem propinquus aut re-
 motius in corpus ex huiusmodi attributione reducuntur
 sanabile. Ad aliud similiter dicendum. que enim corpus
 non sunt humanum: ad ipsum sic tandem reducuntur. Ad ali-
 ud dicendum quod sensibile duplex est. quoddam particu-
 lare motui et materie huic coniunctum: et de tali non
 est scientia. alterum per intellectum ab abstractum ab his
 non tamen in communi: et de hoc sensibile est scientia.
 Et modus etiam philosophie essentialis vt natura-
 lis cum id in poribus que sitis euidentis existit: de quo
 sensibile est medicina. talem etiam sensum intuetur medi-
 cus. Considerat namque vniuersalia quorum cognitio
 sensui est valde propinqua: cum ex posterioribus et ap-
 parentibus in pora magis deueniat medicina etiam
 multum in experientia consistat. alie vero sciarum licet a sen-
 su sumant originem: plurime tamen ab hac ea magis abstra-
 hant. Videtur namque Ba. quod lesione cerebri et epatis vel
 iuuamento nocetur aut proficitur vtus animalis et naturalis
 hanc quidem ponit consistere in cerebro: illas vero in
 epate. Ac quia in ossibus et similibus non est nervus
 apparatus aut vena: simpliciter profert ipsa virtutem ha-
 bere innatas rationum: cum vitam recipiant et virtutes

*habent ad id quod animalis quod corpus humanum sanabile
 et notius et prima medicinali cum habent ordinem et potestatem
 et requisitis in omni et prima medicinali primo notum vt si aliquid
 medicinali ad illud reducuntur et quod ipse ipse
 corpus humanum et corpus humanum et medicina
 quod et non probatur passiois vt bene studii et ipse quod aliquid
 ipse et ipse.*

*Quod ubi dicitur quod ubi dicitur ab illi dicitur illud ad hunc modum
quod ubi dicitur quod ubi dicitur ab illi dicitur illud ad hunc modum
in manu quod ubi dicitur quod ubi dicitur ab illi dicitur illud ad hunc modum
tunc ubi dicitur quod ubi dicitur ab illi dicitur illud ad hunc modum
tunc ubi dicitur quod ubi dicitur ab illi dicitur illud ad hunc modum*

Differentia .s.

sal ubrius est ut vnus princeps in ope presigat laudem
aut vitupium habiturus. Tepestat. n. cum plures fuerint
vnusquisque in seipso tanquam non oio ex sine regiminis
pntia habiturus quare pificatus stimuloz me nolite
Est aut sciendum quod medici merito vtpurimum maloz
extat mox. Tum quod ex vili stipite et sterili origine co
traxerunt itumescetes demum et stumeliosi facti cum fu
erint aliquantulum incrassati. Tum etiam quod medicine scia
et simplr curatiua maxime scorpionum attributa est et
manti quoz pperates in malu tendentes iam sunt tacte
Lofua iua No magis thauru et veneribos i omine
trina inctatibus luxuria: utos tamen qui stellarit pra
uoz mozu existit ppter virtute scorpionis et martis
in eis dominant ob attributois virtute pfectos repe
rio medicos. Vnde naturalr pbus medicus maloz
dz esse mox. Tum etia quod scia hecno de virtutibz ac
mouibus determinat acqstis sicut aliaz plurie: sed de
nabilibus tm in tegni. Tumqz ppter astralitate qz pra
ua moralitati opposita. Propo No quartu bis bre
uif sic astrictis cu medicoz reuerctia et inducta suis
satis pcedetia dijs veru pcludetia p pte existant am
plioris tamen gratia didascalie. Ad pmu dicendu cum
alijs q Aris. loge de iudicio intellectus practici in agi
bilibus in quo plures repiunt pfecti. hic aut e fmo magi
de iudicio intellectus p fideratiui quo ppauci vigent
valde. Et ideo magis est p fentiendu vni maxie vigenti
qz plibus deficientibus aut lz plibus vigentibz reptis
p se foret amplius p mittendu qz vni: p accidens tamen
vt ppter inapproptatdem et prauoru vt tactu est mo
res secus euenit medicoz. Dicendu etia quod turba ml
ta melius iudicat qz vnus quoz indifferenter. Ille
naqz vnus pot prauu iudicij exitere et p cipue i singu
laribus. sed vnus pitus et exptus ppe in vlibus et i
bis q subtili egēt inuestigatōe plibus in dntibus iu
dicat pfecti cu pauci repiunt i talibz iudicare sciētes
Ad aliud dicendu quod plures sapientes melius vno iud
cat nisi amore puertat aut odio: q multotiens iudici
vitate pmutat magnozu moralu. i. et cenlogo quod
medicis pleruz euenit cu eoz fit iudiciu no modicu
pallioibus submisuz. Ad aliud dicendu quod Da. iusti
nebat alios medicos: aut ppter virtute ipsi et bone
statē aut vt ipsos corigeret aperiedo errores illoz
sicut apparet decimo de inge. c. 3. in adolscēte qui
etiā cibatus ante paroximu obfuatōe diatriti i eozum
syncopizauit pntia. Ad argumeta qdē ptis alterius
dicendu p pmo quod eger p mittendus est vnifideli me
dico videlicet pncipalioz qui pluriu simul motiua et
consilia suscipiat. Si enim plures psulat vnum post
alteru non pidentes in eisdem aut pcedetes fm ma
gis et minus diuersificatis distractus nesciet cui fidez
omnisariā debeat adhibere. Vnde medicamē hodie
istius expicns: cras vero illi demu terti et sic in er
rorem singulozu deueniet cu pluralitas no fuerit in
vnitate redacta. Ad aliud dicendu quod quando plures
medici modo postenso ad vnu corpus pcurrunt pcur
randu vnum ordinat ad vnum. lz enim sint plures
vnitatur tamen in specie et semper ad vnum procura
tionis ordinant actum. Et hoc est quod vult Ar. q
vnūquodqz in vnu actu ordinat et no in plura: non
tamen q plura eadez specie in eadez no possunt actu
ordinari cu quilibet medicus ordinat ad medicadu.
esset aut no vnu sicut si medicus ordinaret ad venati
onis actu. Sed in fine de aia di q lingua congruit

in duo opa nature gustum et locutione et q est quasi
manus molēdinarij inducēdo cibū. i. aialiū. A. Di
cedū q lz ordinat in plures actus pncipalitus tamen in
vnu vt in gustu sicut appet: qz qdā aialiū gustat: non
tū locutō e vtūf. Ad aliud dicēdu q plures medici red
dunt pprii in vni tute illius vnus pncipalioz.

Differentia .s.

Modo doctrinarū ordinariū numerus non
fit trinus sed indiffinitus videtur. Cum enim
doctrina ordinaria dicatur ab ordine: vbi qui
dem erit ordinem dare illic et doctrinam ordinariam
sed omnis doctrina ordinem obfuat predicati saltem
ad subiectum cosequētis ad ans: et coclusionis ad pre
missas. Adhuc omnis scia est de bono et difficili. 2.
etbi sed bonitas est in rebus ppter ordinem maxie
sine. i. metha. Et videt nulla fore ordinariam quia
ipsa faciens est scire. Scire autem simpliciter et non p
accidēs est per causas: in principio poste. Cause autē
sunt nobis ignote: puta intelligētē et deus. sic. eniz
se habet intellectus noster ad eas vt oculus vesprilio
nis ad lucem solis. 2. metha. Rursus probatur hoc
medio fere vnam tantum fore cum scire sit vnus per
causas. i. solū. doctrina. n. ordinaria ordinat i scire.
Ampli in tegni dicit quod ex resolutiua psistit omnes
artes fm rōem. no est igit alia si omnes ex ista. tunc
nanqz foret alia ociosa doctrina. Et idem ppositiua et
resolutiua videt vna esse altera. n. videt esse ex defe
ctu ad cam. reliqua vno ex causa ad effectū. Sic aut e
pcessus idem existit: sicut via que est ab Athenis ad
Thebas: et que a Thebis ad Athenas: p hys. 2. Am
plius videt due: qm sicut dicit Mali. compositiua sit
p demonstratōez ppter quid: resolutiua vno p demō
stratōem quia. he aut sole due demonstratōes ponit
poste. i. Malin: diffinitiua no videt doctrina ordina
ria: cu doctrina ordinaria fiat p pntia et cōtinuationē
in tegni translatōe arabica et hali. Sed quod quid e ob
iectū intellectū existit vna. 6. q diffinitōe significatur
quia igitur ipsum est quid simplex et indiuisibile et dis
finitio talis erit: cu diffinitio sit idem cum diffinito.
Rursus videt tres. sic. n. scribit ga. Adhuc Au er.
collz pmo etiā. 2. phy. dicit esse tres demōstratōes.
demōstratōem simplr siue cause et esse: demōstratio
nē cause vel ppi quid: et demōstrationē eē sine signi
ficati. sed doctrine ordine demōstratōibz p ficiunt.
Et: quod doctrinis notificat e pplexū aut icōplexū
figdē icōplexū notificat p genū doctrine diffinitiuū
si vno pplexū: aut eius sit p posteriora noticia: et sic
resolutiuū. aut p pōza: et sic ppositiuū. Amplius p
cessus i arte est duplex. p m a pncipijs ad pncipiata
tendēs circa quē existit ppositiua. Secūs vno ecōtra
duplex exis. aut. n. circa pncipia fut cēdi: et ita do
ctrina resolutiua. aut cognoscendi: et sic diffinitiua.
Adhuc qtuor onduf. super. n. has tres videt i vna
termini ppositiua: sicut e vna termini resolutiua vt
sibi correspōdeāt in adinuicē hz pcessus pversos ve
lut resolutiua cōpositione et ecōtra. Et idē Cicero et
Boeci in eoz topicis rōez diffinitū diligentem in
duas sequestrat ptes. vnā iudicatiuā: que in resolu
tiuā diuidit et ppositiuā. Illū naqz qui iudicat si ei
iudiciū dicit vificari demōstratōe oz iudicare sulci
tus: alterā inuentiuā siue thopicam: et qtra cum istis
tribz erit diffinitiua. Rursus quinqz hz Mali. puta
resolutiua: compositiua: diffinitiua: descriptiua: et
b 3

*id est vni sicut bny
tr mali p q r
constat formal*

*Alia huiusmodi
tunc doctrina*

medij quo sibi certificat dubitatu & concludit; & ideo ppter dicit terminus medius id vnde sit scia rei. conclusio ppe nanq; dicit scitu. Tria siquidē istorū que fitoꝝ demonstratio sciūtur sillogismo. s. id quo queritur an h simplr inueniat illi: & illud quo querit qre inueniat illi. & illud quo querit an h simplr inueniat quod est an res simplr sit inuēta. Quartū vo. s. quo querit quid est res scit p diffinitōem & p mediū eam cludēs: & nō est eadē scia p diffinitōez & sillogismū acquisita: & si ptingat alicui fore vnā & eandē sed non ex pte vna poste. 2. Eū igit in tribus pmiss qstis n̄ qrat nisi inuento termini medijs sciendum q in questio quo qrit an h inueniat illi & in eo in quo querit an hoc simplr inueniat si ei⁹ debeat inuētio p terminū mediū qui nō est causa inuentionis tūc in vtroq; restat questio de ppter quid q nō certificat nisi det tmin⁹ medi⁹ qui est inuentionis causa. Si aut respōdeatur inuentioni ipsius p terminū mediū qui est causa tūc cessat questio de ppter quid. q; iam dedit inuentionē & cāz. Vex tū sicut dicit Ar. in pmo demonstratio que dat cām inuentionis est alia a demonstratōe que dat inuentionē tm nā illa dī demonstratio ppter qd que ppetit questio d q. re: & illa demonstratio sit p pōra nā. q; imin⁹ medi⁹ in ea est causa questiti. q vo ad inuentionē tm dī demonstratio q; que ppetit i questio de an hoc inueniat vel an simplr inueniat. nāz lz sit ex pōibus immediatis & necessarijs & p se. termin⁹ tamē m: di⁹ in ea est rex cāta a maiori vt appebit extrem⁹: & sic sit p posteriora natura. Sed ad questū illud de qua re rīdetur p demonstratōez que simplr demonstratio dī & est dīmōstratio ppter quid. & hec est doctrina ppositiua. Ad alia vo duo respōdet p demonstratōez que noiat demonstratio nō absolute: sicut vult Ar. & est demonstratio quia. & hec doctrina dicit resolutiua p cōuersionem. Nūc vo assignat magis pcessus harū doctrinarū & iparū exempla. demū dicemus quomodo ad qrtum questū satisfiat p diffinitōem ex q tertia p̄surgit doctrina dicta diffinitiua. Dicat igitur q pcessus vniuersūsq; duarū est: sicut etiaz vult Mali. vt assumat questū & aspiciat ad id qd seq̄ ad sbm & aūcedit ad predicatū. & hoc i pma figura sillogismorū que dignissima est figurarū. f. figuraz enī faciēs scire maxime p̄ma est poste. i. in alijs aut secus. Illud enī erit medius terminus ex quo extrahit ratiocinatio sup questio et cōsideret si ille medius terminus est causa maioris extremis quod. s. pdicat in questio siue. conclusioe. d inde cōsideret i pōib⁹ sillogismi p que questūz factū ē cōclusū si fuerit in aliqua illarū loc⁹ dubitatōis & soluat silr ad mediū terminū qui sit causa maioris. extremis & fiat p̄sillogismus alter & alter donec nullus remaneat loc⁹ dubitatōis. q; iam deuentū sit ad aliquod pncipiū p se notū i illo genere ex cui⁹ cōgnitiōe firmatur & sumatur cōgnitiōe p̄dus q̄sū. Exēplificet mō d vtraq; & p̄mit⁹ suādo B. ordinem de resolutiua: demūz compositiua. Exempla vero duo inueniuntur vsitata: quorū vnū ponitur theorice p̄mo capitulo. 3. Subiectū medicīne vt corpus humanū sanabile docetur in ptes integrales p̄mo resoluē & demū componere ex eisde. Aliud ab Mali. de resolutione medicīne in ptes suas essentiales puta in cōsuatiua & curatiua: & demūz sponere medicīnas ex huiusmodi: cipiēdo p̄tib⁹. Exemplū sigdē tōe dūce nō ē detestādū ad suū p̄positū cā subiectum voluerit

resoluere in ptes aut ex eisde sponere sicut ipsū fere videt Mali. asp̄nere dicēs hoc nō puenire sine Ba. q; ip̄e intendit magis facere resolutionē scie medicīne. q; s̄biecti ipsius nihilomin⁹ vtrūq; est rectū exēplū suo loco. Quia igit huiusmodi exēpla sūt nota s̄p̄ scipiat aliud exēplum quod tāgitur. ii. curatiue artīf. c. p̄mo & secūdo. Recipio igitur s̄z doctrinā resolutiua aliquod questū in mēte puta febrē humorālē & soluo ipsū in subiectū & predicatū. s. i. fumum putridum v̄l fuliginē immediate cor petentē. Ista. n. est febris causa immediata febrū p̄mo. c. i. & 3. Post hāc vo resolutionē fiat huiusmodi demonstratio. vbiq; ē febris illic est fumus putrid⁹ immediate petēs cor. sed i hoīe ē huiusmodi fumus ergo sibi iest febris. Adhuc resolue fumū hūc in putredinē & demonstra sequentē quicūq; habēt fumū putridū huiusmodi habēt mine rā putredinis talis habet rē. Deinde resolue hāc putredinis minerā in suā causāz puta in p̄hibitā trāspirationē: & tūc demonstra vbiq; est minera putredinis illic est p̄hibitā trāspiratio: sed i huiusmodi ē putredinis minera. Item resolue p̄hibitā respirationē in suā cām vt in opilationē vel obstructionē demonstratio demū vbiq; est inuenire p̄hibitā trāspirationē illic & opilationē: sed in tali est inuenire p̄hibitā trāspirationē: Similr resolue diuidēdo opilationem seu obstructionē in suas causas: qm̄ aut sit ab humoris vitio aut sine humoris vitio: & demonstra vt pus siquidē ab humore vitioso resolue iterūz diuidēdo: q; aut ille milius vel viscosus aut grossus: & p̄cede vt pus. si multus resolue ipsū in suā cām immediatā vt qm̄ multū comedit. multā aut comedit q; multūz appetit. multū vo appetit q; os stomachi h̄z frigidū frigid⁹ enī stomachus bon⁹ est appetere; mal⁹ autēz digerere secūdo tegni. frigidū vo habz os stomachi ppter p̄plexionē frigidā simplicē v̄l humorosā: aut ppter frigiditatē aeris & huiusmodi: & sic totū sillogizādo demonstratiue oīde & resume postea alia mēbra diuisionis: & resolue vel simplr vel diuidēdo & demū demonstra. Exēplo autē doctrine ppositiue iam patet. Est. n. p̄uersiōem istius vt incipiat a causa vltima in qua stetit resolutio exempli causa ex p̄plone frigida vel humorib⁹ frigidis os stomachi reddet frigidū vt dīmōstretur sic. Quicūq; h̄z hūores frigidos i ore stomachi is h̄z os stomachi frigidū: homo h̄z humores fridos. Deū p̄cede vlteri⁹ cōponendo si h̄z os stomachi frigidū multū appetit vt dicat: q̄cūq; h̄z os stomachi frigidū multū appetit: sed q; h̄z. Si at multū appetit multū comedit: & demonstratur q̄cūq; multū appetit multū comedit: s̄z talis rē. Itēz si multū comedit multū accrescūt humores aut grossi aut viscosi: & si tales causabit opilatio: & si opilatio p̄hibita respirationē. Et si h̄z minera putrefactionis & si illa fumus putridus immediate cor petens & sic febris erit & demonstratur cōtinue: vt vbiq; ē dare fumū putridū immediate cor petentē illic & febris: s̄z huiusmodi rē. Sic igit vides q; febris ē vltimū causatū ad qd puenisti p doctrinā cōpositiua q̄ fuit p̄m⁹ effectus i doctrina resolutiua. Appet ēt ex huiusmodi exēplo q; doctrina resolutiua nō solū resoluē: & cōpositiua cōponit sed ēt reuertitur resolutiua sup resolutū: et de demonstratiue pbat ip̄m. cōpositiua. aut sup p̄positūz & idē silr dīmōstrat. P̄op̄ tertiū huiusmodi sciēdū q; circa p̄dicta p̄tingit non parūz & simplr dubitare.

pmo qdē qm̄ qdā p̄tra **Ma**li. exp̄sse cū de honestan-
 tes dicūt q̄ doctrīna, resolutiua sit p̄ demonstratiōem
 p̄pter quid; p̄positiua v̄o p̄ demonstratiōez q̄. Et hi
 gaē vident moueri multiplici. **Primit**⁹ quidez q̄
Ar. vocat lib̄z p̄ioz et posterioz analetica. i. reso-
 lutiuua. et cōstat q̄ i his lib̄is et p̄pe in libro poste. tra-
 ctat de demonstratiōe p̄p qd et de demonstratiōe q̄
 ergo et sibi poti⁹ p̄uenit analetic. i. resolutiōis nomē
Adhuc Ba. dicit q̄ ex resolutiua oēs artes s̄m rōez
 p̄sistūt. talis aut̄ v̄r illa q̄ demonstratiōe p̄ficiat. p̄p quid
 cū sit absoluta et dignior demonstratiō p̄ quā ars scire
 faciēs d̄z p̄cedere. **Amp. Ma**li. dicit q̄ ip̄az sciūt ge-
 ometre: et isti demonstratiōe v̄tūt p̄p qd. et subdit de-
 mū et sciaz auctores sciūt hunc modū doctrine. et ar.
 posuit ip̄z i analeticis. **Rursus Ba**. dicit q̄ resoluti-
 ua h̄r ex finis notiōe. si igit̄ in ip̄a p̄sisteret demonstratiō
 q̄: cū illa p̄cedat ex effectu ignoto ad cāz: tunc **Ba**.
 dicere debuisset ex finis ignorantiaz nō ex finis noti-
 one. volūt et hi q̄ v̄traq̄z. s. resolutiua et cōpositiua
 p̄cedat ex finis notiōe. nā donec p̄ueniat ad linē no-
 tū v̄l resolutiōe aut p̄positiōe n̄ extrahit̄ quēsitū et tūc
 exponunt. **Scda v̄o** ē que ex notionē finis. i. p̄ finē
 cognitū ex p̄pōne inuentoz s̄m resolutionē. sed ma-
 xime resolutiua d̄r fieri ex finis notionē q̄ in demon-
 stratiōe p̄sistit s̄m eos p̄p qd. q̄ id qd est finis resolu-
 tionis est et simpl̄r not⁹ et nobis notius. S̄z dicēduz
 q̄ **Ma**li. hic p̄fecte sensit q̄ etiā ex dictis **Ma**li. p̄t
 colligi ponēdo resolutionē cōsistere demonstratiōez
 q̄ in qua sit p̄cessus ex effectu ad cām et p̄positiuam
 p̄p qd in qua p̄cessus v̄t apparuit ē cōuersus. v̄nde
 comētator. 7. metha. dicere v̄nū post aliud ē dissolu-
 tiōe. s. incipiēdo a posteriori et p̄ueniēdo ad p̄ncipi-
 um i cogitatione s̄z motus q̄ incipit ab vltio i dissolu-
 tiōe et ē p̄positio d̄r actio p̄cedēs a sanitate ita q̄ ac-
 cidit v̄t sanitas que est extra animā sit a sanitate que
 est in anima. Sanitas enī que est in anima est i com-
 positione s̄m intentionē **Ar**. ad esse sanitat̄ q̄ ē extra
 aiām hoc est illud qd d̄r p̄ncipiū opationis est finis
 cogitationis. et p̄ncipiū cogitationis ē finis opatio-
 nis. qd ēt insinuant noīa. In rebus enī arte que s̄nt
 nām imitante dicim⁹ aliqd̄ resolui in aliud cū effect⁹
 in cām resoluit̄: et totum in p̄tes sequestrat̄ ex q̄bus
 constabat: v̄t domus in tectū parietē et fundamentū
 Aliqd̄ ēt d̄r componi cū ex p̄tibus suis cōiūtutiuis
 construit̄: v̄t domus ex fundamēto pariete et tecto.
Adhuc resolutiua d̄r fieri ex finis notionē. i. effect⁹.
finis. n. et effectus idē est s̄m boeciū in topicis. Est
 nāq̄z finis cā causaz et effectus causaz. doctrīna aut̄
 que h̄etur seu que incipit ex notionē effectus deueniē-
 do ad cām illa iulciū demonstratiōe q̄: poste. i. S̄z
 cōtra hoc est qd dictum: qm̄ tūc debēt dici ex effect⁹
 ignorantia: cū illud qd p̄ponitur p̄mo sit ignotum. si
 enim notum foret iam q̄sito: non quereret. Et ideo
 sciendū q̄ aliqd̄ p̄t esse notū et ignotū dupl̄r p̄ncipi-
 pio p̄p. et septio metha. scilz quo ad nos et quantum
 ad nām. Effectus enī sunt nobis noti et ignoti natu-
 re. cause vero econtra: v̄t appet̄ ibidē. Sic itaq̄z di-
 cendū q̄ doctrīna resolutiua incipit̄ ex effectu notiō-
 ne: quia effectus est notus quo ad nos: ignotus ta-
 men nāe siue simpliciter. et ideo volens ipsum p̄ba-
 re et notificare q̄s doctrīna resolutiua donec fiat no-
 tus simpliciter querit eum: et hunc modū ob seruat
Ar. p̄cedēdi in p̄ncipio scie que de nā. q̄ autem ista

recte sit mens **Ba**. ostēditur ex trāslatōe arabica gre-
 ce. q̄. p̄mēratīua ita: p̄ma qdēz eaz sit s̄m viā cōuer-
 sionis et solutiōis et est v̄t statuas rez ad quā intendis
 et cuius in mēte tua sciam ingris s̄m sinez p̄lementi
 eius: deinde p̄sideres in p̄pingori p̄te et p̄pingori ex
 eo sine quo non stat res illa nec cōplect̄ v̄sq̄ quo p̄ue-
 nias ad p̄ncipia eius: s̄z ad p̄ncipia cuz sit te: min⁹ ad
 que non p̄uenit nisi ex effectib⁹ in q̄bus demonstra-
 tiō p̄sistit q̄. qd̄ itidē **Ma**li. cōfirmat. Sunt autēz et
 alij p̄ter istū modū recitatū iusse p̄dictā seriē inter-
 pretātes de q̄b⁹ nihil ad p̄sens cū tegni minime p̄mē-
 retur. Redundū igit̄ ad argumenta illoz p̄inducta
 postq̄ firmatū est sup̄ v̄ez. Dicēduz qdēz ad primū
 q̄ ar. p̄ncipaliter in posteriorib⁹ docet cōstruere de-
 monstratiōem p̄pter qd et p̄nter q̄ demonstratiōe
 v̄tēdo q̄ siue resolutiua: sic et syllogismū p̄ficiat i p̄io-
 ribus simpl̄r v̄tēdo hac eadē. Sumit. n. in mēte effe-
 ctū cōem: demonstratiōem v̄z et eam resoluit ad p̄tes
 p̄mas et scdas: v̄t i demonstratiōem p̄p qd et q̄z affir-
 matiuā et negatiuā et reliq̄. Silr et syllogismū simpl̄r
 saltē itaq̄z resolutiua in his v̄tē doctrīna. **Adhuc** s̄z
 ēt improprie cause dici possunt resolui ad effect⁹ eo
 q̄ ip̄is applicare p̄stituūt eos. **Dot** et resolutiuum
 large acceptū id se p̄tinere et resolutiuuz vere et com-
 positiuum. qd̄ ostēditur eo q̄ s̄m **Licronē** et **Boe-**
ciū resolutiuū idē est qd̄ iudicatiū hoc autē v̄t di-
 cetur demonstratiōem p̄pter qd et q̄z colligit in seip-
 so. Ad aliud dicendū q̄ quidā dicunt q̄ ex resolutiua
 omnes artes consistunt s̄m rōez: verum esse quantū
 ad inuentiōem primā arziū: cum inueniens p̄cedat
 de dubio ad notum p̄ se et ibi s̄stet: quātum v̄tē ad
 modum docendi iuentā artem econtrario. Sed hoc
 non valet. q̄ eadē via in his est inueniēdi et docendi
 ex sensibilibus scz notioribus nobis. Et ideo dicen-
 duz est aliter v̄t appareat illoz et contra quos itur
 p̄ncipaliter defectus: q̄ non dicit **Ba**. simpl̄r ex re-
 solutiua oēs artes consistere sed s̄m rōem adiungit:
 q̄ cum modus doctrine humane que tradit ar. p̄riū
Platoni et **theologis** sit p̄cedere ex confusis et notio-
 rioribus nobis: doctrīna illa que hūc modū seruabit rē
 dubiam notificādo per notiora: v̄tiq̄z erit s̄m rōem
 cum ex notiorib⁹ in ignotū conet̄ peruenire: qd̄ effe-
 ctū cōprobat. Videmus enī fere oēs scias et sensibi-
 lium maxie modo resolutiuo traditas: v̄t apparet ex
 lib̄is nature ar. fortassis et logice. **Ba**. similis nūc
 v̄bi fere visus ē v̄ti cōpositiua nisi in libro elemen-
 toz s̄m sententiā **Hipocratis**. Ad aliud dicendū
 q̄ **Ma**li. minus bene dixit. v̄nde plures sequacel ip-
 sus in baratrū ignorantie detrufit: vel qd̄ iquit geo-
 metre bene sciunt eam sed non q̄ v̄tatur ipsa. q̄ si sci-
 unt demonstratiōem propter qd sciunt et quia: cuz
 sint connere et in eadem parte doceant̄ artis: non ta-
 men v̄tuntur sed cōpositiua magis. Item cū dicit
 q̄ **Ar**. posuit ip̄suz in analeticis. dicā q̄ v̄tendo plus
 in libro priorum: et docendo et v̄tendo in libro poste.
 Ad quartum iam apparuit quid dicendum. Secun-
 do autem circa p̄dicta contingit dubitare: quia q̄
 dam voluerunt. q̄ cum p̄dictis q̄ doctrīna reso-
 lutiuua esset eadem cuz iudicatiua: dicta a grecis ana-
 letica. **Cōpositiua** vero idem quod inuentiua
 que ab eisdem **thopica** nuncupatur: et cum illa pro-
 cedat per signa et posteriora. hunc enī modū p̄f-
 eruat qui inuenit. Similiter et cōpositiua per

talia stabilietur; quoniam motuum affuit; quia hanc diuisionem doctrine in resolutiuam et propositiuam voluerunt reducere ad illam Ciceronis et Boetii in iudicativam et inuentiuam. Sed dicendum ipsos deficere: quoniam diuisionem Ciceronis et Boetii superior est: et totius logice diuisionis: hec autem solum partem ipsam demonstratiue. Nam ad partem iudicativam reducitur propositiuam et resolutiuam: cum ille qui iudicat debeat iudicium suum comprobatione et diligenti examine inferre. ut iudex habeatur iustus: et iudicium rectum ad neutram partem preteritionis declinans iniuste. Ad inuentiuam quoque non ducitur aliam doctrinarum ordinarum verarum: cum ipsa sit topica ex quibusdam signis extraneis et fortissecis procedens. Resolutiuam tamen si procedat ex signis siue significationibus propriis: sunt inseparabiles et familiares: formam maxime habentes et non materiam ut alia. Dubitatur etiam in quo dixerunt quidam quod doctrina resolutiuam continet se habet propositiuam: secundum quendam demum regressum. Et mouebant fere sicut primi: quod Aristoteles docet resolutiuam in primo poste. et docet demonstrationem propter quod proponere principaliter: quod est in vltimo utitur geometre: cum tamen Aristoteles dicat quod resolutiuam fiat per demonstrationes: quod compositiuam vero per propter quod. Ad quod respondet dicentes quod in resolutiuam est duplex actus. scilicet resolutio quod sit in suas causas: et alius est regressus ex causis super questum. vnde quo ad primum processum potest dici quod in doctrina resolutiuam fiat demonstratio qua proceditur ad effectum ad causas: sed quo ad secundum sit demonstratio propter quod: quia sit processus in regressu huiusmodi a causa super effectum. sed quod in doctrina compositiuam incipitur a causis: et procedit ad effectum solum: sic dicitur Boetius. idem sunt demonstrationes in ea solum. propter quod. Aristoteles quidem primo magis est deaurat: quod aureus hic et in plerisque est. Quicquid autem opinioni sancti Augustini prestat primo Aristoteles habetis sufficiens intellectus. Loquens enim de resolutiuam doctrinam ait. Ad conuersionem via est ut speculetur quod scire desiderat: ponatur illud sua in imaginatone ab eius principio usque ad vltimum: tunc ab vltimo eius reuertens incipit per conuersiones: considerabitur vnaquaque eius parte et quibus illud proponitur: nec sine eis sit: donec ad principium redeat. vnde igitur primo apparent hic sonare: quod in resolutiuam doctrinam incidat regressus: et sic compositiuam locabitur sub ea. Ad quod dicendum quod doctrina resolutiuam et compositiuam nunquam partem in idem formaliter coincidere. sunt enim ex opposito diuise sicut demonstratio: quod et propter quod. talia vero nunquam coincidunt: vna namque species opposita non inueniat alteram ad esse. Boetius. 4. topi. sed fortassis idem subiecto idem est processus in vtraque: sicut via ab Athenis ad Thebas est eadem et e contra. Sed ista quidem identitas est materialis. hic autem queritur identitas formalis et non terminorum. ea enim diuersitate inducit in sciam. non tamen neganda: quoniam in sciam tradita vna doctrinarum possit eadem in cause doctrine aliarum ordinarum vel ordinarum: sicut apparet per Boetium. in tegni vtenem doctrina diffinitiuam: et tamen vnde ipse doctri ordinarum: cum nititur probare principium. Quis cura sit per Aristoteli inductone et syllogismo. Ad eorum quoque simonem quod dicendum patet per illa que dicta sunt ad primos dubitatum. Ad simonem Aristoteles habetis dicendum quod sophisma est serie. Ipse enim quod doctrinas numerat quod enumerat resuens ait. Ad conuersionem via est et demum propter quod quod eadem in vtraque doctrina. scilicet resolutiuam et compositiuam dices. ut speculetur quod scire desiderat et reliqua: et persequens spalius de doctrina resolutiuam in tunc ab vltimo eius reuertens etc. Quod autem hec sit resolutiuam simpliciter apparet: cum dicitur nec sine eis sit: donec ad pri-

cipium redeat: et deinde subdit exemplum: ut hois corpus quod diuiditur in membra istalia: et illa in similia: et reliqua. Et demum resumit spalius de doctrina compositiuam dicens. Ad vero compositiois via huius est tria. Incipies enim etc. Proprius huius quartum sciendum quod diffinitio est triplex poste. i. Quodam enim est principium demonstrationis: ut tonitruus est extinctio ignis in nube. Seu ira est appetitus videte. Alia est demonstratio conclusio: ceu tonitruus est strinus sonus in nube: Aut ira est seruo sanguis circa cor. Alia quoque est demonstratio sola positioe differens. i. debita ordiatone figure et modi terminorum: ut tonitruus est sonus strinus in nube propter extinctioem ignis in nube. Vnde ira est seruo sanguis circa cor propter appetitum videte. Diffinitio siquidem a diffinito non differit: nisi sicut explicitum et implicitum secundum Eustrachium et ibi. i. Est enim diffinitio ratio qua signat nomen. 4. metha. Qualiter autem diffinitio sit venabilis difficile. videre poste. 2. non enim potest demonstratio fieri quod ipsa est syllogismus. Syllogismus autem est per medium. diffinitio vero rei reuertit cum re: et predicat de ipsa in quod. Non oportet. igitur si quis vult concludere extremum maius esse diffinitioem minoris: ut medium terminus conuertat cum vtroque extremo: ut ipse sit predicatus de minori ex via quidem est et equalis et maior predicatus de medio ex via quod est et equalis: nisi enim fuerit in syllogismo iste due conditiones non sequitur maius extremum diffinitioem minoris: sed sequitur tamen quod inuentum ei: tunc medium terminus equalis erit diffinitio minoris ut maius extremum: et erit: vtraque diffinitio vna: diuersarum tamen interpretationum: et diuersorum vocabulorum ratione significatiua. Si igitur per vnam inueniam diffinitionem ostenditur altera in eadem inueniri: cum in vna intelligatur altera: et respondeatur sibi inuicem equaliter in questione de quod est. Manifestum quod iam ostenditur idem pre seipsum: et ita petitur questum primum. Ex his igitur videtur quod non est possibile demonstrare super diffinitionem. Neque etiam videtur hoc possibile syllogismo hypothetico: sicut est dicitur Aristoteles. quemadmodum in contrariis sepe diffinitionem venantes dicimus: si diffinitio sanitatis est causa faciens actionem: tunc et diffinitio egritudinis erit causa nocens actioni: sed diffinitio sanitatis est illud ergo et diffinitio egritudinis erit hoc: quoniam qui incedit hac via in inuentionem diffinitionis est petens quod est in principio: propterea quia intentio ipsius est quod scientia in diffinitionibus contrariarum: et ignorantia secundum vnum modum vnde ostendit aliud per id quod per ipsum ostenditur quod est petitio diffinitionis: et si forte esset diffinitio vnius contrariorum notior aliquando non accideret hoc ita omni loco. Et propter hoc qui ponit quod per diffinitionem inuenitur diffinitio semper et in omni loco: conuenit iam quod petat diffinitionem. Neque iterum potest diffinitio inductione probari: eo quod per inductionem ostenditur quod res inuenitur rei dictioe predicatiua. diffinitio autem est dictio ex parte faciens de substantia rei conditionalis: et consecutiua non predicatiua. Et diffinitio est qualium siue vniuersalium in tegni. Inductio vero singularium: sic ergo non potest nec syllogismo nec inductione ostendi: ita. scilicet quod diffinitio sit ex istis argumentis conclusa est necessitate. Restat ergo nunc inquirere vtrum per viam diuisionis sit possibile inuenire diffinitionem. dicatur igitur quod Aristoteles dicit quod via diuisionis non est perficiens: ut inueniatur ex ea aliquid ignotum: nedum quod inueniatur ex ea diffinitio: secundo poste. Nam non oportet quod detur conclusio. sicut ex via concessionis sed ex via que sequitur de necessitate ex aliquo que concessa

sunt. Si volumus nāq; ostendere q; homo est aial ambulans habēs duos pedes ex diuisione: tūc nō est ali⁹ modus q̄ iste: vt dicat̄ ceu apparet de p̄tibus aialiū p̄mo: hō aut ē aial vel nō aial: et cuz p̄cedit nobis q; est aial: p̄cedamus et q̄rimus: si est ambulās aut nō ambulās. Et cū p̄cedit q; est ambulās: dico post illō q; aut est habēs duos pedes: vel est multipes: Et cū p̄cedit q; est hīs duos pedes agregam⁹ oia cōcessa nobis: et dicim⁹ q; hō est aial ambulans duos pedes hīs: et hoc non ē aliud p̄ter concessa: cū oporteat cōclusionē esse aliud ab hīs q̄ concessa sūt ex q̄bus seq̄t̄. Scdō ē p̄iorū dicit̄: q; in diuisione q̄n conamur p̄ eā ad ignotū ostendere cōmittit̄ petitio: vt hō aut est rōale aut irrationale: sed non irrationale est. ergo rōale est. petit enī p̄pterea q; hoies non eē irrōales: nō ostendit̄. nisi p̄ hoc q; ex ratione utens et rationale: ergo id qd̄ ponit̄ in p̄missa ostenditur ex cōclusionē. S; tū sic vult Ar. et si via diuisionis nō sit p̄ sylogismū est tū utilis i sylogismo: nā cū p̄mittit̄ diuisione q; hō aut est aial aut nō aial: deū si ē aial n̄ euadit qn sit aut gressibile aut n̄ gressibile: et si gressibile aut bipes vt multipes: deū ostendit̄ p̄ sylogismū q; ē aial: n̄ aial et q; est gressibile et q; est bipes: et nō gressibile neq; multipes agregat̄ nobis diffinitio hoies ex his sylogismis. S; istud non sit semp: sed qn sunt gnā q̄ diuidunt̄ nota rei de q̄ predicat̄. Et qn sit diuisione i q̄ non cadit error vt q; .i. in d̄rias p̄mas: et non i d̄rias que cōmittat̄ur a longe: vt si diceret̄: aial aut ē sanū aut ē egruz. nā p̄ talē diuisionē hui⁹ gn̄is non inuenit̄ diffinitio hoies. Quā ergo concedit̄ q; gen⁹ diuisū est inuentio rei: cuius querit̄ diffinitio: et non erat i diuisione et trāsitu: donec puenit̄ ad spēm cui⁹ intēdit̄ur diffinitio: tunc itaq; erit diffinitio p̄ via diuisionis ex necessitate. Propter qd̄ scia pueniēs ex ea p̄ hūc modū: neq; ē ex sylogismo: neq; ex spē scie pueniētis ex sylogismo: sed simplr adinuicē in aliquo. verū tū similitudinē non est opus hic referre. Sic ergo vt p̄ diuisionē diffinitioez inueniri posse. Boet⁹ ē libro diuisionū hic inuit cū dicit q; i eodē diffinitioez diuisionisq; rō versat̄. nā diuisionib⁹ iūctis vna p̄ponit̄ diffinitio. Ars quoq; et regula diffiniēdi fm ipsū ē. vt p̄posita spē diffiniēda sumat̄ genus ei⁹: et diuidat̄ p̄ d̄rias suas p̄mas: et adiungat̄ vna eaz que de spē predicat̄ generi: et videat̄ si eq̄tur spēi. nā si eq̄tur hic erit eius diffinitio p̄pleta si aut non tūc diuidatur d̄ria similis i alias suas p̄mas et addat̄ predictis illa que predicatur ad spē: et inspicatur iterū si eq̄tur. n̄ si non: tūc fiat hoc iterū: donec eq̄ntur: et ita vt diffinitio non aliud q̄ p̄positio disorū. p̄pter hoc qd̄z cōmētator: i p̄ncipio de aia: Lum manifestū sit q; aliq; vn⁹ modus seu via cōis ē: quo ingrimus in unoquoq; qd̄ sit: querendū est qd̄ sit ille vt ex p̄iorib⁹ vt demonstratio: sic dicebat̄ Hip. aut ex posterioribus sicut p̄cedit diuino: velut sensit plato: aut sit aliqua via media: vt compositionis via que ē collectio diffiniētū p̄ diuisionē iūctoz et compositionē eoz: quā pedit Ar. in posteriorib⁹. Vide tur igitur genus doctrine quo inuenitur et extrahitur diffinitio ipsa via diuisionis cū collectione et aggregatione diuisoz: donec equatur ei quod intenditur diffiniri. Sed quāuis videatur p̄ via diuisionis melius q̄ per aliquam aliaz viam extrahi diffinitio: tamen ad huc accidit dubiū in hac via: sicut dicit Ar. propter quod dubiū non videtur necessario extra

hi diffinitio ex diuisione. Nā nō sequitur cū predicat̄ de hoie q; est aial p̄dicatione sepata: et q; est gressibile et bipes: et filr q; verificetur p̄dicat̄ oē iuncta: P̄ter remenias. scdō Nā de hoie verificat̄ sepātū q; est musicus: et q; ē bonus: non tū sequitur coniunctū q; sit bonus music⁹. Non remanet ergo hic aliq; via qua ostenditur diffinitio ex necessitate: sicut ostenditur occultū p̄ manifestū. Igitur via inq̄sitōis diffinitionis non ē aliud gen⁹ doctrine ordinarie stricte accipiēdo doctrinā et p̄ le. Ideoq; Ba. hoc p̄siderās: vidēs ē diffinitio nē plerūq; eē: sicut p̄ncipia in oibus artib⁹ supposita: nō dixit eē gen⁹ doctrine quo diffinitio inueniatur: s; potius cōpositioez et diuisionē diffinitiois sic supposita appellauit gen⁹ doctrine. Et h; Ar. de hoc genere doctrine nō fecerit mētionē: tū ipse inuenitur fuisse vsus eo i locis q̄ multis i sciaz tractatib⁹ p̄ticularibus: q; ideo tacuisse vt: q; hoc gen⁹ doctrine non vt aliqd̄ ignotū declarare p̄ notū sicut ex cōclusionē: aut fortassis q; non vt esse alius modus diffinitionis veniatū: que Ar. dixit esse diuisionē vel diuisoz cōpositionē: q̄ modus diffinitiois cōpositiu⁹. Nāz hic ē diffinitiois diuisiuis dicit̄. assumitur enī diffinitio et diuidit̄ i gen⁹ et d̄rias: et vnaqueq; d̄riaz diuiditur i sua significata: et vnūq; significatū i suas spēs vt q; ad quēdā terminū non descendēdo ad spālissima: neq; p̄sequēdo vnūq; quātū conuenit: sicut ē diffinitiois cōpositio ex diuersis: sic diffinitionis expositio ex cōpositis: et ita vt vna esse vel cōsiliis via. S; Ba. hāc pot⁹ posuit gen⁹ doctrine. i. diuisionē diffinitiois: q̄ iuestigatōez et inuētōez eiusdē: q; cū plerūq; diffinitioes sunt supposita i sciētis sicut p̄ncipia non indigēt iuestigatōe: s; ex planatōe. Aut fortassis q; hoc genere doctrine maxie non vtunt̄ ad tradēdā sciam totā vno simul ordine: imo annumerādo capitula scie generalit̄: vt habeat̄ aliquāliē memoria totius scie. nā habitus vsis capitulis: faciliē h; hō progressū ad p̄ticularia capitula: et eorundē faciliē memoria. Nō aut vtunt̄ eo ad p̄ticularia que sita scie de clarāda sicut alijs. Et p̄pter hoc subtilit̄ inspiciendo possit dici q; vtunt̄ eo ad memorādū non ad discendū vel docendū: ideoq; Ar. hanc doctrinā esse non posuit ea tū est vsus: quoniā mediū in demonstratōe est subiecti diffinitio aut passionis fm quosdā Largi us aut Ba. hoc considerans vocat id esse doctrinā aut forte quia hac specie doctrine non indigemus nisi ad longitudinem artis abbreviandam cuius causa inter ceteras scientias necessaria fuit in medicina: qm̄ longior est alijs et simul opus ē vt habeatur memoriter propter opus qd̄ sit ex hac doctrina. Et ideo credendū est q; in sola medicina dignum sit de ea fieri mentionē. Amp. cum diffinitio que existit demonstrationis medium sit subiecti vt volunt peritiores et de subiecto supponat̄ quid est et quid dicitur per nomen similiter et de diffinitione nihil ergo probabit. Restat autem nunc predictam doctrinam exēplo declarare. Id autē cōueniēs est q; p̄ oculis habeat̄ a Ba. qd̄ est: vt assumat̄ diffinitio medicine et diuidatur sicut supra dixim⁹ et declaratur oē illud cui⁹ intellectu indiget in vnaquaq; partiū. ita tamē q; a generalib⁹ lumis nō declinet. Circa vero hoc gen⁹ doctrine contigit dubitare. q; videtur gen⁹ quoddā termini cōpositiuū sicut termini resolutiuū vt cor respondeat velut doctrina cōpositiua et resolutiua

dicunt quoque quidam quod hoc genus ad compositum redu-
citur. Alii vero quod non est ordinatum: eo quod partes diffini-
tione veniunt per accidentales proprietates: et non per principia
essentialia rei quod illa principia in suo genere non habent prin-
cipia. Ego autem peritioribus assentio quod genus compositi-
uum diffinitionis est necessarium: sed non debet tangi sed sup-
poni propter duas causas: quarum una habet ex compo-
sitione rei ex suis principijs, alia quidem: quoniam non per quodlibet
genus extrahitur questum, sed diffinitio medicine
quam intendit hec scia non ingitur: sed supponit: et si in-
quiratur habet per compositum principiorum eius et causarum
que habentur ex alijs scijs. Et propter hoc Ba. diffini-
tione cooperavit resolutivam: non autem compositivam. Sed si
quis diceret illud solum certi carere de primo suscepto pu-
ta medicina: non autem de ceteris sub illa. Dicendum ut
visus saltem fm Ba. quod tamen persequitur diffinitionis expo-
sitionem: seu explicationem, non autem investigationem aut intem-
tionem. et ideo non sicut eius termini compositivam subdere

Propter huiusmodi quodam sciendum quod descriptiva et divi-
siva doctrina videntur differre a vera doctrina ordina-
ria: quoniam est diffinitiva resolutiva magis et magis pro-
positiva: immo doctrine videntur ipse simpliciter ordinarie
quod tamen Aristoteles et Boetius ut apparuit vult divisiva. Ma-
liabbas autem et hanc et descriptivam ponit cum alijs tribus
cuius oppositum dicit Malus, et innuit a Ba. ut quod descri-
ptiva et divisiva non sunt ordinarie: quod per eas non extra-
bitur questum: per accidentalia enim sunt, dicendum quod tan-
tum sunt tres: sicut vult Ba. et Malus, quarum prior est
propositiva: impropria utrumque diffinitiva: media autem re-
solutiva, quod autem ita sit declaratum ex his dictis. Sci-
endum tamen quod quidam voluerunt descriptivam ad diffinitivam
reducere divisivam vero ad resolutivam: dicentes quod Ba.
dicit doctrinas ordinarias non nisi in proportione inordi-
nariarum quod sunt per media et exempla. Hoc autem dicere non
sapit veritatem et mentem Ba. cum ipsemet refutet descri-
ptivam: eo quod non sumit terminum optimum: quem et quodam sub-
stantialiter nominat: sed et accidens coassumit ex quo fi-
unt notiones: non autem diffinitiones. Sed de divisiva non
oportet sic simpliciter iudicare. cum enim divisio sit fm Ma-
lyabbate septem modis, dicit namque unum modum divisio-
nis speciei in individua: et non placet Boetio libro di-
visionum separati primum in se et per accidens, per accidens,
quidem tres modos, scilicet subiecti et accidentia: accidentis in-
subiecta: accidentis in accidentia. Per se autem divisiones
iterum in tres disiungit modos: videlicet in divisionem ge-
neris in species: totum integratis in suas partes: et vocis equi-
voce in suas significaciones. In quibus divisio quod est gene-
ris in species essentialis existens potens modum quen-
dam causare scie: potest modus quidam surgere: quod fortas-
sis non parum administrat predictis tribus ut ostendit do-
ctrinis. Ad inducta igitur dicendum quod iam apparet quo-
modo divisiva non est doctrina ordinaria vere. Quid autem
doctrinis preerat apparet. Sicut si Aristoteles, aut Boetius
vult ea: non vult ut doctrina ordinaria. Eodem modo Ma-
lyabbas cum dicit doctrinas esse quatuor: non addit ordinari-
as: aut divisio fm plures eius partes: et descriptiva fm
omnes: nisi ipsa per diffinitionem accipiat Ba: cum illius lateat
partes: non sunt simpliciter doctrine ordinarie: sed potius fm
quod ut ostensum est est prius. Restat nunc videre quod he-
c quatuor ad invicem differant: et qualiter conveniant: videlicet di-
visiva per essentialia facta: propositiva: resolutiva: diffini-
tiva. Dicendum itaque quod a divisiva differunt resoluti-
va et compositiva: quod ille post resolutivam aut propositivam

probant per effectum aut per causam quod assumunt. hec vero sim-
pliciter sequestrat genus in suas partes essentielles non
autem probans: ut aialium aliud homo aliud bos. Et conveniunt
autem cum divisio fuerit per se: quia resolutiva interdum
vultur divisiva: puta quando effectus unus in plures
resolvitur causas: ut in exemplo resolutionis de opila-
tione apparuit. Nam quedam sit ab humoribus: alia a co-
patione frigida: quedam a stipticitate et angustis ut ae-
ris mineralis: aut aque sulphuree: vel huiusmodi. Et
stat enim quod hic est modus divisionis: cum sit sectio unius
in multa, similiter etiam ipsa vult propositiva: quoniam cau-
sa in plures divisim preerat effectus. Et vero una causa unum sim-
pliciter producit effectum: illic prope est compositio: aut ut di-
ctum est resolutio. Differt etiam a diffinitiva: et sibi con-
gruit distat quoque eo quod diffinitio per plura nomina expla-
nat et notificat diffinitum coniuncte, divisiva vero cum
quodam determinatione aliquam manifestat quod in divisio
cotinetur, sibi autem convenit quoniam diffinitio vultur qua-
damque ut apparebit per se divisione. Diffinitiva itidem
differt a resolutiva et compositiva: in eo quod quod ille probat
ignotum per notum, hec autem solum explicat singularia. Et
convenit vero illis: quoniam diffinitiva non primo vultur reso-
lutione: nisi aliquid primum reducendum in mente quantum
diffinitum, scilicet medicina: sed postea vultur resolutione: et hoc
cum effectus in unam refertur causam, aut etiam propositiva
cum causa unum producit effectum, cum autem effectus in plu-
res ducitur causas aut e converso: tunc vultur divisione
sicut apparet cum dicitur: quod sanum dicitur tripliciter, scilicet corpus
causa: et signum: et sicut egrum et neutrum, in hoc enim diffini-
tiva divisiva vultur doctrina. Descriptiva vero quid
differentie habeat et affinitatis: cum alijs et ex his appa-
ret: quoniam a diffinitiva quidem differt eo quod ex pluribus ut
multum differentijs ea vultur: et etiam quod generum vel dicitur si
accidentales. Convenit vero quod explanat hanc aliam: et quoniam
alterum ipsius ut generum vel dicitur sunt essentielles: ut dicitur
visus est tertia. Sic igitur ad alias tres tantum proprie do-
ctrine sunt ordinarie. Super est ergo nunc quartum principaliter ex-
pedire: videlicet predicta determinata vitam remoue-
re. Dicendum itaque ad primum et secundum: quod doctrine ordina-
rie potiores sunt in numero trinario: et quod non omnes scia vel
doctrina dicitur ordinaria: nisi ordie quoddam particulariter ipso
proprie sumpto. Ad tertium dicendum quod est dare ordinariam
ut ostensum est doctrinam: nec tamen omnes primam causam quod non sit il-
lius generis cognoscere omnia: quoniam est deus: cum causa superior et in-
mediata post aliam in illo genere sit sufficiens, vultur 2.
phy. Oportet semper causam summam unius quilibet querere:
nisi inesse: sed in illo genere: ut homo edificat: quoniam
edificator est edificator: aut est hanc edificativam, huius enim
non oportet aliam causam querere: verum hic standum
similiter et in proposito. Aut fortassis sicut volunt plu-
res: nihil perfecte possumus scire in hac vita: cum cau-
sas ignorem potes. Ad aliud dicendum quod una est do-
ctrina ordinaria: si ea in potissimo esse suo sumatur: ut
declaratum est prius: Similiter ad quintum apparuit
quid dicendum: puta quomodo artes omnes fm ratio-
nem consistunt ex resolutiva. Ad aliud dicendum quod
illa est identitas materialis: que non unificat vel plu-
rificat doctrinas, verum illud operatur: ut dictum est
identitas formalis. Ad septimum iam patuit per dicta
et ad octavum quodammodo, Aut ad hoc dicendum quod
licet diffinitio et diffinitum sint idem subiecto: inquam
tamen unum est quid confusum et implicitum: aliud de-
terminatum et explicitum sunt aliud. Est enim diffinitio

diffinitio est iudicativa et expositiva: cum sit ratio quae si gnat nomen. Ad. 9. io. ii. i. qd sit dandum omnibus est prius. Ad illud tamen specialiter dicendum quod demonstrationes realiter non sunt nisi due. scilicet propter quod et quia. nam demonstratio propter quod et quia idem est cum demonstratione simpliciter sine causa et esse: sicut species sunt idem cum genere tanquam sanum semper et multum sunt idem in sano simpliciter. Est autem demonstratio simpliciter quoniam causa et effectus sunt similiter notum: quod in mathematicis evenit raro autem in naturalibus occurrit. unde commentator principio philosophiae. Si contingerit ut notum apud nos sit notum apud naturam: tunc demonstrationes in hac scientia erunt cause et esse. et si contingerit ut nota apud nos non sint nota apud naturam: que non sunt priora in esse sed posteriora: tunc demonstrationes date in ista scientia erunt signorum et non demonstrationes simpliciter. In rebus namque naturalibus nota apud nos non sunt illa que sunt cognita simpliciter. id est naturaliter: quod est primum in mathematicis. illa enim que sunt cognita in illis simpliciter: et sunt cause priora in esse sunt cognita apud nos: non tamen intendit commentator quod mathematicus destruat demonstrationes simpliciter tanquam aliam ab illis duabus: sed quod facta demonstratione propter quod quod videtur mathematicus effectus simpliciter notificatus ab ea per causam: est etiam notus quo ad nos ac si ad ipsum foret facta demonstratio. Ad. 15. iam dictum est sufficienter. Ad aliud dicendum quod ut apparuit resolutiva procedit per demonstrationes quod et propositiva propter quod reducitur ad iudicativa. Invenitur vero non est demonstrativa sed probabilis et extranea. Ad. 15. dicendum quod sicut innotuit quod dicendum neque est Galen. dicit doctrinas ordinarias fore. 5. vix doctrinas simpliciter profert. Ad. 16. dicendum quod tres sunt doctrine verius ordinarie. alie vero non sunt simpliciter: sed secundum quod et ipso proprie. quedam earum dicuntur valde ordinarie: et ideo post demonstrationes ordinarias doctrinas constituentes dixit commentator. Et maneris doctrine divisionis et cetera. ut inveniat quod non sunt doctrine proprie secundum ordinem currentes. Sic igitur in his huiusmodi veritas quoniam perstringat: neque alii cui medicorum quod dictum est arduum et vanum esse videatur: cum questum sit physicum et secretum valde: non autem medicinale.

Differentia. 9.

Quod natura humana non sit debilitata ab eo quod antiquitas videtur. Primo quidem quoniam quod generatur: aut generatur ex quodam finito aut in finito. non ex infinito: quoniam non est dare ipsius philosophiae. 3. et primo celi et mundi. unde primo de generatione animalium. Natura refugit infinitum. generatur igitur ex finito: quod quidem non posset esse: si natura generatione semper procederet debilitando. Jam dudum enim cessasset philosophia per patheticos eternitate mundi asserentes: sicut et secundum sermones legum mundi generantes: aut omnino cessasset. vel manifesta iam apparet debilitas: cum grade spacium mundi generatione hucusque ponatur: siue philosophia indos seu passas aut indeos siue christicolos idem considerare velim. Amplius si natura esset debilitata: vel hoc esset ex parte nature superioris vel inferioris: non quidem superioris quoniam superiora sunt perpetua et incorruptibilia: optimam et perfectissimam vitam toto eterno deducetis quod nec aliquid rerum exteriorum ab ordine suo distrahit: nec tempus ea senescere facit primo celi et mundi: et libro de mundo: neque est ex parte nature inferioris: puta ratione generantis. nam generatio non fit ex substantia generantis: sed ex eius superfluo: ne emissionem substantie generantis generans corrumpat: et sic generatio in nihilum

convertatur dicitur. 34. Rursus: omnis motus naturalis et ordo nature significatur in fine primo de celo: cum prope perfectio. magis attigat. Preservatio vero nature consistit in quodam motu et ordine naturali: significabitur itaque tunc deus in fine. Adhuc videmus diffinitiones etatum. et finones de eis ab antiquioribus medicis dictos: tempus est moderno verificari: ut ab antiquissimo hippocrate et alijs. iuxta est illud psalmiste. Si autem in potentibus. 50. anni amplius labor et dolor. Natura igitur humana non est ab eo quod antiquitas debilitata. In oppositum quod priscis temporibus homines fuerunt longevissimi magni corpore: et viribus robustissimi: pulcherrimi: ut gigantes. unde solinus mirabilis: corrupta namque successione nostri plures temporibus nascuntur detrimenda. Et tunc quod est in ultima parte sui periodi seu etatis debilitatum est. hec enim natura eius cum sit via corruptionis: sed talis est etas nunc instans septima videlicet et ultima: secundum legiseros a christo citra. unde apostolus: Sumus in quos fines seculi devenimus. Adhuc totum hic mundus infirmus senescit et corrumpitur continue. unde methurox primo: Vbi nunc est arida olim fuit mare. Rursus unumquodque debilitatur per distare a suo principio libro de mundo: quod enim ista terrena fuerunt remota a modo divino existunt corruptibilia plena multi turbis: quod est ex libro apparet de causis. scilicet natura humana moderna multum distat a suo principio etiam secundum mundum generantes: puta ab adam siue a deo. Galen secundum Adelue de solatione simplicium medicinarum. Elleborus albus ipse isto intolerabilis est: et sicut venenum perniciosum propter naturam debilitatem. propter quod Serapion in primo eius brevarijs cum alexandro afrodisio: etiam nigra minus est albo effrenis: fore numerum autem dimittendum et loco eius lapide videtur lazuli. quod et miores nunc quod antiquitas doces indicant medicinarum. Amplius secundo de historijs animalium: Que quidem paucos et miores sedentes habentia brevioris sunt vite: et debiliores existunt ut multum. nunc aut plurima generantur solus. 28. generantur dentibus antiquitas fere univertis habitibus. 32. Nam itaque quod humana ab eo quod antiquitas fuit iacet debilitata. Propter primum No sciendum quod natura duplex existit: nam quod natura ut primum: sicut quod est theologizantes dixerunt: et natura que est principium motus et getis eius in quo est primo et pro se et non secundum accidens philosophiae. 2. Nature namque motus est in seipsa ab altera ex natura habente spiritum actu: quod in hoc arti: opponitur cum sit principium et species eius quod sit in altero: scilicet de generatione animalium. Sub hac autem secula natura dicta per prius de forma: consequenter de materia: minime vero de privatione medicus multos nature locat modos. Sumitur enim pro complexione nature: iuxta illud quod dicitur hoc est nature calide. Accipitur et pro compositione et pro virtute regitiva: quod est omnium corporis virtutum congeries secretorum libro. Sumitur etiam pro consuetudine. Est namque quedam natura consuetudo dicitur. 98. Accipitur et ab Adelue pro persona que apud Boetium de duabus naturis est nature rationalis individua substantia. Sumitur etiam interdum pro colli matricis extremitate ac proficiteri: iuxta illud: Si natura fuerit soluta. Dicitur etiam natura natiuitas seu nascentia: ut si quis extendat siue producat hanc litteram. Hipp. primum huius nominis philosophiae. id est nature apparatus metha. 5. unde aphoris. 2. Et rasi valde seculam naturam. id est natiuitatem: Commentator. Boetius quoque de duabus naturis naturam quattuor suscepit modis: aut cum in

sim e pro omni re substātia vel accidente: cuius talis
 errat diffinitio. Natura est earū rerum que cuz sint:
 quoquomodo intellectu capi possunt. Sumit̄ r̄ cōit̄
 put de solis dicit̄ substātijs: r̄ tūc est vel q̄ facere aut
 q̄ pari possit. duplex eni substātia coporea r̄ icorpo-
 rea. Suscipit̄ que pprie p corporea que mot⁹ ē p̄nci-
 piū s̄ se r̄ nō p accidēs. Accipit̄ r̄ ppus p nature di-
 versitate: ceu aliā dicim⁹ que auri nāz r̄ argēti: que
 vnūquāqz rerū dīta est informans specifica. Aduma-
 na equidē ab hoīe denotata: que hoīs in se p̄tinet p̄ti-
 cipationē debilitata vero dicit̄ cū a virib⁹ oli habitis
 ad actus lōgius discedat: aut tpe sup̄sit breuiori: āriq̄
 t⁹ qdē qd̄ multū a p̄ncipio distās. Propt̄ fm sci-
 endū qdē q̄ vt resonāt f̄mones legū r̄ molaice preci-
 pue: nā hūana debilitata est ab eo qd̄ antīqtus existe-
 bat. cui⁹ qdē signū est: qm̄ audiūm⁹ hoīes a mundi
 generatōe r̄ circa p̄ductos lōgeuissime vite exns: sic
 ex Adoyse colligit̄ genesios libro. Adam enī. 930. vi-
 xit annis. Adatufalē vero. 969. Moē No. 700. cum
 Abraā r̄ alijs. Et sequēt̄ āt ab illa lōgeuitate mīora-
 tos velut Adoyse David r̄ Aran cū leuiticis: sic p̄-
 cundē ibidē apparet dicentē: Nō pmittā spm̄ meū i
 hoīe. q̄ caro ē vltra. 100. et. 20. annos. Nec nāqz ē
 vita hoīe nālis fm̄ ē astrologos. tāti. n. sunt anni so-
 lis maiores. Mūc aut̄ ab eo tertio ē etas hūana mīo-
 rata. vir enī cōit̄ extendit̄. 80. annorū spacio. vñ com-
 mētator sc̄bo d̄ generatōe et corruptōe: Medici di-
 cūt q̄ tpus iuuetut̄ i hoīe sit vsqz ad. 35. annos. Et
 pp̄ h̄ vita nālis sit. 75. annis. Et iō dixit machōet⁹
 q̄ vita est mediocrit̄. i. 70. r̄. 60. annis. Tpe aut̄ gra-
 tie. 150. floruit cōmentator: vt sc̄bo innuit̄ celi r̄ mū-
 di. Amp. idē rōne p̄suadet: qm̄ cū nā hūana n̄ posset
 saluari in seipsa: eius mīstra est sollicitudo diuina dās-
 ei virtutē generatiuā: vt saluaret̄ in sp̄e: sc̄bis de aia si-
 d̄ generatōe aialiū. Adūi⁹ āt sal⁹ r̄ p̄manētia n̄ ē sim-
 plicī r̄ p̄ se s̄ p̄ accidēs: r̄ admīra rei corruptibili
 exteriori: vt vsu lex rerū nō nāliū p̄sideratarū a medi-
 cis p̄stituta i vita p̄senti. i futura Noī corruptibilis r̄
 p̄petua velut i seipsa sine nectare p̄manēt̄: r̄ nullo vlr-
 egēs exteriori adminiculo corruptiuo. Sic aut̄ ē qd̄
 lōge meli⁹ est i seipso r̄ i corruptōe: q̄ i corruptione
 r̄ p̄ aliud remanēt̄: r̄ iō de⁹ cui⁹ ē cūcta ordie quodaz
 d̄sponēt̄. i. metha. nām itaqz p̄duxit vt debilitando
 p̄cedēs finiat̄ demū: vt rādē vita oīo relicta corrupti-
 bili accidētali: substāiali: r̄ p̄petua fruamur in celis
 cū eo. Et iō ceu tactū cū sim⁹ i quos fines seculi de-
 uenerūt. merito igit̄ fm̄ leges natura humana existit
 nūc debilitata: tū virib⁹: tūqz breuiori spacio tēporis
 mensurata. Propt̄ tertū No sciendū q̄ cū de nāli-
 bus differat: que causarū eā volūtate qdā p̄duxit an-
 cedere: nil ad p̄sēs de miraculis ipsi⁹ r̄ volūtate scru-
 tandū p̄nti: cū leges vi solā obtineāt p̄suadēdi polit.
 2. Ingrat̄ igit̄ virtas q̄siti ex dict̄ astrologorū p̄horū
 r̄ me dīcorū. Propter qd̄ dīcēdū qd̄ nā humana cū
 alijs r̄ q̄ sunt sub orbe lunari aliqñ debilitata existit
 aliqñ fortificata. iterdū No r̄ mediū fuat iuxta p̄tiaz
 p̄dictorū. qd̄ qd̄ ē duplici ad p̄ sōndit̄ via: astronomi-
 ca r̄ p̄bilosophica. Astronomica qdē i tres sepat̄ p̄ri-
 ma qdē sumit̄ ex pte stellarū fixarū exītiuz in octauo
 celo: r̄ imaginūscere allegoricarū ab idis positarū: cū
 celis r̄ zodiacis signatis: aut imaginatis eisdē. Nā si
 virt⁹ debeat ip̄sum i ista inferiora a superiorib⁹ oz vt
 illa simpliciter r̄ i materialis per media sibi corrūū

r̄ omogenea trāsserat: r̄ iō siue ponat̄ octauū celū mo-
 ueri i oppositū noni ab occidēte in oriēs in. c. annis
 vno gradu fm̄ sniam Ptolemei lōgitudine: latitu-
 dine No min⁹: ceu declarauī in editōe huic p̄sili: quā
 i astrolōgia p̄posui. vñ etiā spālē tractatū cū istro ma-
 teriali onī suo cōstruxi: q̄ equidē mot⁹ triginta sex milē
 b⁹ annoz īmino īminat̄. i quo fm̄ quosdā stoicos: p̄-
 thagoricozū oīa reuertūt̄ vt p̄s. vel in. 70. ānis. aut
 76. sicut cōius hodie tenet̄. siue ponat̄ illud qd̄ Pto-
 leme⁹ vocat̄ motū in oppositū noni: retardatio qdāz
 in octauo spere: eo q̄ nō p̄seq̄tur p̄pter modicū dista-
 re aio motū p̄mi mobilis: ceu posuit̄ Alpetraēs Abn-
 ysac. Inueni tñ tpe moderno q̄ caput ariet̄ mobilis
 s̄lr cancri: libret̄: r̄ capico: mī immobilū p̄. 10. gradus
 r̄. 22. minuta: anno gr̄e. 1305. quo ego Petrus padu-
 anensis hunc libruz cōstruxi: p̄pter qd̄ iudicātes ho-
 die veri⁹ astronomici: addūt̄. 100. grad⁹ r̄. 22. minu-
 ta motus octauē spere q̄retes motū verū in nona mo-
 tui p̄s inuētō vtro calculatiōe in octaua: ad hoc vt
 tali actu: capita egnocnialiū et tropicozū signozū 30-
 diaci mobilis directe occurrāt sub capitib⁹ p̄dictozū
 imobils zodiaci: vt virtutē recipiēs sub ip̄ressore: si-
 cut declarauī in editōe quā in descordātijs vtriusqz p-
 ris astronomie cōposui. Et iō siue ponat̄ mundū fm̄
 veritate legis nr̄e incepisse: seu infinitas circulatōes
 fm̄ peripatheticos p̄cessisse: inferendū est q̄ cum
 capita mobilia ordinate r̄ directe extiterūt sub capitū
 bus imobilibus: tūc virt⁹ p̄fectiori mō a p̄mo p̄nci-
 pio p̄ medias cās talit̄ ordinate: fortiori modo ip̄ri-
 matur in ista inferiora: cū cause tunc sibi corrūdeat in
 adinucē ex distātia etiā tāta p̄dicta r̄ p̄portōe zodia-
 ci mobilis ad imobile: qui iā sensus ondit̄ a pte dies
 artificiales sup noctis esse maioratos nocteqz bre-
 uiatas: ab eo q̄ antiquit⁹ in solstitio h̄emali: i estiu-
 li vero ecōtra: vt i tractatu octauo demonstrauī spere.
 Propter qd̄ concludēdū ē tunc naturā humanā illo
 tempore vt sic fortiorē et longiorē extitisse. Et autēz
 p̄dicta capitū a se recedētia magna distēt̄ distātia:
 et virtute nō ita ordinata in ista inferiora: inferē nām
 humanā cū alijs hic in erioribus debilitatā p̄mane-
 re. Verūtū alias p̄ori redeūte capituz r̄ astrozū dī-
 spositiōez ad p̄dicta puncta: qd̄ post nouē milia an-
 nos s̄z Ptolemei contingit̄ sniam: necesse erit iuxta
 p̄fatos: et naturam humanam taliter redeūtem: itū
 demqz fm̄ peripatheticorum sententiam vigorari.
 nam huiusmodi oppositiones r̄ transmutatōes infi-
 nities ad nos peruenerunt: celi p̄ mundi r̄ methau-
 rozū p̄mīs. Secunda quidem causa astrologica.
 sumitur ex planetis: r̄ maxime ex coniunctionib⁹ Sa-
 turni r̄ Jouis: r̄ solaribus ecclipsibus r̄ luminarib⁹
 vtcunqz. Ex coniunctione nanqz Saturni et Jouis i
 principio arietis q̄ quidem circa finem. 960. contin-
 git̄ annozū. tunc enim fm̄ ascendens coniunctiōis
 r̄ dominum eius secundū etiam locum coniunctiō-
 nis eorum ex domibus. aut fm̄ fortunas vel info:tu-
 nas locum ascendentis r̄ coniunctiōis aspicientes
 variatur non solum natura humana fortitudine aut
 debilitate longeuitate aut econtrario: immo r̄ totus
 mundus inferior commutatur. itaqz q̄ non soluz re-
 gna sed r̄ leges r̄ prophete consurgunt in mundo si-
 gnificatiue saltē seu casualiter in quibusdā volentes
 p̄iorib⁹. q̄. neglectis reliqz cōdere: sicut appuit̄ i ad-
 uētū Nabuchodonosor: Adoyfi: Alexāndri magni

nazarei et Adachometi. Quod et dearticulat id cœ. for-
 tunat nãq; et ifortu nat fm diuictões medias Satur-
 ni et Jouis duodecies aut tredecies in quilibet triplici
 tate factas: qd spaciu. 240. aut. 60. mēsurat mensu-
 ra annoꝝ. Quod et magis dearticulat p miores diuic-
 ctões eorūde in quolibz signo. 20. annoꝝ terio. De pe-
 rant et ad hoc alioꝝ planetaz diuictões: siue binarie
 siue trinarie; aut qternarie: seu gnarie: siue senarie
 aut septenarie. nã i diuictõe minori ē distinctio medie
 et i media distinctõe diuictiōis maioris i cetero. et iō
 i pncipio methauroꝝ: Sic mūdus iserior: pnuū est
 latōibus supioribz: vt ois virtus ei⁹ gubernet inde.
 Cōtingit et nō minima nãc pmutatio ex solaribz eccli-
 psibz: sub diuictōibz auidictaz tpibz varietaz scdo q-
 driptiti. Et q sol ē cor celi, vita et alioꝝ pater cūctoꝝ
 vñ Albumasar in Sadā air: solē et lunā et existē vi-
 ta oiuꝝ viuentiū post deū. Quod oūdit inuentū post q-
 dā ecclipsim solarē circa numerū. 70. annoꝝ oliz fa-
 ctū: postqz gradus variatio i istis est iducta: et maxie
 qdē terra reddita ē sterilior solito: mot⁹ et fantasia
 tū: ac caledemonū et cacodemonū: incuboz et succu-
 boꝝ et absorpti reperiūt p apli⁹: qd cultui crebro
 magis ascribit diuino. Nã et hūana magis vī debi-
 litata: auaritie et cupiditati dedita: vidicātes multi-
 plicati: et maxie qm pcessit diuictio Saturni et Jo-
 uis i triplicitate frigida et sicca: vite et fortitudini vi-
 uentiū q stat p calidū et hūidū. Et aut tertia cā
 hui⁹ pferatōis ex planetis accepta: fm q eis debet
 qdā regimē cœ i mūdo: quo vnusq; sua manerie
 mūdū hz gubernare: potissime p intelligentiā sibi fm
 auer. tractatū de sba orbis vitate copulata: et si sba
 tia et pstat. Hui⁹ aut itelligētia ē septenaria s; nu-
 merū. 7. planetarū. Nã pma qdē ē Saturni cassiel
 Scda Jouis sachiel. Tertia Adartifamael. Quar-
 ta solis michael. Quinta veneris anael. Sexta Mer-
 curij raphael. Septima No Lune gabriel. Quid o at
 in ducatu eoz existit: qm pmo ducit saturn⁹: deinde
 Ven⁹: postea Jupiter deiceps Mercurius: postea
 Adars: deinde Luna: demū sol. Ducatus aut et re-
 gimē vnus cuiusq; ē. 354. annoꝝ et qtuor mēsiū lu-
 nariū: ad similitudinē anni lunaris pntētis. 354. dies
 et. ii. trecesimas: et fm hoc iuentū ē: q cū Adars mū-
 dū gubernaret: factū ē diluuiū pp diuictōem maxie
 planetaz i piscibz. Sub ducatu aut lune disptite sūt
 ligue: subuersalē Sodoma et gomorra: et fact⁹ trāsi-
 tus a filiis Israhel d egypto: et mltā alia apparuerūt
 idicia: fm nās et ppetates ducētū planetaz. Nam
 cū planeta fuerit de planetis iserioribz puis et labo-
 riosis: sicut Luna et mercuri⁹: debilitat et inordinat
 nã pns illoꝝ nām: sicut et cū fuerit aliqs supior i for-
 tuna: pp eoz idiscrasia excedētē pplexionē: nã cum
 alijs puertit et debilitat hūana. Et fortitudo vita et
 itegritas fm pbs i tpamēto pstat absoluto et re-
 lato: ppter qd et sub regimē fortunarū et motu ordi-
 nato: et diutino pcedētuz: sic ē Jupit⁹ et sol: aliqliter
 eoz venere vigorat: et longeuificat nã humana. et iō
 eoz h⁹ ducatur magis vigeat i vna pte vnuerfi qz in
 alia videm⁹ nās hūanas i fortitudie et sbilitate et loqe-
 uitate: et ei⁹ pno cū alijs diuersimode trāsmutari. Ex
 pedita itaq; tria astrologie via: restat phi losophica
 exequēda: q et i tres sic pno: seqstrat causas. Vna
 qdē ex pte pmutiōis et corruptōis elemētoꝝ ad se in-
 uicē corruptoz: aut ppter diluuiū ignis: sic recitat i

thico. aut pp diluuiū aque: vt famatū ē a mltis aut p-
 pter alias trāsmutōes nocuas et pestiferas iprimē
 tes ptiue in sba: ceu apparet libro de aere et aq vñ
 quarto itroductorij Albumasar: Mo e ppheta vene-
 randus fugiēs corruptionē et friditatē aeris ex moti-
 bus armenie relinques archā: in chaldeā aerem que-
 rēs caliduz se trāstulit: vbi et nãe vigore extiterunt
 et ppheticē: ac scie sunt inuēte: eoz fm eundē tile lo-
 cus pphetaꝝ et sapiētū existat. Similit ptingit pp
 hiatus et voraginez terre: vt scdo methauroꝝ deno-
 tat Vulcan⁹ ppter vehemētez corruptōem mixtoꝝ
 et maxie aialiuꝝ intumulatorū: ex qbul vapores eleuā-
 tur in aerē corpa aialiuꝝ corrupētes parata febrū pū-
 mo. c. 4. Est et scda ex pte vsus sex rex nālium a cce-
 pta: eo q hoies nri tps: et maxie i istis regionibz vbi
 viget cupiditas: auaritia: gula: et luxuria debituꝝ re-
 gimē sanitatis nō obseruant: S quo sic clamat Ba-
 aphoris. 9. Hippocra. dicēte pneros et eunuchos nō
 podragrizare. Inueniēs demū Ba. eodē egritudi-
 ne detētos ingt hoies nri tps esse amice gule et luxu-
 rie: q nō extiterat tpe Hip. et iō tunc vere retulit p-
 dictos nō podragrizare. Erāt eni antiquus hoies cō-
 tēti comestōe gladiū et castaneaz scdo alimētoꝝ. c.
 36. Euz eni hoies vterēt tunc debita admistratiōe
 dicte: et cibus ad latus grossiciei tendētibz: eoz nãe
 fortes erāt et hūiores ppati: et euulsiuo resistētē. Et
 ppter hoc Hip. vti poterat in eoz euacuatiōe medi-
 cinis fortibz vel fortit euacuatiuis: qles sunt: ellebo-
 rus albus niger: euforbiū: mezeron: et c. pp qd pū-
 mo pma: In terra turchoꝝ magna regitur quatitas
 scamonee. Tēporibz autē modernis. qz hoies vtū-
 tur regimē iordinata et cibus subtilibz ligdis et deli-
 catis: ppositionē rarā et solubilē: et humores fluxibi-
 les generatibz: naturis inde debilitatis et humores
 eoz spiritibus p se resoluilibz factis: per se medici-
 nas non tolerant: vt antiquitus fortiores. Et ex hoc
 apparet intellectus verboꝝ Serapio. Alexandri et me-
 sue. Tertia causa sumitur ex pte modi generationis
 nature humane obseruati ab antiquo tēpore et mo-
 derno. Antiquitas eni mas et sumella nō diungebā-
 tur nisi etate pfecta: et mēbris generatōis itegritas:
 qd et nūc phisones obseruāt qd nō fuerit vt dictū
 est prioris gule et luxurie amice: et ideo eoz gnatum
 sequatur naturā generatōis vt plurimū: pmo de ge-
 neratione animaliuꝝ. vnde et Damascenus: Vlati ex
 iuuenibus parentibus pncipalia mēbra fortia et sana
 nāliter habent cont rarij contrarie fortiores et loqe-
 uiores fuerunt antiqui: qd atredens Ar. vult politici.
 7. viri: 35. annoꝝ et mulierē. is. copulari. vt vigo-
 re feminuz et tempore generationis et gestatōis pro-
 lis concurrant. Idropter quod etiā dixit fore preter-
 naturam: aliam mulierem ab vxore cognoscere pro-
 pria. cum proles inde genita gubernetur qz prauē: et
 sic natura reddit vilificata. tempore vero presēti: qz
 vir et mulier ante debitum tempus diungunt: eo pu-
 ta quo nutrimentū ad huc oportet tenderi ei augmē-
 tū nutriti: et nō in superflū spermaticuz: ipfis nondū
 consequentibus augmentū: neq; etiā eius appropin-
 quantibus termino similiter non solū coeunt ante tē-
 pus: imo et multotiens corpore male dispositi pluri-
 mū: vt cibi et potibus repleti: cū multuz cocuētes et
 ebriosi nō generent: aut debilit tertio. 20. et proble-
 matum quarta. Itaco concludit naturā modelmā:

et vite periodo et vigore minorata. Attendendum tamen quod si dicitur sit quod natura humana isto tempore ac istis elementis sit debilitata: et perfectio minorata contingit alijs temporibus et regionibus fortificari et perfici magis: modo si quod dicte cause tam celestes quam elementales sunt sibi in se invicem concurrentes: ceu sapit peripateticorum astutia ponens secundum finitatem celi girationes: et similes eadem et similia specie: et non numero iterum aduenire: quod quorum substantia deperit: non redeunt eadem numero: de generatione et corruptione scilicet. Ex his omnibus concluditur naturam nunc ab eo quod prius ibecillitatem. Propter autem quartum ad primum apparet iam quod dicendum: quoniam cum nunc hic incipiat debilitari antequam debilitetur in primum non vltis intercedens conservatores spiritum perpetuo in eius additum vigore ne decidat paulatim omnino. Ad aliud dicendum quod si sunt in corruptibilia secundum substantiam et eterna: ipsa tamen secundum suam situm et proprietatem et aspectum diversificata corruptione currunt: et ideo diversas nunc prius sunt in nunc et in hoc inferiora dispositioes. Neque est valet quod dicitur: neque ex parte generantis et reliqua quod tale superfluum est sic proportionatum ut in ipso perfectio valeat peruenire intellectu. et vocatus seu virtus diuina aut informatiua decisa a patre quod quidem erat superfluis antiquorum modo perfectiori quam in his quod istorum. Ad tertium dicendum quod motus duplex est: quoniam quidam est circularis: quidam vero rectus. nunc autem quoniam dicitur quod motus fortificat in fine: veritatem habet de motu recto: quod quidem grauius est deorsum: leuius autem sursum: ut apparet in dimissis et emissis. In motu autem circulari non est verum: imo ille prius naturam sui subiecti: semper vniuersalis est virtutis habilitate dispositio in mouendo in principio medio et in fine: sic etiam ostenditur in motu illuminatois a candelis. Cui igitur a natura humana et ordo eius cum alijs sit ut quidam circularis primo de generatione. vnde problematum. 17. circulum esse dicitur humana. Dicendum tale motum non fortificari in fine: sed potius remanere eiusdem dispositionis aut diversificati pariter: ut ei excitat cause. Ad quartum dicendum quod illud tempus non est multum elongatum a nobis: et si sit multum a generatione distans mandata quod grauius distat inducta varietas: aut fortasse non modica ut declaratum a priori est addita hec variatio in tamen quod et dicitur psalms. iste non verificat hodie ceter et vsquequaque. Sic igitur dicitur sit quantum de hoc rationabiliter potest apprehendi: iuxta sapientum mandati veritatem: nil sapientie diuine superius prescripte derogando: sed potius eam per omnia confirmando: cum ipsa sola sit veritas et vita. In hoc autem me aliquid propterui. nolentes aut potius impotentes audire: gratis loquens verare temporibus: a quorum manibus me meaque veritas laudabiliter cripiuit prefata: demum mandatum etiam superueniente apostolico. Differentia. 10.

Quod quis existens medicus per scientiam, quod astronomie non possit conferre in salutem egroti monstratur per Alubatur libro de natiuitatibus dicentes: qualibet hora ascendunt. 24. miliaroboratio. quorum vnumquodque continet decez milia momenta. momentum vero quodlibet colore habet gustum et naturam suam suo modo: et ita est subtile: quod non est sensus humani precipere nec inuestigare nec scire aliquis nisi solus deus. Si ergo non potest ab homine percipi motus celestis: significatio non poterit in conferentia ordinari egroti. Continet autem robur spaciium decem milium stadiorum. Amplius commentator autem. 12. metha.

astrologia nostri temporis nihil est: nec esse in ea: sed est que nunc putat non esse: sed quod nunc est illa existit de qua loquitur: quod autem non est: egroti conferre non potest. Rursus tria sunt que cadunt sub consideratione medici: causa: dispositio seu corpus: et signum: quorum esse tale existit: quia per causam tamquam a partibus medicis in cognitione deuenit dispositiois trine. sanitatis: egritudinis: et neutralitatis: per signum autem velut a posterioribus et sensibilibus signatur. Sed neque ratione cause: neque ratione signi conferre potest egroti: quod ostendit eo quod effectus et causa sunt proportionabiles. phisicis. 2. signum etiam et significatum sunt proportioabilis: quod hic neque in causa et causa: neque in signo et significato videtur euenire: quoniam causa et signum sunt incorruptibiles perpetue et indeterminate ut superiora hec causantia. Causatum vero et signatum: velut que habet et contra: quia corruptibile et incorruptibile differunt plus quam generemetha. 1. Adhuc sunt hec indeterminata: ne vltimopossit determinari ad salutem egroti: quoniam si determinarentur: cum corpora celestia in hec inferiora imprimat per motum et lucem scilicet celi et mundi: aut ratione motus. aut ratione lucis. non motus. quod motus circularis superior cessat in orbe et ignis phlegmatico. 25. et inductorio ad arte spericam. In aliam simis enim motum non sunt vltimopossit. ut in arbo seu olimpo et talibus. Cuius signum est: quoniam dereliquentes sacrificates holocaustorum cineres in postertori anno reuertentes in alteratos ut prius fuerat inueniunt: eo quod vltimus et pluuia non generent in eis. Si ergo motus in igne et sub eo cessat non poterit hic inferius in aliquid esse: etiam applicari. egroti. Neque ex parte lucis potest determinari: eo quod corpora celestia sunt rotunda: formam speculorum rotundorum habentia: lumine oisaria expadentia. a quolibet nunc puncto fere infiniti exteriori deserunt radij. Que autem radij congregantur: et ad signatum locum determinant sunt concava ut testantur spectini. Propter quod proportio et determinatio contingere non poterit. Rursus: si sint aliquid corpora celestia que conferret in salutem infirmi. sunt et alia que nocent. Iupiter nunc et Venus sunt benigni et fortis. Saturnus autem et Mars infortis: reliqua vero indifferentea nunc. propter quod quod conferre non possit: cum eo effectus prohibent valeat. Et confirmat eo quod aerem sic aut alii disponunt: quilibet eos vult: quod alias materias eligere et frangere possumus. quod autem ex continere impossibile sit effugere. si vult necesse tarii est ipsa ei nunc inevitabilis est necessitas non de ige. c. 7. Et zodiacus mobilis a zodiaco immobili recessit per 10. gradus et 23. minuta: sicut nunc peritioes testantur dria priori. quod est nunc alij cum motu accessiois octaue spere satis incidunt. Cui igitur plabat a superioribus in hoc dicitur secundum quod caput signi vni zodiaci mobilis erit sub capite zodiaci signi immobilis: et iam tanta fuerit facta distantia. vno quod eodem contiget conferre: ut puta secundum zodiacum mobile: secundum vero immobile noceri: et marie quod duo signa aduersitium nunc continua vna post aliud existit propter quod non magis conferret quam noceret. Ad aliam: natiuitas sciri non potest: cum celum fere in momento ut dicitur temporis: gradum ab eo quod erat prius motus suscipiat transmutationem sub quod gradus sit ab eo quod prius varietas in susceptiuo. Similiter non cognoscit a multum hora casus semis: neque natiuitatis in dimetum: et marie cum ortu tardat nascetur. Et fulcit eo quod stelle considerate ab astrologis. solum mille. 26. existat alie vero sunt infinite que et velut esse habent et operari. metha. 2. Cui igitur eas medicis existens astrologus non cognoscat eisdem conferre non poterit. Itaque medicus existens astrologus non poterit in salutem

pferre egroti. In oppositū sunt snie p̄hoꝝ: astrologoꝝ: ⁊ medicoꝝ. Amp. David de causis: Causa p̄maria plus influit sup̄ suū causatū: q̄z cā v̄lis secūda. S; corpa celestia p̄ter oīo sepata sunt cāe istoz; inferior; sicut oēs p̄sentiunt sapiētes: p̄p̄ qd̄ ⁊ v̄bementius opabunt: quoz opatōe debite app̄ximans medic⁹ existēs astrolog⁹ bis p̄ferre poterit. Sapiēs nāq; cū sciuerit assimilare ⁊ conuenire res sup̄iores inferiorib⁹: verificabit astroꝝ in hec inferiora iudicia. Balyab. hebenragel. Adhuc q̄ p̄t iuuare ⁊ nocumentū remouere: p̄t in salutē egroti p̄ferre. h̄ hoc p̄t astrologus ēt solus: iuxta illud cētiloquij: Astrologus optim⁹ multū malū; p̄hibere poterit: q̄ fm̄ stellas venturū est. Et aia sapiēs sic opus adiuuat nature: ceu seminator fortitudines nāles. Adulto igiŕ āplius cōsociatus medic⁹. Lōfert itaq; medic⁹ existens astrolog⁹ in salutē egroti. Propter p̄mū q̄ dez sciendū q̄ cūz q̄ritur an q̄s ex̄ns medicus ⁊ c. n̄ formā inherētē singularit̄ medicine itelligo: verū substantiā subiecti: sicut hoc p̄cipiūz ex̄ns indicat in q̄ due inherēt forme: medicina videlicet ⁊ astrologia: ita q̄ ⁊ materiā dicat seu p̄positū ⁊ non forma. Quid aut̄ sit medicus d̄ria dictū est p̄ia quinq; medicina tertia. Est aut̄ astronomia seu astrologia: lex vel rō figurarū celestes ⁊ mot⁹ in se ⁊ i suis effectib⁹ v̄l r̄siderās. Quidā v̄o assignātes differentiā appellare volunt astronomiā sciam de motibus astrologiā aut̄ iudicioꝝ sciaz qd̄ nō oꝝ. fere enī idē videt̄ i portare. Nā astronomia ab astro: ⁊ nomos qd̄ est lex dicitur, astrologia vero ab astro: ⁊ logos qd̄ est rō vel fmo. Tangit̄ quoq; i hac d̄scriptōe duplex astrologie p̄s. vna quidē q̄ scia dicit̄ q̄titatūz figurarū ordinatōis ⁊ motūz corpoz: v̄l scia totius ⁊ hoc per eius p̄mas differētias. p̄ sc̄bas vero vt i suis effectibus ⁊ reliq;. Tangit̄ altera p̄s q̄ dicit̄ scio iudicioꝝ: q̄ duplex existit. vna qdē introductiua ad iudicia: altera exercitatiua appellat̄. que ⁊ itez in q̄tuor separat̄ p̄tes. q̄ruꝝ vna est de reuolutionib⁹, sc̄ba de natiuitatib⁹ ⁊ earū reuolutionib⁹. tertia de interrogationib⁹ quarta de electionib⁹: cui ⁊ imaginū supponit̄ scia. Que aut̄ de reuolutionib⁹ tres h̄z p̄tes: quarū vna est de iꝛo. p̄iunctionib⁹. alia de reuolutōe anni fm̄ i troitū solis i caput arietis r̄siderata: v̄l ex p̄iunctiōe seu oppositiōe solis p̄cedēte accepta. tertia v̄o d̄mutatōe tpoz vt pluuiarū ⁊ h̄ ceu lucidatores d̄ria mōstrari p̄ima. Lōferre hic itelligo cōter qd̄libet iuuare seu inuamētūz illud fuerit in expositōe eoz que d̄cunt̄ i medicina de astrologia siue i applicādo debite tria medicie instra ad tres aūdictas dispōnes: seu ēt p̄noscendo quocunq; mō. Propter sc̄dm q̄ dez sciendū fm̄ Albumasar p̄mo introductorij: q̄ fuit aliquoz medicoꝝ opinio se de medicinali scia iactātium: vt acgrant p̄ eā sciam astroꝝ n̄l vniuersaliter p̄ferre ad magisteriū medicie qd̄ eis q̄druplici p̄t cōtingere. p̄mo quidē vt oūdant se oīa sciētes sue imperitie solanū reddētes: facti ēt similes quibusdam rhetorib⁹ p̄mo nāliū virtutū ca. i. deridētes: que maxie nequeunt dissoluere non audēt: neq; conātes d̄dicere. Quibusdā aut̄ hoc euenit vt quetent intellectum suū: dicētes sciam astroꝝ non posse comprehendī confimiles facti Senofano colosomo potenti terrā gescere p̄pter infinitum eius qd̄ deorsum: vt non negociēt querētes sc̄ba celi ⁊ mūdi: cūz infinitū

causa caret r̄siderabili. nō enī p̄trāsit intellectu. Alij vero id dixerūt: qz videntur se appellātes astrolog⁹ aut simul medicos ⁊ astrologos i iudicijs errare: p̄pter quos scia astrologie vitupera: i non d̄z cū sic iudicātes non sint astrologi sed mēdaces ⁊ diuinatores. Quibusdā v̄o v̄suz hoc fuit p̄pterea: qz videt̄ eis q̄ dicta medicoꝝ semp̄ sint attendēda: cū iterdū diuersitas itercidat iter iudiciū medicine ⁊ astrologie nescientes diuersitates iter has appentes ad cōcordiā reuocare. Illi v̄o q̄ sequūt medicinā sicut d̄bēt: ⁊ suoz maiorū dicta diligētē inspiciūt: p̄cedunt hāc sciaz astronomie nō solū v̄tilē: sed ⁊ necessariaz maxie medicie: q̄ tertio approbabūt dicendoꝝ ⁊ p̄mi d̄dicentes qd̄z reprobabunt q̄rto. Propter tertium vero sciendū p̄mo q̄ corpa celestia i hec agunt inferiora. Sc̄do quot ⁊ qbus modis. Tertio q̄ medicus ex̄ns astrologus hui⁹ p̄t cognitōez h̄re. Quarto q̄ cōfert astrologia ad salutē egroti. Quinto qbus v̄tiq; modis. Primum huius oūdū: qz ex necessitate ista mūdus inferior; p̄tinu⁹ est sup̄iorib⁹ lationib⁹: vt oīs virtus eius gubernet̄ inde tactū prius qd̄ ēt d̄xere astrologi: v̄n̄ p̄ncipio cētiloquij Adūdano: v̄z mutatio ad hoc ⁊ ad illud corpoz celestium mutatiōe ē: ⁊ iō cās rerū rimatur⁹ p̄rio celestia p̄replā. Propter qd̄ nouē iudices. Oīs mūdane geniture cōditio ex planetis: eozūq; signis tāq; ferrū ex lapide magnetē depēdet. v̄n̄ Adēfaba lach epistola. Simile ē opus planetarū i hoc mūdo lapidi magnetis ⁊ ferro. Hoc idē trib⁹ oūdū rōnib⁹: qm̄ sicut apparet sc̄do ⁊. io. metha. q̄ncunq; inuenit̄ aliq̄ nā p̄ificata i multis fm̄ v̄nā v̄niuocā rōnē ex̄ns: hāc oꝝ in cāz ei⁹ magis v̄nitā ⁊ determinatā adducere: vt tādē mltitudo oīs ad v̄nā reducat̄ v̄nitatē. Nunc aut̄ ⁊ nā caliditatis ⁊ frigiditatis ⁊ reliq; p̄ificata inuenit̄ ex̄ns fm̄ v̄nā v̄niuocā rōnē: q̄re oꝝ ipaz in v̄teriore deducere hoc aut̄ non p̄t cēnisi corp⁹: ⁊ nō itelligētia fm̄ p̄ncipia p̄bie: cū nā in suis opatōib⁹ saltū nō cōmittat: imo sic latens de extremo in extremū p̄ mediū p̄cedit vt p̄tinuitate lateat p̄terminū. i. v̄ltimū ⁊ mediū hisioriaz. 7. amp. oīs cā sufficiens non ipedibil̄ fm̄ se eius effectū ip̄imit: ⁊ ex necessitate i passū sibi subiectū. talis aut̄ cā corp⁹ est celeste: cū sit p̄petua ⁊ icorruptibilis toto eterno: vitā p̄ se sufficiensimā ducēs neq; senescēs p̄mo celi ⁊ mūdi. Et firmat̄: qz motus corpoz celestium est res diuina: quā res de mūdo nequit mō aliquo disturbare: qm̄ est necessaria: ⁊ inde aliud esse nō p̄t p̄mo qd̄ripartiti. Et filr̄ fere semp̄ tanta cā materiā sibi subiectam ēt indispositā potest disponere. Rursus. ea que eētialiter sunt ordinata fm̄ prius ⁊ posterius: ⁊ cām ⁊ causatū vnuz agit i aliud necessario. talia autē sunt in cōi inferiora cū superiorib⁹ qd̄ apparet: quoniam absoluto posteriori non tollit̄ q̄ prius: sed econtra: p̄pter quod superiora i hec imprimēt inferiora. Propter fm̄ huius sciēdum q̄ tribus modis vident̄ superiora in hec inferiora imprimere: quorum vnus est v̄lis: alius particularis: tertius. q. medius. Vniuersalis vero motu p̄ficatur ⁊ luce. corpa nāq; superiora h̄s duob⁹ modis vniuersaliter in hec inferiora agunt. vnde sc̄do celi ⁊ mundi. Calor ⁊ lumē a celestibus generat̄ corpozibus attrito aere ab ipozūz latione. V̄tatis ē enī motus ignis ⁊ lingua ⁊ lapides ⁊ ferrum: vt sagite liquecant plumbee experimur nāq; quādo motus

in superioribus crebrius et uniformiter ad unam partem tendens efficiat: sicut quoniam motus diversitatis convenit cum motu longitudinis hoc est cum planete fuerint in trius motus directe aerem ad caliditatem mutari. quoniam autem motus diversitatis fuerit in trius motus longitudinis ut cum fuerint retrogradi: eo quod motus hebetat ad frigiditatem disponi et humiditatem. quod autem per lucem operantur appropinquat in coniunctione stellarum simul et lumine multiplicato velut multis radiatibus speculis secundum plagas inferiorem illi supposita: precipiamus aerem ad caliditatem mutari. In quibus quodammodo separato lumine disputato contrarium sentimus ut patet: propter quod quarto de primis aialium: Motus plenilunium sunt calidiores propter lumen lune. Luna enim velut speculum oblugubre secundum hypercum recipiens lumen a sole undique secundum partem nobis expositam: et velut alii sol tunc marie secundum Adaly debetragel facta: lumen transfudit in hec inferiora. sic quod habet verificat non solum in coniunctione: verum etiam in aspectibus et marie oppositis et trino: cum tunc radii plures alterutrum ex opposito demandat. Modus vero operandi medius est: quo per eorum complexione operantur: nam quodammodo earum dicuntur frigide et sicce ut saturnus quod dicitur demetator. secundo celi et mundi. Sed in quibus stellas in rei veritate non agere frigiditates. sed calores similes unicuique elementorum. Contra dicit etiam expressius sibi in libro orbis. quodammodo utique calide et humide: ut iupiter et cetera. Et easdem complexiones sortuntur stelle fixe cum planetis primo quod dicitur in Intellego autem complexione non formaliter eis in existente sed effectue: quoniam tunc essent composita elementis trius. et sic corruptibilia. unde primo celi et mundi sentit Aris. anti quibus ponitur corpus celeste generatam essentiam vel namque per se existenter. et commentator: Credimus quod chaldei dixerunt celum namque generatam. dicit enim quod perbia perfecta erat tempore illorum: sicut Aris tempore cum infinitis eadem redeat opiniones. quod autem sic est complexione in hec inferiora operantur effectue sicut motus caliter et non formaliter calefacit et vinum inebriat cum hoc non sit calidum neque ebrium. Complexio autem omnium astroz ut in primo quod dicitur in Intellego planetarum: elicit ad caliditatem tendit et humiditatem: velut complexio humana: cum superiora ordinentur ad inferiora ista accidentalitate sit quodammodo et intentione secunda. sicut declarabitur: de ista. 101. ad hominem quod magis ordinabitur. Nam primo prima causa. de complexione et caliditate et siccitate cordis: caliditate et humiditate epatis: frigiditate et humiditate cerebri: ponitur ex quodammodo coalteratione: cum hec per portionabuntur et poterabuntur ad invicem resultare complexione tertiam tendere ad caliditatem et humiditatem: quam medici temperamentum quo ad iustitiam appellant: ita et in superioribus caliditas Jovis Martis et Solis superant frigiditatem saturni Veneris preponderant in frigiditate et luce ita quod caliditas supercedat. similiter et humiditas multa. Luna et Veneris nobis propinquarum et Jovis superant siccitatem saturni Martis et solis non vehementer sicci: cum sit sors marie caloris et vite. Non enim est vita vivetium propter deum: nisi per solem et lunam. Albumasar in sada: Similiter autem et in stellis fixis evenit eorum similes ut dictum est planetis sortiantur complexiones. Sic igitur complexio stellarum omnium velut quodammodo ordinata tamen namque humanam ut ipsa ad calidum tendit et humidum. Modus vero particularis est quodammodo fluxus stellarum unicuique individuorum sere differenter ab alio propter nativitate: aut reuolutione eiusdem indit et ideo videmus saturnum et Martem. licet simpliciter sint infortunati: et habeant annos auferre ab alcocodem: tamen quoniam

fuerit alcocodem. i. datores formarum vite annos suos maiores medios seu maiores prestabunt secundum eorum fortunacionem: quod et in alijs magis corrigunt planetas. et ideo omni planeta secundum diversitatem nativitatis et reuolutionis vni existit fortuna: alij vero in fortuna. Et hoc quodammodo modus est sic singularis et approbatus: quod est medium cum non sit susceptivum eius ipsi omnia: non reddit ab eodem affectu velut piscis dicitur torpore manu piscatoris stupefacit et non rebete. Alexander peripheticus methauroz primo. Propter huiusmodi impossiones et modos earum in hec inferiora potest cognoscere: quoniam scientia est habitus intellectualis et demonstratio elicita talis. aut ex celestibus corporibus potest accipi ab intellectu: cum scientia astroz habeat additiones omnes sufficienter requirit ad scientiam. Ipsa namque sumit demonstrationes suas ex scientia numeri et mensura. Almagest primo. quod differentia. 5. Subiectus etiam suus fixus est perpetuum unalterabile: et quodammodo de his que a materia abstrahuntur omnino sensibili. et ideo Ptolomeus ibidem profert istam scientiam namque cum illa sit transmutabilium generabilium et corruptibilium: de quibus certam habere non possumus cognitionem et metaphysice sumit cum hec sint eorum que a sensibilibus remota sunt. et potentia transcendunt nostri intellectus. Sic enim hec se habet ad manifestissimam in natura: intelligentias et deum de quibus existit ea: velut oculi nocticoracis ad lucem solis: metaphysice secundo. Ad cum scientia habet veram. non solum accipit ex ratione: sed etiam experientia quodammodo secundum Aristotelem. sensibilem existit per potentias organicas susceptas: et ad ea que sunt astrologie sensus qui plura facit scire ut visus pingat ex eis per experientiam et sensu acceptam cognitionem poterimus suscipere: et maxime per ipsorum perpetuum et immutabile existere. Et si alij non valeant nostrorum sensus attingere: et hoc quodammodo sensus: deinde uniuersale descendit: et scientie principium intellectualis vigore: dicitur. 3. propter quod scientia ex celestibus poterit haberi: Sed ulterius quodammodo videndum est ad quantum eorum scientia se extendat: propter quod videndum est quod sicut veritas. distinguitur in plerisque locis duplicem esse cognitionem in medicina unam quodammodo certam: aliam autem conjecturatiuam artificialem acceptam iusta arbitrium vicinas veritati: sic et in astrologia contingit iudiciali magia: cum certior eius que de motibus partium astrologie hac habeat cognitio: et ideo Albumasar tertio introductorij diffiniens astrologum dicit eum fore sapientem in esse planetarum et eorum significacione et mediator eorum que sunt ab eis ex tempore noto in eodem suo: et in tempore futuro ac infinito. quod exponens ait stellas significare omnem rem que est in hoc mundo scire tamen nobis est impossibile totum per impotentiam intellectus nostri. Significanc enim stelle super res huius mundi tribus modis. Quorum primus subtilis est et profundus: intrinsecus quod non potest apprehendi scientia per infinitatem sere individuorum signatorum que sunt nature et accidentia determinata omnium in diuiduorum. Et per hoc apparet verificatio illius quod inducitur in trius: In vnaquaque hora ascendunt. 24. milia roboz et cetera. unde tertio de igneo: Quod non potest parere neque scribi in libro: neque ab aliquo dici unum quodammodo est: puta vera quantitas unicuiusque particularis. Secundus modus est: quoniam potest astrologus cognoscere significacionem super unam speciem: aut super numerum gentium alicuius civitatis et simul: non tamen potest quantitate seu numerum et quantitate significacionis precise habere. Est autem et tertius modus quo ex significacione rerum super eas que quantitate et quantitate cognoscimus ceu si genera et species

et clemētia et trāsmutatōes eorū in seipsis et indiuiduis
determinatis: determinare tñ applicatōe delectē dēdo
Quo circa et scia iudicialis rerū dicit valde difficultis
tū pp multa sibi adminiculātia; qm̄ non poterit dare
iudicia s̄m stellaz cōplexione; nisi hō q̄ viz aie et cō
plexione nālem bene cognouerit i cētologo. vñ **Da
ly.** p̄inctator: **Dec** scie ps melior ē cunctis p̄tib⁹ q̄
i hac p̄tinet scia; quā q̄ vñ sciuerit astrologus phy
sicus meret dicit. **Diui:** mōi, n. scia iudicialis est co
terminabilis et affinis astrologie de motib⁹ nāli sciē
tie et medicine. p̄ illā enī dispositionē celi et loca uena
tur, p̄: has vero o3 mām cognoscere, tū etiā q̄ diffici
le est cōiuz stellaz et instris p̄sideratarū significatio
nes accipe et maxie cuz se ip̄is discordant; tum s̄l̄r ex
mō applicatōis superioris et vniuersalis ad inferius et
p̄ticulare. o3 nāq3 p̄ debita media mult. circumstantiis
habitis addit in deorsū qd̄ vniuersale adducere. tñ
etiā p̄p instabilitatē et mutationē mae sup quā iudica
tur. et ideo in p̄ncipio cētiloqui astrolog⁹ d3 rē p̄fer
re nō specialiter sed vniuersaliū; velut q̄ rē aspicit ex
longinquo: cū eius cognitio sit s̄m mām et nō p̄ for
mā: de q̄ cognitio habet dubia de forma vero certa:
cū ip̄a sp̄ sit inuariabilis vie vni et ordini ad herēs cō
tinue p̄pter qd̄ **Desabalach** nō imerito i epistola
Scito q̄ sciētia astrozū sit grauis valde et dignius qd̄
ex ea sciri potuit b̄ est omne. s. vniuersale aut plura
le vi sunt reuolutiōes annozū et reliq̄. **Verūtāme** cuz
hec vniuersalia cognouim⁹ ad p̄ticularia indiuidua
ta posterimus sicut alie sciētie p̄cernātel mām sensibi
lem descendere; velut medicus op̄at in medicina sa
nando nō boicem. sed **Aliam** aut sorte. p̄pter qd̄ et
si in alijs sciētijs hō multo studio inquisitione cgeat
et exp̄ientia p̄ alijs: in hac indiget admirabili sciētia
et diuina. **Deinceps** sciēdū q̄ duplici p̄t̄ q̄s existēs
astrologus p̄plexiōes opa etiam p̄ticulariū debite
descendēdo ex vniuersalib⁹ ante dicit in hec inferio
ra factas cognoscere. **Primo** qd̄ sciētia quadā vni
uersali. nā planetaz qdā sunt fortune et felices: sicut
Jupiteri et **Venus** et **Luna**: etiā et sol p̄ aspectū. qdā
aut i felices et i fortune velut **saturn⁹** et **Mars** et sol
p̄ p̄iunctionē. ad quos etiā tanq̄m differēti **Mercuri**
us ampli⁹ sepe declinat. cū igr̄ fortune p̄ se p̄p̄os in
ducāt effectus in hec inferiora. **Infelices** autē e3 et
horū luna sit facta vicaria habēs similitudinē cū cor
pore in op̄atiōe: in cētiloquio: iō dicta est ab astrolo
gis dare dispositionē suā oibus planetis. i. reddere
se dispositā ad ip̄ressionē suscipiēdā ceterozū planeta
rū: cui si saturnus aduersat iūcta cū infortunis: aut
eas aspiciēs vel i cōbustione solis posita: vel i signis
p̄rauis locata: poterit astrologus iudicare i cōmuni
nocumētū sup quēlibet egroz: eo q̄ nā impedit vni
uersalis. **Corpora** nāq3 egra p̄p̄ eorū notabilitatez et
p̄iuationē regiminis p̄p̄ij. magis recipiūt ip̄ressiō
nis forinsecus adueniētes q̄scuz. **Lū** vñ planeti
erit p̄iūcta felicibus: aut aspectib⁹ beatiss et i figuris
p̄petētib⁹ salutē vniuersaliū egrotātib⁹ p̄mittet. **Di**
xi aut vniuersaliū et p̄ se: eo q̄ fortuna efficiť ifortuna
et e3 ifortuna fortuna: cū q̄ litas planete q̄litari oppo
nit egritudinis. **Luna** nāq3 cū **Marti** cōiungit: et si
deberet nocē rōe p̄ictatis quā ad nāz h3 hūanā: con
fert tñ rōe q̄litaris caliditatis v3 et ficcitatib⁹ febricitā
tib⁹ ex p̄blegmate: cū ex his m̄asebril digerať cale
facta et exiccata et s̄l̄r i saturno et alijs. q̄re in cētologo

pulcherrime dī: nisi fuerit egritudini ip̄i p̄ria fortune
p̄ria et in suo hāz. i. similitudie. et si aut et alia cogni
tionis via p̄ticularis i tres seql̄trata modos. vñ q̄
dem verior et p̄ciosior: q̄ ex natiuitatis p̄figuratiōe lu
perioz: aut eiusdē dep̄bēdit reuolutone: sicut in p̄te
natiuitatū sciali p̄tinet. **Et** et alia p̄ itegratiōe habi
ta: cū enī q̄s p̄p̄riā natiuitate ignoret: concessus est
sibi cū magna sollicitudie et intātia iterogatiōez vni
uersalē p̄ponere astrologo: et oia velut figurā natiui
tatis recipe. **Elo** etenī tūc sicut fuit tpe natiuitatis
aut p̄pe valde iuenit p̄figuratū: sicut recitat **Albu**
maiar de seipo in **Isadan** non b̄ite natiuitatis p̄p̄rie cō
figuratiōe: sed p̄pterea q̄tionē assumpsisse vniuer
salē in q̄ oēs eius relucebat p̄ditōes. **Inuenit** et mo
dus tertius: q̄ est p̄ p̄sideratiōe diū p̄iunctōis aut p̄
uentōis p̄cedētes egritudinē et ascēdētes hora p̄nci
pij egritudinis et loci lune. **Mā** si luna tūc iuncta fue
rit fortunis aut ab eis aspecta salutē significat egrotā
tis. si vñ e3 necem significabit eiusdē **Daly**. **hebe**
ragel. **Propt̄** q̄rtū huiusmōi sciēdū q̄ astrologia
nō solū p̄fert medicie p̄actice: imo theorice et p̄libus
sciarū. **Confert**. n. scie methaphysice eo q̄ docet et
posteriorib⁹ eius sine itentuz et subiectū iuestigare p̄
corpora nāq3 celestia potissime i cognitionē deueni
mus p̄ncipij. vñ **Apostolus** ad **romanos** p̄mo: **In**
uisibilia dei p̄ ea q̄ facta sūt a creatura mūdi itellecta
cōspiciunt: qd̄ et p̄sentēs **Ar. ix.** metha. cuz voluit
iuestigare p̄mū p̄ncipium et numez itelligentiaz ad
Calipuz et **Eudosiū** famosiores astrologoz se trāstu
lit. et s̄m numeruz sperarū ab eisdē differēt tū p̄siti
tuz numez p̄clusit itelligentiaz. **Et** iō ait q̄ plurali
tate latonū ex maxie p̄p̄ria p̄bia mathematicaz scia
ruz intēdere o3 ex astrologia. **Et** et scia q̄ s̄m **Pto**
lemeuz p̄ceteris nos morib⁹ et virtib⁹ itormans am
plius i amorez et cognitionē p̄mi deducit vt et p̄p̄ ap
paruit iuxta illud **Joānis**: **Dec** est vita eterna vt co
gnoscāt te deum v3 et vnum. **Adminiculat** et scie
nāli et medicine theorice in eorū libros exponēdo si
cut appet sc̄do de gnatione de celo et mundo in me
thauris et alijs plurib⁹. et **Hippocrates** i **Epidimia**
in de aere et aq̄ et **Ba.** in pleriq3 aphor. tertia. et p̄ci
pue creticoz tertio in q3 plurib⁹ capitulis theorice.
5. et p̄mo p̄ma in qbus sunt s̄mones q̄ sine hoc nō p̄nt
itelligi. qd̄ aut maxie p̄ferat medicie p̄actice et virū
q3 theorice on̄suz est ex v̄bis **Hippocratis**: dria p̄i
ma. **Rursus** tertio creticoz ca. 6. et go redeo ad rez
quā p̄sideraui cū studio: et p̄scrutatōe vebemēt et in
ueni eā certā verā que nō pit. et ē res quā iuenerunt
astrologi egyptij. et est q̄ luna significat sup dies q̄
lis ē dispositio hois i eis i egritudine sua: qm̄ si appli
cent quedā stelle cōles b̄st tantib⁹. i. erraticis: et iūt
ille que noiant fortune: erūt illi dies illi huiusmōi cō
ueniētes: et e3 si applicēt quedā stelle b̄stātes egre
diētes ab eql̄itate: erūt illi dies hōi lesiōis et tristicie:
quod etiam sensit p̄mo de ingenio s̄itatis ca. i. **Tra**
thefillū. **Voluit** enī medicū nō solū medicinalia co
gnoscere. s3 et diacleticā: arithmeticā: astrologiā: et
q̄druiū omne. **Am.** exp̄res̄e p̄bat **Daly** **abba.** i p̄n
cipio libri sui oportere medicū in oibus septē artib⁹
liberalibus magistratū sicut declaratū sufficiētē di
ferentia p̄ma. **O** stendit itidē rōe: qm̄ p̄ferētia vide
tur causari ex debita et cōueniēti applicatiōe p̄ erētis
iuuatiuo. hoc at trionis modis p̄t̄ euenire q̄b⁹ dicitū

est corpora celestia in hec inferiora opari. Primo q
dem declaratur ex motu: qm qd existens medic^o peci
piens p sciētia astronomie motū velociorē i corpori
bus superioribus fieri aut tardiorē et sicut declaratur
est aerē calidiorē aut frigidiorē reddi: conabit^r p sciē
tia medicine regimē administrare sex rerū nō nāliuz
fm simili^o in cōsuando. fz vero triū in curādo. Si
militer vero si lumie cōgregato videbit^r vt onū i cō
tinēte aere calidū generari; aut eo disptūto frigidū fi
eri. Eodēqz mō fz cōiunctionē planetarū et aspectū
q modus erat secūd^o medius hec inferiora opatiōis
celestiū corporū opantiū: regimē sani et egri vtrinqz
pproportionabiliter dmeturabit. Sic tandē et tertium
modū ptiularē et appropriatū opatiōis attēdo.
qd etiā ondit^r ex hoc: qd qd existēs medicus p artē a
stronomie pot fortūare a cēdens dūm ascēdens me
diū celi et secūdā et septimā. Infortunare vō sextā
et ei^o dñz: tūc imaginē effundēdo: in qua lux celestis
viuifica sanitatis excitatiua iudic^r. sicut appet p ima
gies astronomicas Ptolomei: thebit^r: thebē: cho: at
et aliorū. Et ego qdē sui exptus figurā leonis ipref
sas i auro sole existēte i medio celi cū corde leōis. Io
ue aut Venere aspiciēte ac malis in fortunatis et ca
dētib^o dolor renū auferē: qd corrigia ex corio vituli
marini cū fibula ex osse pfecta opat^r rodenti seu cete
masculi nude sup carnē penta. Et merito. nā vltus
huius seculi subiecti sunt vltib^o celestib^o in cētilogo
qd firmat^r reciatiōe dmetatoris de figura scorpionis
in incēssū impssa luna existēte in scorpiōe moriū eius
dē curant^r. Propter quintum h^o sciēdū: qd sciētia
astronomie cōfert^r medicie opatiue duplicif. pmo qd
dē debite corpori applicādo tria instra medicine: die
tam qdē poronē et chirurgiā. ppter tres dispōnes: sa
nitate egritudine et neutralitate. Astrologus nanqz
p sciens aerē imitari ad caliditātē aut frigiditātē:
aut potissimos seu eracutiōes ptiuarū sebrū fieri in
teniores aut remissiores pcedet cū debita admistra
tione regiminis in sano et egro: fm qd declarant de ci
batiōe in aphorismis et regimine acutarum canones
Hippocratis p fiderādo virtutē et potissimos quoscun
qz i cibando vel nō cibādo. In administratiōe etiāz
potionis o3 attendere iudicia sicut dictū p Halyab
batē. vñ i cētilogo: Si qs purgatorū acceperit luna
cū Joue existēte abbreviabit tūc opus eius et effect^o
minuet^r ppter fortificationē virtutis nāe ex cōiunctiōe
lune cū Joue. Ad medicina. n. tūc opari nō poterit cū
agat vti vlt^r plures supādo nāles. P dālin: ibidē pur
gatorū accipe luna existente in cancro scorpiōe. vel
piscibus: dño enā ascēdētis cōiuncto plāete q fuerit
sub terra laudabile. Si vō cōiunct^o fuerit dño ascē
dentis planete existente in medio celi patiet^r nauſeā:
euomet medicinā et in eo nō morabit^r. o3 etiā in appli
cādo tertiu instrūm puta chirurgiā ad sciētia iudicioz
attēdere iuxta illud centiloqui; tangere mēbrū ferro
luna existēte in signo illius mēbrū piculū est. Signū
aut mēbrū est intelligēdū h mō: qm astrologi corpus
humanū in. i. secāt ptes ad similitudinē. i. signozū
ponētes arietē sup caput dñari thauz sup collū: ge
mini sup humeros et brachia: cācz sup spatulas: leo
nem sup pectus et cor etē. Nūc aut qñ luna fuerit in
ariete. phibet^r pbleuothomia et oē opus ciburgicū
in capite et similiter in alijs. Itaqz pbleuothomia
brachiorū luna existēte in geminis: et incifio emorro

diar et circumstantiū ptiū in scorpiōe existēte. Ideo q
luna sua hūiditate mēbrū hūiditate replēs: cōsolidā
tionē impedit: eo q vulnera nō sanāt nisi pfectee. fi
cent vt apparet. 6: aphorūm ptiula. Conſert et alia
mō in pnoſticādo. signa nanqz pnoſtica cōferūt fm
Haly. qz cōfortat p ea se ipsū et pparat ei vt pueniat
d cōditione pti. et firmat q fides spopōdit de eo q i
pditione fuit: cōfert etiā in irmo: q indicat ei medi
c^o id qd videt et indicat suis et facit eos scire factū in
firmi: et qñ euadit ex egritudine sit bona fama ei^o: et
extollunt eū narrationib^o suis infirmi vt appet etiā p
noſticozū pmo. Conſert etiā ei in pnoſticādo: eo q d
bis q ptiēt morituris fm leges ordinat et vniuersa
liter iudiciū astronomie ppter signozū diuersitatem
et etiā qz morbozū acutorū nō oino certas pteſtatur
Hippocrates p nūciatiōes salutis aut mortis: aphorū
secūda. Adhuc p nūciatiōes cronicorū in initio sunt
latentes: neqz declarant nisi p inspectiōes in sigulis
quaternozū pmo: et vicenozū scdo: et qdrigelmozū
tertio pnoſticozū tertia. Cuius qdē p fideratiōis mo
dus sumit^r ex motu lune p qdras circuli decurrētis et
p circulū totū creticorū tertio. Propter qdē qrtū
ad p mū dicēdū: q solutio eius tā apparuit ex his que
dicebāt tertio expositozū. Loquit^r enī de significatiōe
planetarū et aliorū corporū determinata fm quātitatez
et qualitate cuiuslibet indiuidūi oīum specierū. horū
aut cognitio intellectu nō pot cōphēdi hūano sed po
tius diuino vt dictū est. Remanēt tñ alijs duo modi
cognitiōis vniuersalioris magis qbus astrologū di
ctū est pterita pſentia et futura posse cognoscer^r: et p
pñs in salute posse cōferre egroti. Ad secūdū dicēdū
q h dixit de astrologia motū magis qz de iudiciali.
eo q videbat ei ipsam fore sup falsa pncipia fabrica
tam: cū ipsa ponat eccentricos et epicyclos et motus p
prios in planetis qbus corpus pſcindūt celi q vident^r
tur esse d determinata scdo celi et mūdi. Et iō et dixit
putaui in iuuetute q ista pſcrutatio p me compleatur
secūdo celi et mūdi. In senectute vero fact^o despero
i. metha. vñ eius sniam cu; de h dicat se despasse: si
o3 b appreciare. Et de h visu lucidatoris: dñā qrtā.
positis etiā ecētricus et epicyclis siue qbuslibet alijs i
ea sūdāmetis. sciētia nō cōdemnatur ppter h iudicia
lis: cū h nō impediāt et diuertat opus astrozū hec in
feriora. Propt^o qd tres vident^r fuisse astrologie. vna
q volebat oia apparētia saluare pp multitudinē spe
rarū: eo enī q videbat aliqs planeta tot motibus mo
ueri; ccludebat tot speras habere qbus mouebatur
qz astrū ponebāt infixū sperē: sicut clauus infigit^r ro
te: metha. i. et scdo celi et mūdi apparēs. Alia fuit q
bodie obſuatur sūdāta sup ecētricos et epicyclos pla
netas ponens in orbibus p se moueri pprijs; et hanc
fundasse dicūt pithagoricos sup quā fundauit Thy
mocarūs. Arſatilis: Abrahā: Ptolomeus. Pthe
ludensis: et vniuersi sere posteriores. fuit et tertia h
milis multū pme quā adinuenit nō multum ante ista
tpa Aucpatraci^o abuisach q posuit oēs speras et cir
culos ecētricos sine et epicyclis ac vno ab motore sim
plici morōs solū q sentētie derogat p ipathetice plu
res motores ponētis differenti tñ velocitate et tardi
tate fm q sperē appropiquāt. aut distant a pmo mo
tore. Voluit et tandē p polos diuersos et qbus motū
dñs diuersificāt apparētia saluare. Nec autē et pma
sicut apparet p fideratiō q declarauit in lucidatore non

poterūt stare. Rursus vba vident inania, dixisse si-
ne applicatōe ad subiecta. Mo. n. canones et tabu-
las scripserūt quibus diffinitus motus celi et planetarū
dephenderet sicut pnt scda. Ad aliud dicendū: qd il-
la ppositio veritatē hz in cāis essentialibz et p se or-
dinatis. picularia aut p se qlibet et essentialia istorū
interior no reducunt in cās supiores. Accidit. n. qd
ex tali motu aut luce qd generet seu corrupat iste aut
ille: lz totū b inferius in ipas essentialit reducat. vñ
primo qdripartiti; Mutatōes rerū terrestriū sūt va-
riabiles et pvertibiles recipiētes res pimas a cele-
stibus: in mō accidētis et rei vnius sequētis aliā. Si-
militer et lz motus cesset circularis: tñ motus iducit
rectus ex radijs solis et stellaz delapsis i bec iserio-
ra vt aerē et aquā et c. quare. ii. pbleumatū dr meli-
nocte qd die audiri. aut qd aer mouet et sonat calefa-
ctus a sole sicut inqt Anaxagoras: vel qd p vacuum
melius audiri qd p plenu. In die nāqz aer densatur
sicut repletus a luce et radijs ppter illud qd descen-
dunt ab ipo ignes et radij cu sint corpora. corp⁹ autē
vt sit noctis rarius est. Eodē quoqz mō dicēdū qd qz
uis stelle specula sint rotunda: tñ qz fere oēs sūt ma-
iores terra. Quelibet. n. stella fixa visu notabilis ma-
ior eit tota terra. Almagran⁹ et maxie ipe sol cui⁹ ma-
gnitudo probat a Ptolomeo qd sit maior terra. 166.
vicibz: et qzra et octaua vnius vicis. radij pfluunt ab
eis in fursū et in latuz dilatati et in deoz us. pp angu-
stia vero terre velut ad punctū coangustati formam
pyramidis acgrentes cui⁹ conus sine acumē in cetro
existet terre: basis vero eius i corpore stelle. ppter
qd et astrologus appropriādo ip vniuersale p pncu-
laria: lumē assignatū poterit in egrotū adducere: cū
hec sit dispositio vt declaratū nālis radioz. Similit̄
vt iaz oñuz dicēduz qd astrologus pot fortunatiores
reddere fortunatos et isfortunatiores ab isfortuno sepa-
rare fm qd sciuerit iserioza pueniēt reducere i supio-
ra actionē motus et luminis punctionis et virtutis
occulte spectifice: superiorū bis iserioribz applicādo.
Ad aliud de zodiacis qd calculatoz dicetqz hoc sol-
uit: si illoz. 10. graduū. et. 22. minutoz fiat additio.
ppter qd ponit fieri additio hui⁹ motus octauē spe-
re ad motū none. sed h nō vt valē eo qd tūc fm nonū
celū et non p octauūz erit iudiciū: nec ē calculator
p eius calculationē vt posse significatū et iudiciū p/
mutare astroz. Et iō dico qd qz nō gradis itercellit
distantia iter zodiacuz. mobilē et imobilē: qd fere ab
vtroqz idē iudiciū accipit. vexp tñ rō cōcludit qd qñ
grandis supueniet distātia alterius ab altero: qd tunc
oportebit per vtrūqz iudicare. et sic duas figuratōes
pstituerē vnā per octauūz celūz aliā vo per nonū et
postea signatūz et iudicatū ab vtrūqz facta cōpatione
et ppositione adinuicē accipere. hodie tñ nono cōius
iudicam⁹ celo magis octauo. Et hec qdē ratio satis
vt difficilis et emollita sciam iudicioz auertere. Ad
aliud dicendū qd virtus aliarū ad has et oium redu-
cta est imago stellarūz oium fixarūz virtus existentū
in sexcupla magnitudie ad. 15. prime magnitudinis
notiores reducit et harū ad septē planetas: cū oēs
Ant vt dictum similibz naturis nature et ad huc pla-
netarū virtus oimoda suscipit a luna. Dat eni dispo-
sitionē suā: vt dictum oibus planetis: tuz qz filis est
corpi in opatōe: us qz ppingoz nobis. Est. n. sicut
qdā Algazillus et nunciū cursu velox planetarū

Et ideo in oibus ptribz astrologie exercitatie pnci-
palis picipit lunā obseruari: cuz ipius esse et loco cō-
iunctōis et puentōis eiusdē et ascendēti ac eius dño
pociare. Ad aliud dicēdū iā apparuisse tres modos
fore cognitōis dispositōis egroti: vnus qdem cōis;
alius picularis p interrogationē: et alius p pside-
tionē dispositōis celi et potissime lune tpe principij
egritudinis. Et qz vteri⁹ videbat pbari p celerem
celi motū pcontactū et tarditatē plerunqz ortus isantis
qz qz minime posset horā natiuitatē pcepere certā: et
et pceptōis cū videat icertior. Dicēduz qd lz multus
et celerim⁹ mot⁹ fiat i circūferentia: tñ angustia sperē
minorat et debeat relatū ad cenitū: vtputa terrā et
eoz q sunt in ea ceu experimur q radio solari p fene-
strā cadēte in aquā modico motu: et fere in pceptibi-
li facto i ea maxim⁹ et manifestissim⁹ motus splendo-
ris ad parietē ex reuerberatōne radioz efficit. Et iō
Albumasar in primo itroductorij: Erro: vni⁹ gra-
dus nō ipedit astrologuz. qd et veritatē hz in pluri-
b⁹ iudicioz modis. In directōibus vero falsificat:
et maxie eo qd erro: vni⁹ gradus erro: pmittit vni⁹
anni: cū i directōe vnicuiqz gradui vnus attribuatū
annus: sicut in genealogicis edocet libris. aut pmuta-
tio illa sic grandis celi fere in momento: lz diuersifi-
cet et pvertat cognitōne ac iudiciū astrologi quā-
tum ad qdas picularissimā: de quibus qdem dictum
ipsum non posse pprehendere: nō tñ quo ad vniuer-
salia que potest suscipere. Incipit secunda pars li-
bri picularis theorica. Differentia. ii.

Quod elementum sit vnum monstratur: quā
materia est elementum vnde pmentator. 5.
metha. elementū dr de causis intrinsecis et di-
gnius de materia: sed ea vna extat numero. Adhuc
que vni et eidem sunt eadem et sibi adinuicem elemē-
torum primo. sed elementū et principium sunt natu-
re idē. vñ. 5. metha. qua ppter et nā pncipium et ele-
mentū. pncipiūz vero est vnus tñ vt. 12. concludit
metha. Quod aut duo vt: quia illa sunt elementa:
que sunt pncipia et cāe rerum: qnto appens metha.
Dec autē materia sūt et forma. vñ pby. p. 1. Sub-
iecta mā cum forma cā est eoz q sunt ceu mater. Et
pfirmat qz elementa ordinant ad mixtionē: et tandē
ad gnationē ita vt et ignis huc cōcurrat supior ad ip-
sam: dria. 15. Ipe aut psciunt actione et passiōe: vbi
saltē reguntur de quoz vnus sit vt mā et passium
reliquis vero vt forma et effectiū. Quod et tria oñ
ditur: qz totidē posita sunt reruz initia: mā: forma: et
priuatio: pby. p. 1. p. 1. Malin: illud est elementū alicu-
ius ex quo et illud pstituit. sed ea sūt tria i qlibet eniz
re sunt totidē primo celi et mundi. ois eni tribus cō-
stat perfectio. qd aut quinqz aut sex videt: qm cuz ea
sunt quatuor materialia et mā nō patit p se neqz cau-
satur: imo pp agens primo prima. vñ. 12. metha. mā
ipa seipsā nō mouebit sed tegonica. oportebit itaqz
saltē qntuz subdere: qd sit mouēs ipa et ad generatio-
nē deducēs aut sextū. et iō Empedocles cuz pdictis
qtuor litē itroduxit et pcordiā ea mouere. Quod at
decē mōstrat: qz sunt pma rez genera cathegorie ap-
pellata. qd fulcit Pythagora oia conāte in denariū
pducere metha. primo. Et q infinita vt qm omnes
phi Platone sublato generationē stabiliunt ppetuā
Solut. n. is creamit tps pby. s. ea vo ppetuari nō
posset mī ex quibus fieret forent infinita. Consi-

meret enī & cōsūpta foret aliogn et deficeret oīfariā ipsa: quare Anaxagoras chaos quodda imaginatus est in quo infinitas ptes locauerit omnimeras. Democritus vero leucippus & epicurus arthamos infinitos. Et ppter ea Empedocles conatus fuit ponere elementa in alterabilia et impassibilia seu mūdū infinites ptcularit generari et corrūpi: elementa igit subiecta sunt varia et indeterminata. In oppositū sunt logicorū medici et pipatbetici ponētes ea q̄tuo: vt irā aquā: aerē et ignē. Adhuc hūiores sūt elementa q̄ dā a p̄mis fm̄ Isaac et Dalryabbatē siliati. hos vo q̄tuo: scribūt: quare Aurelius oibus hoibus nascūtur egritudines ex q̄tuo: hūioribus. vñ hō viuit et i de regūtur sani et ledūtur infirmi. cū igitur effect⁹ sit cāe p̄portionabilis et cōtestās physi. 2. Elementa ita q̄s erūt similit̄ q̄tuo: p̄maria. Prop̄i p̄mū q̄des sciēdū q̄ elementa sūt q̄druplicia: q̄dā nāq̄ p̄ma et vniuersalia tā corporū simplicia q̄ etiaz cōpositorū sicut mā et forma. Commentariorū tertio celi et mūdi: Alia vo cōia cōpositorū tm̄ sudamēta vt p̄nomiata. Non nulla vo p̄p̄qua et p̄p̄ia vt cōsimiliū ptes idiffereēter aialib⁹ cōes. Reliqua aut̄ media p̄fectis aialiū approp̄ata sicut hūiores dicti: s̄guis: p̄hlegma. cholera: et melācholia: theorice p̄rio ca. 5. vñ p̄rio p̄ria: Subiectū p̄p̄iquū corporis hūani sūt mēbrū et spirītus lōginquū hūiores et eius longius quattuor: elementa Elementū aut̄ siue bylementū et p̄p̄ie p̄imum simplex ip̄ortat. 5. metha. Indivisibile quoq̄ s̄z cōmētatorē ibi triplr̄ dī vno q̄dē diffinitive ceu generalissima et idividua. Alī i specieb⁹ seu forma et id vniuersale aut p̄ticulare vt quattuor nota elementa et oīo p̄similia: et tertio q̄titate sicut vnitās et p̄ctus. De notant̄ etiaz elementa noīe calidi: frigidi: sicci: et hūidi vt Ba. locis insignat q̄ multis q̄ euenit fortassis: q̄s elementū dictū est simplicitatē et indivisibilitatē de notare. Intēstiores vo hūiūmōi p̄ calidū frigidū, reliqua ip̄ortant̄ q̄s p̄ terrā et cū subiecti et accidētis mae ac forme p̄positionē p̄ferāt: vel nō sūt simplicia et pura p̄mo theorice nisi sensu et nō aio vel intellectu aut qm̄ elementa referūtur ad actus. q̄litates vo maxime ac imēdiatius sunt actiue: d̄ria: 60. q̄dā. tm̄ terram aquā et cū. timuerūt p̄siteri elementa q̄: neq̄ auferrimus ex corpore qd neq̄ imponim⁹ qd valde i sanū elementorū p̄mo ca. 14. Ad quoq̄ elementū plurimis repitur idē importantib⁹ sere notificatū modis. Quīto nanq̄ metha. et tertio celi et mūdi: Elementū ē id ex quo p̄ponit̄ res p̄mo: et est in eo indivisibile specie i aliā specie. In p̄ncipio vero elementorū: Elementū ē minima p̄tula eius cuius est elementū. p̄mo quoq̄ theorice: est id qd simplicius est oibus p̄positi corporis p̄tibus et quātitate minus Isaac vero amaram in elementorū suorū exordio: Elementū est res ex q̄ generatiōe p̄ma generat̄ aliqd et existit i generato ex ea potestate nō actu. Secundū vo. A. 6. metha. Elementū corporeū est id ex quo et alio a se p̄ponit̄ res: et est in eo p̄ essentia et nō diuidit̄ p̄ formas. p̄mo vero p̄ma: Elementa sunt corpora v̄z simplicia. et sunt ptes p̄me corporis hūani et aliorū q̄ in corpora diuersarū formarū diuidi minime possūt ex quorū p̄mixtiōe spēs diuersorū generatorū sūt. Et nosce q̄ oēs ampli⁹ notificant̄ elementa: put relationē h̄z ad virtutes et nō sit fm̄ esse suū in mixto distinctū nisi. A. et p̄cipue cū de scribit̄ elementorū vniūq̄q̄. tūc. n. vtrūq̄z tāgit. Ad

aut̄ sit fm̄ elementū et quoties dicat. d̄ria. 29. notatur sicut et tertū in fm̄one de membris mōstrabitur.

Propter secundū vero sciēdū tria vt et triplicia posita sunt elementa. Primitus quoq̄ sciēdū aliquos aliter posuisse p̄ma elementa q̄s posita sint a p̄tis medicis et phis ea fm̄ entia diuersificantes et p̄cipue materialia. Nā elementū est vna aut multa: et si vñ aut in genere sbe vel accidētis vt quātitatis: et ita Pitbagoras vñ posuit qd est nūeri p̄ncipiū rerū etiā oīum initiū nesciēs distinguere inter ipsū. put est p̄ncipiū numeri: et fm̄ q̄ est vñ transcendentū. putabat enī q̄ sicut additiōe vnitatis: aut subtractiōe variat̄ numerus: ita et spēs rei seu natura. Siquē in cathogoria sbe vel imobilerant mobile. siq̄dē p̄mū vel infinitū vt mellissus antiq̄ssim⁹: vel futurū vt Parmanides vere. Si aut̄ mobile vt plures: q̄ naturales cū et aut vñ vt hesiodus legesta. Commentariorū secūdo metha. terrā oīuz elementū ponēs vel aquā ceu Thales millestius phōrū scitorū p̄mus: aut aerē vt Diogenes: vel vaporē vt Cratill⁹ et Eraticus: aut ignē sicut aliqui cū subtilissimū sit qd et incorporeū sere: que nature videt̄ elementorū p̄tinere. et si multa v̄z genere accidētis ceu Plato lineā: planū: et solidum rerū volens p̄ncipia: aut ex genere sbe et ea vel finita vel infinita. siq̄dē finita vel duo fm̄ apparētia parmenidis ignē et terrā: aut reliq̄ tria p̄ter terrā vt naturalium alij. et q̄ ea videt̄ magis h̄re rōnē elementati q̄s elementū: cū sit densa et p̄p̄a valde At q̄ frigida et sicca p̄ncipis d̄ria vitē. Ipsam phōrū null⁹ simplex posuit elementū. vñ d̄ aia p̄mo: Elementa oīa ordinē acceperūt p̄ter terrā. Aliq̄ vero quattuor materialia nota vt Empedocles bis duo adiūgens formalia: litem. s. et amicitia: Et si plura infinita ceu de democritus et Leucippus ponētes arthamos infinitos. qbus fieri volebāt alterationes. figura ordine: et positione. Aut medio posuerūt mō inter oīa h⁹ vt Anaxagoras cū Anaximandro. In eo. n. q̄ posuit chaos quoddā voluit elementū vñ et finitū. Eo vero q̄ sen sit in illo cōtineri ptes p̄similes infinitas plura posuit et indefinita. Quorū oīum defectus exterminat Ar. in locis sufficēter q̄ multis. Et Ba. nō parū de elementis marie. et ideo imp̄sentiarū omittat: cū corūz etiā defectus appareat dicēdorū tertio. Isaac elementorū itio satagat horū expositionē sulcire. vñ. A. meth. p̄rio: Nos n̄ p̄prehēdim⁹ nec possumus intelligere Melissū et Parmenidē: nec putam⁹ eos adeo fuisse imperitos sicut videt̄ i verbis ipsorū. Propter hūius qdē fm̄ sciēdū q̄ aliq̄ posuerūt vñm et elementū s̄z vt humorē de natura humana et elementis libris. Quorū qdam dicunt ipsūz fore sanguinez alij phlegma: nonnulli cholera: reliq̄ vo melācholia. Et mouebant̄ eo q̄ videre putabant fluxū solū vni⁹ humoris mortē cāre vt sanguinis solutiōe p̄tinui aut cholere tm̄ egressu seu phlegma: aut melācholie. Quos Hip. et Ba. longius ipugnāt ad plurimā i cōuenientia deducēdo. Tunc nāq̄ corpus nō alteratur pateret: doleret: saneret: neq̄ vniuersalit̄ generat̄ aut corrūperet: cū hec oīa sūt a d̄rio. Cuncta enim interimunt et corrūpūt a d̄ris de distēpantia inēqli ca. 9. Et nāq̄ alteratio et generatio ex opposit. Est et dolore d̄riū subito ipressore sentire. Omnisq̄ sanatio d̄riū etate p̄ficiat: ppter qd nō ex vno sed ex plurib⁹ p̄stitit̄ habēs. Juxta tm̄ Ar. et Auer. sen

tentiā cum aliqb⁹ medicis: sanguis est humor ver⁹
 reliq⁹ vero sup⁹uitates magis illius: differentia. 30.
 Neq³ vez existit q³ duz aial fluxu deperit: vnus tm̄
 defluit humor. vn̄ de nā humana: Si sup⁹fluis pur
 gatōibus nullus mortu⁹ est: sola purgat cholera ve
 rum p̄mitis educit ea: deinde p̄legma postea melā
 colia et vltimo moriēs sāguinis: d̄ria. 144. Decipie
 banf. n. bi emperie prauitate pp̄ueq³ sanguis cū sui
 q̄uitate et colore ceteros superet et occultet. Pro
 pter h⁹ quoq³ tertiu⁹ sciēdu: q³ ptes p̄similes ponūt
 elemēta vt os: cartilago: ligamētum: neru⁹: et caro
 simplicissima: eo q³ ipa p̄ponūt et p̄stituunt officialia
 sic caput thoracē. et p̄ p̄ns corp⁹ oē. Nā triplex
 est p̄positio. vna qdē p̄fluis ex elemētis: sc̄da officia
 lis ex p̄similib⁹. tertia v̄o totius corp̄is et his sc̄do
 de p̄tib⁹ et de morbo p̄mo cap. 3. Quidā ēt posue
 runt vnū istoz elemētōz p̄ncipale vt p̄ipatbetici. nō
 nulli vero q̄tuor vt cerebrū. cor: epar: et testes: ve
 lut platonici et medici: d̄ria. 38. Propter siquidē
 tertiu⁹ tria silr sciēdu. et prius q³ elemēta sunt q̄
 tuor: p̄m: ipa vt testant p̄iti. Qd̄ silcū q³ qualita
 tes actiue et passiue vt caliditas et frigiditas siccitas
 et humiditas q̄tuor: sunt elemētōz cause vn̄ methau
 rozuz q̄to: Qm̄ quatuor: cāe determinate sūt elemē
 toz. vnūq³q³ vero vnū h⁹ sibi essentialiter inheren
 tem: d̄ria p̄m. Adhuc ex q̄tuor terminis incōplexis
 sex cōsurgunt diuergētes quarū q̄tuor sūt possibilēs
 vt caliditas et siccitas q̄ est ignis caliditas et humi
 ditas q̄ est aeris frigiditas et humiditas aq̄ frigiditas
 et siccitas q̄ terre. Et aliditas vero et frigiditas siccitas
 et humiditas cū oisariā sūt d̄ria. et ipa respuant et cor
 rumpant: nulla p̄stituēt elemēta. Rursus qd̄dā gra
 tie est in vltimo qd̄ est terre aliud in respectu qd̄ aq̄.
 Et silr leue vel simplicē vt ignis: aut fm̄ qd̄ ceu q³
 aeris: de generatōe et corruptōe sc̄do P̄alin: oē sit
 ex aliquo tanq³ ex mā et ab aliquo velut ab agēte per
 formā. sed in elemētis bis not⁹ aliquid hoz locū ma
 gis obtinet māe et passiui vt terra et aqua: aliud for
 me: amplius et actiui velut ignis et aer. Amp. id ostē
 dunt multiplicia signa vt similitudo seu figura gene
 ratio et corruptio. p̄mū qdē: q³ effectus p̄tendit nāz
 sue cāe. sed in elemētatis elemētōz effectibus repe
 riunt similitudo in sba et q̄litate. nā quedā sunt gros
 sa valde: quedā subtilia: nōnulla media et hec dupli
 cia. vnū eni extremū magis aut alterum respiciētia
 sunt: et quedā calida et frigida et sicca et humida et si
 militer grauiā et leuiā simplr aut fm̄ qd̄. Tridē sc̄do
 de gnātionē et corruptionē: ex qbus alie generantur
 in eadē corrupunt: aliogn p̄sumerent anullata iam
 ipsa. cū ea et oē sint finitū actu p̄phys. 3. et oio corpus
 finitūz reseruet a corpore finitū corūdē p̄mo. Sed
 ex quarto elemētis sit generatio cuiusq³ qd̄ ostendit
 resolutio. vt eni mixtum in quatuor resoluūt: siue fm̄
 naturāz vt in aialis corruptionē. Nā primo theori
 ce et Isaac de elemētis q̄ solidiora vt os et cartilagi
 nes in terrā p̄uertunt v̄z a d̄nio humidiora in vapo
 rē vel aquā spiritus in aerē et calor nalis in ignē: vel
 per artē vt sublimatio denotat et que ouī p̄cipue ide
 nāq³ diuerse sbe quatuor eliciunt sensu. itaq³ sūt q̄
 tuor elemēta. Propter sc̄bz h⁹ sciēduz q³ humo
 res apud cōes medicorūz sunt quatuor p̄tacti. qd̄
 ex signis ostenditur q̄multis. Et quidam primitus
 etherogencitate sanguinee masse: q³ si tm̄ vnus eēt

humor in sanguine: tūc plures nō reperirent sbe. qd̄
 est falsū cuz i eo iueniat sba pura multa purpurea suf
 ficient decocta: que ē sāguis. et sba velut spuma cla
 ra subrassa multuz decocta vt cholera et viscosa sub
 albida cruda ceu p̄legma. subfidiēs vero grossa sbe
 nigra min⁹ sāguie cocta est vt melācholia et acquo
 sitas ligda nalis: d̄ria. 29. Similit purus vt possibi
 lis sāguis diuerfitatē recipit i sba cholere et naturis
 alijs qd̄ corde aut h̄ymis in eo reperti oñdunt. Qd̄
 ē lac p̄firmat etherogeneū ei⁹: et modus gnātionis
 vini et viuis nō calcatis: nālium sc̄do. c. 9. s̄ it etiaz
 embryo nō ex simplicib⁹ sed ex cōmixtis vt sperma
 re ac mēstruo sāguie: quoq³ nā etherogenea existit.
 Adhuc ex mēbroz d̄ria q³ eoz quedā sunt dura com
 pacta frigida et sicca vt ossa: nōnulla subtilia leuia ca
 lida et sicca vt plumo: quedam vero carnosā tracta
 bilia calidaz humida ceu musculi. Reliqua v̄o mol
 lia viscosa frigida et humida vt p̄legmatica. Dec
 aut nō extant talia nisi pp̄ quatuor in eis d̄nantes hu
 mores. Amplius ex pharmaco. nā quoddā ē sāguis
 nis eductiua de pharmacijs libro aut saltē cōtinui so
 lutio aliud p̄legmatis: nōnullum cholere: reliquū
 melācholie. cūq³ hoc semp p̄tingat vt etate oibus et
 tpe. Eōn̄icū igit humores quatuor existere h̄ Dip
 pocratis et Ba. cum Dalv. Sc̄bz tm̄ peritiores et p
 spicatiores vt tactū nō p̄titiuūt neq³ corp⁹ nutriunt
 oēs vez sāguis solus aut qd̄ in ipm p̄legma con
 uersum. Propt̄ igit hui⁹ tertiu⁹ pura de mēbroz
 numero qd̄ d̄ hoc sentiēdu d̄rie relinq̄t. 38. Pro
 pter q̄rtum vero ad p̄mūz dicēduz q³ lz mā proprie
 apud Ar. et cōmentatorē dicat elemētuz. h̄ tm̄ ele
 mētuz querit corporeuz et nō corporeuz q̄le ille. Ad
 aliud dicēduz id verū fore si mā eadē rōe p̄ncipiu
 esset et elemētuz et nō subiecto. si autē p̄ aliā nō p̄uin
 cit sed accidēs cōmittit potius cuz p̄ncipiu et elemē
 tuz iter se distent. p̄ncipiu nāq³ pp̄ue de cā dicitur
 agēte: elemētuz vero de materiali. Aliud est. n. p̄n
 cipiuz qd̄ nō ē elemētuz aut cā ceu punctū p̄ncipiuz
 est linee. nō tm̄ elemētuz siue cā: cum ip̄obēt p̄phys.
 6. illā ex punctis cōponi et p̄ncipiuz vn̄ initiatus est
 motus. Adhuc differt p̄ncipiuz ab elemētō qd̄ p̄nci
 piuz nō ex necessitate rebus est homogēneuz: quarū
 extat p̄ncipiuz. oio aut elemētuz homogēneū elemē
 toz p̄mo. c. 13. Ad aliud qd̄ dicēduz iaz apparuit cū
 elemētuz questū dictuz sit fore corporeū q̄les nō sūt
 mā et forma: neq³ ēt p̄uatio silr p̄ncipiuz est vnum
 oium vniuersale ceu cā p̄ma. Sunt et alia p̄tialia in
 illā ordinatā p̄ncipia q̄multa metha. i. Ad confir
 mationē v̄o dicēduz silr q³ actio et passio non est sine
 quatuor elemētis: cuz fiat q̄lratib⁹ q̄tuor in eisdem
 sulcatis. Ad aliud qd̄ dicēduz apparuit silr cum sint
 icorporea elemēta. Ad aliud dicēduz q³ illa tria non
 sint p̄ncipia materialia et qd̄ hic questū: veruz alia
 different exposita. Sc̄bz nāq³ Ar. ibidē subiecta sūt
 virtus et opatio: que poti⁹ obtinet vigozez forme et
 agentis q̄ materie que iuxta P̄dithagorā extat p̄nci
 pium mediuz et finis. Sapiētie vero. ii. mēsurā nu
 mer⁹ et pondus: apud vero Augustinuz: modus or
 do et spēs. Ad aliud qd̄ dicēduz apparuit ex his que
 Ar. cuz Empedocle locis ipugnet q̄multis. Quā
 tuuz tm̄ ad id qd̄ posuit elemēta quatuor materialia sa
 ne dixit q³ tamē in plurimis positum corrupit. po
 nens ipsa inalterabilia et impermutabilia errauit: de

Handwritten marginal notes in the left margin, partially overlapping the main text.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, providing further commentary on the text.

gene, et cor. pmo. Peccauit etiam ponendo lite et cordia in vniuersum infinities generare et corrumpere nisi particulariter audiat istud. Sequit etiam ipsuz indifferenter dicere lite et amicitia congregare et disgregare. Ad aliud dicendum q. pithagoras non curat in natura vt et apparet tertio crenicoz. ca. s. conas se mathe/maticis oia demonstrare in ea ppter estimationem ditam de vno q. numeri principium ponentem id cam entium existere. vñ quia denarium pfectum numerum posuit is. pblatum: etiam putauit i ipsuz oia coaptare ponens duas decemorum siffinitas seu cõcoordinatões metha. i. q. speris noue solũ existentibus manifestus. ideo de cimã anticonã. i. s. extensaz vel motã faciunt. Sd aliud dicendum: q. nõ õz pncipia ponere actu infinita vt perpetuetur fm phõs generatio. Sufficit enim q. entibus actu finit. sint impotetia infinita: ppter in adinueniẽ successiue infinitas alterutrinqz trãsmutatões. qd gi ratiões orbis ostendunt cũ vna nõ depẽdeat ab altera vsqz quaqz sicut h. est secũdo methau. ac d. generãtione et corruptiõne apparet. Differentia. 12.

¶ Sed terra fit primum frigidorum monstrat quoniam quantumcunqz aliquod magis distat a fonte caloris. tanto minus est calidum frigiditati admixtum: cũ vnũqzqz debilitetur a sui pncipio distantia de mundo Aris. sed terra p ceteris distat amplius elementis. a fonte namqz caloris vt a corpore celesti recedit motu calefaciente ac luce: secundo celi et mundi seu ab igne. Amplius istud videtur frigidius quod cõpactius est et grossius. s. rigidi. n. motus est a circũferentijs ad centrum pgregando de gene. et cor. secũdo. Terra vero cõpatior ac grossior elementis ceteris. Adhuc motus calidi et sursum tendere vt et quanto magis calidum in id tanto plus eleuetur vt ignis hic motus est ad aerẽ. s. frigidum itaqz illi oppositum peteret que inferius et quanto frigidius magis deorsum tendat. sicut enim simpliciter ad simpliciter ita et magis ad magis: q. terre relatione inest ad aquam et si vtrunqz sit graue. ¶ Salin: quorum locus est contrarius et forma: et que inde pcedunt demũ. hec enim ipsaz sequunt. naz quantum natura dat de loco et de forma quarto celi et mundi. sed elementũ superius vt ignis locũ obtinet nobilioẽ et qualitates formalioẽ. igit et locũ vilioẽ habens qualitatẽ habebit potiõ oppositã talis vero est frigiditas: ipsa namqz caliditati opponit. Amplius qualitates secũde cant a pncipio. sed leuitas absoluta stat cũ caliditate vltima ra. grauitas itaqz simplex stabit cũ frigiditate vltima hec aut erit terra: Erit itaqz terra frigidorum pimum. Cuius oppositũ cuncti fere testant phõzũ et medicũ Amp. id est elementorum frigidius qd calidiori opponitur cũ maxima sit pncipio distantia. Hec aut aq. iest ad igne cũ i adinueniẽ sint maxime pemptiua. Rursum illud est frigidius qd magis inpmit in sensum secũdo de pncipio aialium. Huiusmodi qdẽ aquã fore d. notat ipso: ppter q. aqua pncipio erit frigidiorũ: nõ autẽ terra. ¶ Propter pncipio qdẽ sciendum q. terra e elementum simplex cuius locus est vniuersi centrũ vbi nã liter quiescit ad ipsuz tendes separata. eiusqz natura cũ grauitate absoluta sicca est i sumo et frigida cuius quippe in generatis finis e figurare retinere ac seruare figuras et formas. Et huius qdẽ ratiõis apparitio apparebit i sequenti amp. d. r. q. at terra sit elementum et ipse eẽ et numerus differentia potiõ et. 16. appabit: sũt

autẽ tres tunice seu ptes quarum vna inferior circa centrũ pncipio: enim est simplicitati vt et terraica tur pura: Mõ. n. terra calcamõ: aqua quã bibimõ et similiter aer et ignis simplices: elementorum et simplicium pmo ca. x. elementorum et ca. 3. simplicium. Sd sibus namqz nõ reperuntur quorum vni aliud non vt deatur immixtum. sed animo sic esse intelligitur elementorum et theoduce pncipio. Quida tamẽ senserunt in medio esse oceanum simplicem aquã differentia sequenti. Est et alia super hac situata similis existens luto: i. quã desluunt aque. Super istam quoqz est tertia velut terre facies: que in tectam mari diuiditur et dete tam illi eminentem: cui ppter calorem solis lateraliter Algazel siccitatem inquit d. nari cõ relique humiditatem. quid autẽ sit frigidum: differentia ostenditur is. quid aqua in sequenti. Propter secundum v. sciendũ q. ad parmenidis positionem sequitur terram esse frigidorum pimum. Licet enim diceret omnia esse vnum fm veritatem ab eo estimatam: tamen vt saluaret que in sensu visa posuit duo fore rerũ pncipia calidum quidẽ ignem appellauit: frigidum quidem terraz methau. i. cuius positione Aris. sufficienter d. struxit. Fuerunt et alii similiter terram frigidissimam indicantes: et si alio motuo velut. A. sensit aliquãdo in fine celi et mundi: q. pncipio est virtute quia cuz celum moueatur vltima velocitate corpus qd sub eo existit motum ipsius consequetur: ita vt eo ac etiam luce calefiat: ppter qd resoluatur vehementer vt siccitas in id cadat: hoc autem est ignis. Corpus autẽ sub hoc situm tanqz distans nõ assequitur sic motus celi et lucem. vnde minus redditur calidus. Et ideo minus resoluatur vt partes habeat igne magis contiguas: ex quo aer efficit calidus natura et humidus demum qd est sub his ppter iam longedistare: motus debilitat in ipso et lux: ita vt frigiditas in ipsũ sensum imprimatur occultioẽ: quia etiam constringit ac humidũ redditur. vnde aqua efficitur frigida natura et humida. Quartũ vero ab his corpus distans oio a celo nec motus ipsius factum susceptiuũ: neqz lucis cõstrigitur vltime et terra efficitur frigida et sicca. Amp. terra immobilis facta est vt celũ super ipsaz sulcitur valeat moueri: quin omnẽ motus oporteat alicui inniti immobili de motu animalium propter qd oportuit ipsaz fore in vltimo frigidam cuz frigiditas immobilitatem et grossitatem causet. Quis etiã sũt hanc a celo distare omnifariam ne sibi appropinquas motu eius calefieret et dissolueretur vno non manẽt loco. quare inter celum et ipsaz posita fuerant reliqua elementa. vnde ppter tantaz i vniuerso terre necessitatem visa est natura eius pductionem ceterorum elementorum magis intendere. Erit itaqz frigidorum pimum terra. Hanc tamen positionem idem impugnat. 9. meth. dicens id nõ posse sermonibus probari syllogisticis. Non enim hoc est verum cuz diligenter fuerit consideratum: immo aliter existit: quoniam elementa non generantur in eis corpore celesti. sed a quatuor puta combinatõibus qualitatum quatuor designabilibus in eis. In corporibus enim celestibus et si effectiue quatuor combinationes elementorum qualitate etiam secũdũ astrologos sit assignare. Ab vno quoqz namqz horum fluit in materiam aptam suscipere aptitudo ad formam: que deinde recipit sic cooptata formam a datore formarum. Non enim id to

duz aeris: cu vtriqz sit marie passu ad qd ex neces-
 sitate sequitur qlitas alia actiua: puta frigidu aqua
 i sumo: vt modus sit firmat in tertio corrdete igni
 pp qd z quatuor elementoru: terre siccitate obtiebit
 extreme pportioata aeri. Si. n. poneret terra frigi-
 dai sumo: cu ia numer deficeret trinari deficeret z
 septuari: neqz nexus ia tat existeret inf ca. Tertio
 vero ex approbatde qualitatū ad elementa: nam fz
 qd apparuit vniquodqz elemētū bz vnā qualitatē ap-
 propriatā in vltio. Qui qd ex rō ē: qm fz qd res vna
queqz bz vnā formā et vnū esse: sic et vnā nāz seu p-
prietatē ad illā sequētē. Itaqz ignis: aut hēbit sume
 calidū: aut frūm: aut siccu: aut humidū. Nō frūz vt
 sensus inducat et intellect⁹ apprehendit: ppter
 calidū acqfirum ex motu orbis. in e⁹ ē cōcauo et luce
 neqz siccu: qm formalissimo elemētōz: formalissima
 debet qualitas: silt neqz humidū: cu loc⁹ ei⁹ pp lucē
 et motū hoc ipediat caliditatē causares. Subsequēti
 ar elemento vt aeri: aut erit summe frūm: aut sum-
 me siccu: vel summe hūidū: nō sume frūz: tū ppter
 ignis ptiqā caliditatem ipi: tū oppositiōne summe
 calidi: z summe frigidi: sic eni reducent ad medium
 qōdam. ppter qd z qlitates eozū elementozū ignis z
 aeris. ia non pmanerent in summo neqz summe sic-
 cū: qm cū ignis ppter caliditatē summas sibi siccita-
 tē associat: si ia z aer siccitatē obtineret vltie: tunc cū
 siccitas lima z cracuitio calorū existeret: intm his duz
 bus siccitatibus limatone acura ignis caliditas ince-
 deret: quod contempmentū oio ab his tollet inferi-
 oribus: quare generatio defineret. Et ideo nā cuius
 est cuncta ratione disponere. humidū elemētū suppo-
 suit calido: vt caliditas humiditate contemper: ml-
 ceat: et phibeat ad inferiora prolabi inflamando sb
 iacenti vero egdem elemēto aque v3 siccu aut frūm
 relictū est in summo: non siccu: qm elemētū hūidif-
 simū sibi contiguū: aer v3 sui phiberet hūiditate pe-
 netratiua. Amp. ia dñe qualitates in summo passiuē
 ptingeret sine medio: qd z onfio phibuit scda. Sic
 itaqz aque accommodatum fuit rōnabilissime summe
 frūm: vt caliditate duoz contemper elementoz cali-
 dozū ante ipsaz. Itaqz terre concludit necessario in
 esse vltime siccu: non at summe frūm. Adhuc qto
 monstrat ex elementozū sine. q generatio existit ppa
 aialiu: z marie hominis: cum sit vltimū a nā intentū
 Si enim terra hēret frigiditatē in summo: cū habe-
 at siccitatē vt pbatu in vltimo: distet ē a motu z lu-
 ce superiou: iaz tm frigiditas z siccitas iualeceret q
 generatio z vita non posset in ipsa habitantib⁹ adap-
 tari: cū frigiditas z siccitas marie vltimata sit via in
 mortē. Et ideo videm⁹ q generatio z vita sub vtrif
 qz polis in qbus vigent he qualitates in summo tol-
 lit oio: ppter qd z compositorū in his excedūt qlita-
 tibz: venena existūt vt opiū z mandragora: qd nō
 ptingit cū summe frūm humido sociat in aqua eo q
 frūm obtundit humido. Et ideo neqz ex eis compo-
 sita a predñio complexione obtinent extremā gradu-
 aliter: cū frūm iunctū cū humido vix gradu excedat
 fm dñia. i38. Quinto vero ex pportionabilitate qua-
 litatū ad elementa. oz nanqz ppum seu accidens pro-
 pam dispositionē subiecto configuratā habere: cum
 igit qualitatū quedā sint formales: alie vero males
 sicut elementa: quozū formalissimū est ignis: materi-
 alissimū vero terra: vt itaqz formalis qualitas a lor-

maliori seu minus materialiori correspondeat subie-
 cto oportebit summe frigidum formaliori vt aq siue
 materiali adaptare: z non materialissime. Sic igit ex
 bis quinqz apparet a poribz assumptis q aqua est
 terra frigidior. Restat vero z nunc ad alia vi z ex
 effectibus accepta monstrare: q velut z pmo quinqz
 ostendit modis. pmo qdem ex pre sbe terre z aq
 dico aut sbam medicozū more qualitates qdam se-
 cūdam diunctā substantie: velut est densum z rarum
 durum et molle et talia: cū eni terra sit densa et dura
 aqua vero mollis et rara: et qd densum ē et durū: lz
 cū difficultatē figurationes recipiat: eas tm bene cō-
 seruat receptas. pmo pma. Quod in aq cōtingit e⁹.
 cū tales videat pportio fore aque ad terrā: qualis eri-
 sit aeris ad aquā. Itaqz terra caliditatē celestē me-
 lius aqua retinebit: ppter quod et miore frigiditatē
 aqua bz manet: cū ptiue agens i terrā impinat. z lz
 fit indisposita recipere agēs tm debile aut mām indi-
 spositā imprens: idem facit in longo tpe quod z for-
 te siue in mām disposita in breui de simplicib⁹. 4. ca.
 5. distinctionis tertie. Amp. densū et grossū fortiora
 dios refrangit raro et subtili. Secūdo ex pte actiōis
 ipsius. si eni terra esset summe frigida: et non aq: tūc
 actiuū non eēt approximātū passiuo sed ab ipso in p-
 portione sepatū: ppter quod non pueniret actio pū-
 mo de ge. z cor. Tertio vero ex effectu. videm⁹ nan-
 qz aquā siue nature relicta: et pter subtilitatē et motū
 magis infrigidare terra. Interū aialia in terra pducta
 magis abundāt sanguine qz generata. in aq. que aut
 plus sanguinis habent reliqs sunt calidiora de com-
 plexionib⁹ pmo ca. i3. vt z tpe frigiditatis imēse pe-
 tentes terrā vt se occultant in ea. Quarto aut ex p-
 te qstittatis terre minoris aque. cū eni potissima cau-
 sa caliditatis radiorū extet refractio. qstūcunqz eniz
 radij magis inspissant pmitus et fo tāto refracti apli-
 us calefaciūt: qd in terra ē euenire z nō i aq: Radij
 eteni a superioribus in hec inferiora gn descendūt: sp
 in actū in cōdensatū sunt tendētes: et iō cū terra mio-
 ris sit mollis. maioris ē distantie a superis radij in-
 ipsa cōdensabunt magis qz in aqua. pp quod et in fri-
 gidabit minus velut caliditatē magis affecta. Quin-
 to No ex pte situs terre et ei⁹ imobilitatis. cū. n. ipsa
 sit ifirma et imobilis: aqua vero supior et mobilis ac-
 cedat nanqz mot⁹ eius ad semicirculare fz Alpetra-
 giū. quod aut infimū est et imobile melius impssiō-
 nez recipit et conseruat qz illud quod ē mobile. nam
 mot⁹ i sctilis ē et mobilib⁹ vt infrigidare pbl. 5. vt
 iflantib⁹ z mouētibus ollas accit bulliētes ideo tum
 ppter aq tū ppi motū aeris et ventos circa talia ge-
 neratos nō sic vt celestis calefactiua i aqua reserua-
 tur velut in terra: quare relinquitur aquam terra fri-
 gidiorē existere. ppter qdem quartū ad pmas
 dicendū q id verū si illud nām suam reciperet ab il-
 lo calido solū. sed dictū est eē in celis alias qualitatū
 cobinationes a qbus illa recipit: Adhuc attendēda
 est rei natura non solū in fieri sed i facto esse et modo
 receptionis et retētionis q alius in terra existit vt ap-
 paruit et aqua. Ad aliud dicendū q non oportet. ml-
 ta nanqz cōpactiora z grossiora sunt calidiora subtili-
 bus z raris: vt os pilis vt alie virtutes operant celo-
 rum ad grossiciem z densitatem terre: propter sinez
 ipsius nobilioz vt imobil reddita fulcimētū sit mo-
 t⁹ orbis sicut reanet i opta vite pfectoz aialiu gra vt

*probat z nō sum-
 ma qd est sicut
 quod terra z aqua
 durū aqua lo mobilis
 et raris vt alie virtutes
 operant celo-
 rum ad grossiciem z
 densitatem terre
 propter sinez
 ipsius nobilioz vt
 imobil reddita
 fulcimētū sit mo-
 t⁹ orbis sicut reanet
 i opta vite pfectoz
 aialiu gra vt*

superiorū et inferiorū: quod non posset nisi qualitas tanq̄ instrumentū eēt ad hoc eidem accommoda. In aqua vero secus cōtingit: cū non adeo pmutabilis sit et alterabilis: neq̄ impressionū susceptiua. Et p̄pterea infirmitas pestilens nulla: sic in pisces videt̄ cider̄ ceu in homines sepe ac peditantū alia historiarū p̄mo. Ipsa nanq̄ aqua sentitur aere humidior: eo q̄ humidū ipsius est adherens amplius & gregatū: vñ cū fuerit mediū iter subtile oīo et grossius: tūc vtiq̄ poterit humectare p̄fectius: non solū apparenti: sed vere: vt unbet ostendit. Itidē elementis plus faciētibul ad vitā qualitates inerunt huiusmodi. hec at̄ si ignis et aer. d̄panē nanq̄ ad spiritū generationē et motū quōdē vita: cū sit motus a corde transusus in membra. b̄i at̄ sunt caliditas et humiditas d̄ria. 2i. Adhuc de rōne humidū ē prauē terminare termino p̄prio: p̄fecte v̄o alieno: sicū vero eēt de gene. et cor. sc̄do. hoc autē aeris magis inest humido cū sit caliditati cōiunctū ipsuz i diffusionē incitant: et i terminatiōe eius. contra vero sit humido aque: cōsociatur nā q̄ frigidū vedemēti. Intelligē siq̄dem humidūz aeris et aque: ceu calidūz flamme seruitisq̄ ferri. Ad enī flamme h̄ eētialit̄ calidius eo qd̄ ferri: calefacit tū itentius ferrū flamma: sic et magis aere humectat aqua. Itaq̄ eētialiter aqua humidior aer: p̄p̄ter qd̄dem quartū ad p̄mūz dicēdūz q̄ Aris. nō sentit humidū inelle pus vlt̄ aque: verū fm̄ quid ceu q̄ tum ad id quod est corpora per humidūz aque et sic: ceu terre: sic et alit̄ terminari: humidūz enī ideterminatū est p̄prio termino bene qd̄dem determinabile consistens termino alieno: sicū vero ecōtra. vñ Aris. poit̄ inducta subdit. p̄pter hec omnia terminata corpora hic non sine terra et aqua. Cōmētator siquidē postq̄ est de necessitate q̄ generat̄ corpora per hūidūm cuz sicco: et elemētuz sicū est terra et humidū aqua: tunc necesse sit oē corpus generari grossūz: passū ex terra et aq̄. Et ideo p̄mū p̄ma duo elementa grauius plus. inuuant ad mēbrozum generatiōez et eozū quietē. Ad aliud dicendum qd̄ Ba. loquit̄ sensibiliter vt medicus suscipiens humidūz h̄z sensus iherentia: sicut etiā ibidē scribit sūmā caliditatē et siccitatē i igne: et in aq̄ frigiditatē et hūiditatē: cū tamē d̄z. veri⁹ seriat vñā solūz qualitātē per prius vni elemētōz existere differentia pozi. Sed fortassis id nō valet Ba. q̄. A. p̄mo prima vult ipsuz tractasse de elementis proprie nō vt medicus: verū amplius vt philosophus. Aut dicēdū q̄ Ba. duas qualitates p̄iunctas sēsit in sūmo: et nō diuisim vni elemētōz insistere cuius s̄riū tamē inductū ex Auer. differentia pozi. Vt fortasse h̄ fmo exponēdus h̄z p̄missā d̄z. et cōmētatoris intētōez Ad aliud dicēdū q̄ i aqua: vt apparuit nro adiuuās sensus in aere v̄o intellectu. sicut. n. hūidū iherens non pot̄ ab aqua seperari illa durate: ita neq̄ hūidūm eētialē ab aere p̄manente. Ad aliud dicendum q̄ hūidūm aeris q̄q̄ sit materiale respectu ignis: ē tamen formale relatione terre et aq̄: cuz duo elemētōzum superiora teneāt magis locū forme: et inferiora m̄āe vñ hūidū m̄āe adherēs obet̄ aq̄ cū sit huiusmodi. reliquū autem aeri. Ad aliud dicendum q̄ licet hyems sit humidior vere et humiditate accidentali madefactiua: verū tamen ē humidius humiditate eētiali cōnutritiua. vñ et tali hūiditate videm⁹ viuētia magis vere q̄z hyeme humectari: q̄ sanguinis et

flegmatis ostendit nā. Ad aliud dicendū q̄ humectatio aque inherente ac accidentalis existit amplius: q̄ autem aeris eētialis proprie. Ad ex nicolas circa quoddam inductum partem opposite contingit dubitare an qualitas elemēti et appropriata precipue sit forma substantialis eius. vt is videtur sentire. Quod firmat quia elemētōzum. i. caliditate innata ile. i. materie prime ignis proficitur seu generatur: et demum terra: aqua et aer. et ignis nō ex alijs corporibus: h̄z ex ile et qualitatibus sunt. Quod autem ile aduenit forma substantialis et non accidentalis vt qualitas. Et commentator tertio celi et mundi. Ignis non est ignis in actu nisi in calore et siccitate: que sunt in summo. Amp. quod ponitur in ratione alicuius est substantia ipsius: cum ratio ex genere et differentia constituitur substantialis: sed in diffinitione ponunt elemētōz ipsōz: vt apparuit qualitates. Adhuc illd̄ videt̄ cuiusdam substantia: quod neq̄ ab ea separari talis siq̄dem ē caliditas ignis et humiditas aq̄. Itaq̄ qualitates elemētōz erūt ipozū forme. Cuius qd̄ d̄riū se innuit sentire. A. 2. metha. inq̄ens. Estimarūt multi q̄ se reputant sapientes: q̄ aliqua res sit substantia et accidens simul fm̄ respectū ad duo. dixerūt enī q̄ calor ē accidens corpi ignito. sed igni generaliter non est accidens: de quo subdit satis diximus in principio logice. Dicendū q̄ qualitates elemētōz nō possunt esse ipozū forme substantiales: cū qd̄ vere ē sit accidēs nulli: p̄phys. 2. qd̄ enim in vno ē substantia nō pot̄ in alio esse accidēs: si ergo vere sit et substantia caliditas in igne: alij nō posset qd̄ est fallū accidere Quare cōmēn. s. metha. ex hoc sequit̄ incōueniens vt q̄ aliquid sit qualitas in se: et in alteri⁹ respectu substantia: sed substantia non d̄r in alicuius respectu. Amp. composita seu p̄creta hērent diffinitiones ignis vel alterius elemēti: cū fuerint calida seu alia. calidū nanq̄ cōpositūz est ex substantia et qualitate: aut cōpositū ex substantia et accidentib⁹: tūc vñ erūt i actu et duo i potentia. Rursus: Cōtradictoria esset simul cū sit accidentis in existere: substantie vero minime. Adhuc forma substantialis p̄cipit̄ intellectu q̄ qd̄ ē Nanq̄ eius ē obiectū. s. de aia. sed elemētōz qualitates p̄cipiunt̄ sensu qd̄ sentiat cōmēn. s. de aia. Rursus. Substantial forma alit̄ nō d̄riat: cū nihil d̄riū sit eidē. q̄litates vero elemētōz adiuicē d̄riat. Pa liss̄ ouna substantialis nec ē actiua vel passiua. hec at̄ sūt huiusmodi: elemētōz igit̄ qualitates acc̄tia. et nō substantiales h̄z forme. Ex quo et appet̄ nō valē distinctiōne quā aliq̄ faciūt de caliditate aut frigiditate siccitate vlt̄ hūiditate simplr̄ dicti q̄ sit forma substantialis ignis d̄ nō simplicit̄ vero q̄ sit accidēs actiū et passiū. qd̄ā tū distiret̄ solū q̄ erat duplex: Vñ qd̄ qd̄ ē rei eētne d̄stitutiū: q̄le gen⁹ ē: et d̄rie vere. Aliud at̄ qd̄ isepabilis et d̄uertibilis illd̄ p̄legat̄: p̄mo qd̄ nō ponūt mo q̄litates elemētōz formas sbales tōze v̄ez so. qd̄ et stat̄ nō ē cū id sbale qd̄ sit p̄p̄riū p̄p̄a v̄o fm̄ Boetiū ex gnē manāt acc̄tiū. Tūc ad p̄mū dicendū q̄ Nicolaus fortassis extitit et Ba. b̄ opinio nis ip̄obate. Aut q̄ sbale p̄ eētiali suscipit: et hūidine saltē isepabili. Vel p̄ q̄litates audim̄ formas sbales similitudine qd̄ā declaratiua. Ipse nāq̄ notio res sit formis: et matie elemētōz: cū i eis actiua d̄riet̄as inexistat. Aut p̄ q̄litates itellerit̄ substantiales for

quoniam humiditas
habere formam
h̄z d̄r quā ab aere
p̄tinet

q̄ qualitates elementorum
non possunt esse substantiales
quia materia quod est in
se est substantia et non
accidens

h̄z d̄riū nō pot̄ ab aqua seperari illa durate: ita neq̄ hūidūm eētialē ab aere p̄manente.

ma nāq; hui⁹ ē q̄litas. Boetius i pdicamētis dicit. Stiquidē ingens quatuor has q̄litates causas elemētoꝝ fore methau. 4. ipsas istrumētali⁹ potius audiuit: put in virtute suax formā opant substantialiū. Ad aliud dicendū q; diffinitōes ille nō sunt elemētoꝝ substantiales ⁊ vere: sed potius descriptio nes aliq̄ cū lateat nos entis forma vltia ⁊ cōplectiua q̄ iuncta cū genere spēm p̄stitueret: q̄re loco illarum d̄rias plures accepim⁹ accidentales vni⁹ substantialis d̄rie vicē tenentes vltime p̄fectiue. vii. 7. meth. pali: q; finalis d̄ria substātia rei erit ⁊ diffinitio. Si vero nō oꝝ multotiēs eadē d̄rie in diffinitōibus plures d̄rias accipere accidentales ad denotandū idem. Ad aliud r̄ndit cōmen. q; cū ignis auferē p̄ ablatiōne caloris: nō auferē primo neq; p̄ se: sed mediante ablatiōne forme ignis: sicut qn̄ auferē risibilitas auferetur homo: sed nō primo imo fo: vt mediante rōa bilitatis ablatiōne.

Differentia. 14.

Quod aer sit natura frigidus monstratur per Senecā fo questionū naturalū dicētē: s; frigidus ⁊ obscurus p̄ se est aer lumen illi calor que alimentū sunt. Subdit ⁊ denuo: Nā aeris frigida est. Rursus: Vniuscuiusq; nā i sui medio purior reperit ⁊ efficacior: cū virtus saluet i eo amplius q̄ in extremis. sed mediū aeris interstitiū sensibiliter inuentum est frigidum: qd̄ effectus vt grandines ⁊ nives ⁊ pruine in eo indicant genite. Silr ⁊ congelatio in alto:ibus montibus iuitalitas ⁊ sterilitas plurima reperit: cum nihil iuat sine calore ibidem Seneca. Palin: Quod dimissū nature sue tendit ad frigiditatem: nāliter extat frigidus. huiusmodi est aer: ceu iudicat ex p̄ntia calefaciētis ipsū alicui⁹: ⁊ abntia illius. Itidē qd̄ indifferēter se h̄z ad caliditatez ⁊ frigiditatez non v̄ nā calidum: q; quod natura est tale determinatuz est cum sit ab aliquo extrinseco primo physsi. ⁊ aialium gnātioniē scōis. talis qdem aer v̄ existere. Celerit nāq; caliditate suscipit ⁊ frigiditate. Est. ⁊ pars eius iserior sufficijenter calida p̄cepta: superior vero calidior: media quoq; frigida. Itaq; aer nāliter est frigidus: aut nullā sibi determinat nām. Hoc aut cōcedenti Aris. de ge. ⁊ cor. insurgit cum alijs illustriū phozum: ⁊ medicozum ponens aerē calidum nā. Rursus: Illud quod p̄mutat in aquā frigidius elemētoꝝ vt declaratū p̄ aduentū frigiditatis non est nā frigidū: cum tale sibi occurrat. huiusmodi No vt apparet: est aer. Amp. de ge. ⁊ cor. ex q̄ tuoz p̄mis elemētoꝝ q̄litatebus sex p̄surgūt p̄iugationes: quatuor possibiles: ⁊ due vt oppositē directe impossibiles nulli nisi acri possibile sit calidū ⁊ humiduz adaptare: igit aer nā calidus existit. Propter primū autē sciendū q; aer est elemētuz calidum ⁊ humidū v̄ p̄mo p̄ma: Aer est corp⁹ simplex cui⁹ nālīs locus est i cōcaua ignis superficie: ipsiusq; leuitas extat compatia: ac eius nā impedita: calidus ē ⁊ humidus: cuius qdem in gnātis esse cōfert vt rari ficent: subtilient: alluient: ⁊ ad superiora eleuent. Ipsius quoq; triplex ponit interstitium siue tunica: vnuz qdem hic calidū ⁊ humiduz existens radioꝝ solis ⁊ stellaz ad hoc solida corpoy refractiōe. aliud est supremuz igni contiguū: caliduz ens v̄ ⁊ sicuz. Estq; intermediū frigidū ⁊ humiduz sensibiliter ad alia p̄ceptum pdictaz causaz in ipsa puatione calefacientiū. Algazel vero aerē in q̄tuoz sequestrat tuni-

cas quas oēs sentit caliditate participare. vna quarū contigua terre i qua est fumositas ⁊ aquositas a terra ⁊ aqua eluate: in qua calor alicubi reperit. terra nāq; recipit solis splendorez ⁊ calescit. v̄ calor in aerē puenit sibi vicinū. Sup hāc quoq; est alia imūnis ab humido vaporali exis: q̄ minus est calida calor nāq; terre non puenit vsq; ad ipam eius elegatione. Tertia qdem est purus ens aer: ad quē nec calor nec vapor p̄t puenire. Sup hanc quoq; ē i alia in qua ē fumositas. fumositas nāq; terre in aerē eleuant ⁊ conant ad celū ascēdere empireū. ad ignē. qd̄ aut calidū sit sequēti notabit d̄ria. Est et nāe tale quid: qd̄ a pncipio sibi iberent saltē habitudie inest intrinseco: ⁊ de hoc differentia apparuit. 9. Propter fm̄ vero scienduz q; qdaz dixerūt aerē posse dupliciter cōsiderari: vno qdem modo fm̄ q; aer est: ⁊ sic calidus nā est: alio put in tali situat loco: ⁊ ita frigidus extat nā. Quod fortassis est falsuz: q; aer fm̄ q; est aer non naturatur seu qualificat: veruz potius substāniatur. Adhuc iam duax d̄riarū nāliter p̄cepti foret naturaz. Eti: Locus sequit formā: silr ⁊ qualitas vel nā. s; uerunt ⁊ alij vt tactū: ceu Seneca iudicans aerē nāliter: ⁊ de se frigidū fore ac obscurū. calorē vero ⁊ lumnositatē a superiorib; recipere: aut ab eoz radijs vt est p̄tinens: aut ignis ⁊ celi vt dictum vicinate. v̄ aeris pars media: que neutra hāz afficitur cārum eius oñdit frigiditatez nālem. media igit pars aeris: vt ab his se mota in frigore suo manet. Cuius qdem casus in tertio apparebit dicendorum. Quidā tñ modernoz dixerūt Senecā frigiditatem itelligere accidentale: ⁊ non que potentialr est i aere: s; q; de nālī audierit sermo eius inductus indicat manifeste. Propter tertiu qdem sciendū q; aer v̄liter calidus est ⁊ humidus. Nicolaus peripatetic⁹: p̄p̄tū humidus est q̄ calidus: vt differentijs v̄sum. 12. ⁊ 15. Est aut attendēduz q; de eē aeris ⁊ nā potest eius non imerito dubitari p̄pter ei⁹ mutabilitatē ac veritatē: cū cognitio certa stet i p̄manētū: variat nāq; de leui p̄pter ipius substantie subtilitatē. Substātia eni subtilis plus recipit passionem simpliciu quarto. c. 4. ⁊ sebrū p̄mo. c. 1. Silr p̄pter qualitātē ipius p̄p̄ia: ceu humiditatē ceteris qualitātū passibilissimā in hoc caliditati oppositā. Itidēz variatur caliditate ⁊ frigiditate. vnde p̄blematum 25. s; frigidus apt⁹ ē esse ⁊ calidus nō autē humidus humiditate puta aque. Et ideo dubitatur in eius nā actiua nō autē passiua. Adhuc rōe situs ipsius ens sub igne: et sup aquā ⁊ terrā: a qbus cum astroꝝ radijs imutat q̄ maxime. Quod ⁊ firmant ponentes ipm̄ quinq; planetis: vt Saturno: Joue: Marte: Venere ac Mercurio diuersis motibus ac ipressiō nibus agitari fm̄ eoz naturas ⁊ latitiōes d̄ria. 19. Dico itaq; q; aer calidus est natura vbiq; ⁊ per accidē alicubi. nā in superiori tunica magis est calidus accidente q̄ natura ⁊ sicuz silr. In ea vero que inferi⁹ natura ⁊ accidente caliditate participat: humiditate etiam natura ⁊ accidente. quod autem hoc calidum operatur accidens multiplex extat: vt refractio radioꝝ ad corpora terra ⁊ solida: ⁊ calidum contentum in terra ⁊ aqua: ⁊ deniq; exalatio a calidis resultans locis vt a mineris sulphuris: ⁊ ignibus in terra cōburētib; vt vulcano: appono: ⁊ plurimis taliū. Media quoq; natura quidem ens calida per acci-

q; aer sit calidus vt humidus probat q̄tuoz argumentis: s; autem s; s; p̄p̄tū passibilis i; s; p̄p̄tū aliq; magis i; calidus accidente vt sicuz v̄p̄tū rursus autē q; r̄ congrua p̄p̄tū v̄p̄tū / aliq; tñ nāe in r̄p̄tū calidus vt humidus qd̄ probat vt p̄ r̄ rursus que p̄p̄tū r̄p̄tū aliq; tñ accidente frigidus licet d̄riat. s; p̄p̄tū r̄p̄tū //

dens ē frigida: qz distat a motu superiorū: et ab igne non incalescit: nisi debilitē valde. neqz radiozū refractione illuc ptingere potente: ita vt caliditas ipsi⁹ sit quasi possibilis ex quadā positione ad celū et ordie inter elementozū alia suscepta: et id de facili a supuenienti frigido pmutata: ita vt nā estumet frigida. Qd et roibus pfirmat: qz qd est, ppingus celo pter ignez qūitate illius participabat oio: cū nā in eius actibus saltū et inordinationē non cōmittat historiā. 7. hic autē ē aer. Itē neutra duo elementozū imediate se cōequētia reperiūt cotraria oio: ppter armōicā colligantia quā in adinūicē hnt dicitur. 13. vel. 13. ignis et aer imediate cōsequunt. Ignis vero calidus et ficcus nā. aer igitur frigidus nō erit et hūidus naturaliter. Adhuc quozū ppetates nāles sūt eedē. illa erūt ea/ de cū ex his tanqz ex ppetis passionib⁹ illozū demonstretur essentia. Si ergo aer ē nāliter frigidus cū sit hūidus nā: aer vtqz erit aqua: cū ipa nā frigida sit et hūmida. Palin: Aer leuitate sua mouet sursū saltē cōpatione ad terrā et aquā: h sit grauis respectu ignis et in sphaera sua. vñ. 4. celi et mādi: In ea que ipsi⁹ regione oia grauitatē hnt pter igne et aer: motus autē et ppe a medio sit a calido. Et: Aer in terris saltē habitatis i oibus ei⁹ resoluit dispōnibus: pmo scda. resolutio a calido perficit: c⁹ testimoniū dāt corpa in gbus aer dominat. calida. n. et hūmida sūt nā: qd et indicat sensus frigiditatis pauce ab aere: et multe ab aque circūdantis: et altis montiū attingentes mediū a: ris interstitiū. Ex qbus cōcludit aerē fm se totū nāliter fore calidū: et h huiusmodi caliditas: qz debilis et possibilis. q. de facili a quolibet pmutante alterē ppter causas plurimas ante dictas permutatio nis. Et noice qz ista caliditas qz aeris potius elementis frigidis comparatur qz corpori nostro. vnde pmo scda: Aer non dicitur fortis frigiditatis nisi i cōparatione nostrozū corporū. Prop. et quartū quidē ad primū dicēdū Senecā moralem et nō phicum errasse. Ad aliud dicēdū qz non est verum qz semp mediū sit purius et pfectius extremis: immo interdū extremū medio vt apparet in pulsu medio inter fortē et debilem. nāz fortis purior et perfectior medio. Vel dicendum verū esse si per equidistantiam accipiatur medium a calido: cuius proprietates erunt non impeditae: quod hic non euenit. qz sicut pbatū est in libro de crepusculis: vapores non longius tribus miliarijs aut paulo minus eleuant a terra. vñ mediū hoc p abnegationē: et non p equidistantiā dī seu picipationē: ad declarationē dicēdū qz locus medius aeris: et si natura sit calidus per accidēs m ē vt apparuit frigidus: tū ppter defectū radiozū illuc attingere non valentiū: tum qz ppter orbis distantia: quare pmo methau. locus aeris. i. medius nō ē ppe aera calida erantia: neqz ppe radios refractos a terra qz phibeant ppe terram constare: disgregatē caliditate cōsistentias. sūt enī nubij pgregatiōes vbi dehinc radij ppter imensū spargi. caliditas etiam ignis nō pōt ad tantā aerē distantia alterare. Qd et adiunat vaporū nā illuc ptingens: qz cū forte nāliter sint frigidi. calidi vero accidente ad suā reuertunt in frigidatē nām tanqz pugna habita int calidū ipozūz accidentale: ac aeris remissio calido: ad quod et vēti aerē pcutientes frigidi cooperant. vñ 27. Extincta caliditate ppter suspendi vaporē in aere q longi⁹ su

pra terrā vapor infrigidatus iterū cōstat. et ppter de relictione caloris: et ppter locū v3 frigidū. Quid m vero conant hoc destrui: et qz cuiuslibet effectus positivi cām volūt positiuā et non puiuiam: et. q. v. o lētā assignare. Causa vero pinducta videt puiuiam et violētā: et ideo vt causaz positiuā dent in co: pōza deducunt superiora: cū hic mundus ois ex necessitate cōtinuus sit superioribus latioribus methau. i. qd dicunt cōtingere frigiditate astrozū frigidio. vñ: vt Saturni: Veneris: vel. lune: non p viā mor⁹ vel lucia qz sic magis calefaciūt: sed per modū instrumentozū nature superiorū: aut p ppuas ipozū effectiuas qūitates. Sed id dicere non sanū fortasse: cū dicat cometatoz scdo celi et mundi contra. A. ponentē stella rū quāsdā infrigidare: et aliquas calefacere: eas in rei veritate non agere frigiditate: sed calores silis vni cuiqz elementozū: quod manifestū eē ait i Luna. sed pbl: dicit. 25. et dicit. 10. qz sufficit i huiusmodi accusa tiōib⁹. Ac et pter 27. cām cū oisum sit eadē. io. qz nā oisum recōpensata siderū adinūicē: tandē ad caliditātē declinet et humiditātē. Adhuc nō solum imuta bnt mediū aerē vt sicut in ipso frigiditatis effectus ceu pluuie ac talia: sed hunc nos puenientem similiter vt accidant in ipso. Cuius oppositū appet methau. i. Neqz inconueniens est qz effectus positivi sit cā qdam puiuiam: vt que imediata. neqz et frigidū est pui uatio oio. cū neqz aliquid violentum impossibile fortassis esse continue: dū eius cām pmaneat sempiterna. Circa id quoqz methorologia ratiocinant qz pluri ma non presenti speculationi accōmoda: ppter aliud dicēdū qz aer dimissus nature sue nō tēdit ad frigiditatem: sed magis ad caliditātē: scd quod ad illā vt tendere sibi per accidēs id vt ostēdit ptingit. Quod aut apparet recedente calido in rigidiari accidente similiter euenit: eo qz aer nō habeat tantā caliditātē nā vt calefaciens illud amotū. Ad aliud dicē dū qz aer vt pbatū est determinat se ad caliditatem nā. ppter autē debile caliditātē et multimodā varietatē videt neqz calidū aut frigidū in se preci e cotiere. Cahone huiusmodi dicit in aeris descriptione vt alleuet et ad superiora eleuentur: destatur. An is in propria sphaera siue in se ipso leuitatem habeat aut grauitatem? videtur nanqz hic per. A. leuitatem obtinere: cum eius iauamentum sit leuificare ac eleuare. Adhuc pbl. 25. aer sursū fertur vter enim quando vacuus fuerit deorsum fertur cum inflatur sursū pmanet: propter aerem sursū ferri. Et: de ratione calidi est dilatari et moueri de centro ad circumferentiam supiorem directius vt ignis ostendit: et adoloscensuum rectitudo s3 aer est calidus: eius enī natura talis pnuiciata. Amp. quecuqz cōueniūt fm locū et formas pportionant quātū nā exhibet de loco alicui: et de forma tantūdem quarto celi et mundi. Similitqz consimiles formas huiusmodi affines sequunt ppetates: cū originētur ab eis. nūc aut locus ignis et aeris satis puidunt. s3 ignis est leuissimū corporū petēs qd superi⁹ dispōne omni: quare aer huic subiequent. Rursus: Spirit⁹ ē de animalis materia aeris: resoluitur. n. in hūc aia li deperdito differentia. 19. Spirit⁹ vero sapiora petit cum sit calidior res corporis aialis: primo prima: Item lapis acuto duro quando confricat et acuitur quid decim ab illo: conspiciť quidem superius pe-

tere cū tñ sit graue: totus enī lapis grauis: hēbit ita q3 in ipius regione aer leuitatē. In dñis q3 vt dictum ea que ipsi regione oia grauitatē hnt pter ignē ēt aer h3: quare pbl. 21. aer q3uis misceat alicui: nihil leuis vti q3 facit. h3 enī grauitatē aer in aere. Pa lin: Elementa ordinant in gnationē maxime vñ oēs notificātes ipsa descriperūt p id quod imixtionē est concidere. A. quidē excepto eoz tangēte ppiū cuz hoc esse dñia. i6. Id autē pficiet in amplius: si adhuc nālius iclinef in hunc locū in quo gignūt r dispensatur fere cuncta. Inter q3 aer sui caliditate r humiditate sufficientē cōtempatus ad alia in vitam r pseruationē eiusdē ordinat potissime: ignis vero edax r pemptiuus supiora habuit petere: ipressiōis efnce minime receptiua. Quō autē imixtionē pcurrat dñia mō strabitur. i6. itaq3 aer in semet participat grauitate.

Propter primū q3 ppe sciendū q3 qd sit aer: qd q3 spera ei: ac ipemet denotauit descriptio ei. Audio quoq3 p aerē sufficiēter purū r ipatū. r ad summū inter oēs abundantias mediū vt possibile ēt sit magnitudo lata p aerē sigere cōsimilis. ipa enī cōuocat ad motū: celi r mundi. 4. Est autē horum quatuor elementoz quoddā in vltimo leue: sp petens supiora iprohibitūz illuc enī saluat: vt ignis: aliud graue i summo iseriora pquirens nature dimissūz ppric: ibi dēq3 similit cōseruatur ceu terra. Quedā vñ mediū locū r nāz obtinent inter ista leuia ac grauia nō simpliciter: s3 ad aliqd sicut aqua compatione terre leuis: aeris vero r ignis marie grauis. aer autē econtra fm se ēt amplius iclinationē h3 r veloci⁹ vt ostēdetur ad grauitatē q3 ad leuitatē. Erit igif leue q3 natum est sursūz fieri: siue a medio nō pprohibitūz. graue vero deorsūz seu ad mediū. 4. celi r mundi. Grauitas tñ r leuitas silr penes cōmen. duplex extat. altera qdem cum aliqd in eius extat loco q3 nō ē nisi velocitas motus ad sursūz sui: vel deorsūz ab ea qd violentiā inducit. reliq3 vero simplex cuz extra suūz fuerit locus. Propter scōz vero sciēdū q3 aliq3 senserunt aerē i suo loco leuitatē hēre: ac ēt aquā nō habere grauitatē: ceu in libro de ponderib⁹ conat ostēdere Ptolomeus vel Theseus: quare dicit simplici⁹ q3 ipse idē cuz oi diligētia q3 potuit: inuenit idē pondus vtris aere pleni r nō pleni. Inquiens ēt quidā scripsisse non inflatus vtcunq3 maioris ponderis fore inflato. Quod dicūt aliqui cāri cum Ax. videat dñis sentire ppter aeris diuersitatem expti in humiditate maiorū minorū. vel media: siliter grossicie: subtilitate ac medio. Sed alij voluerunt aerē leuitatez: r infra parū nisi grauitatē r leuitatē possideāt veras: quē r aliq3 tenēt moderni sicut Themistius r ei⁹ imitatores. vñ conatus est motū expressiuū pfringere Ax. quo ostēdit aerē grauitatē in se ipso ptingere Voluit nāq3 hic talenti lignū grauius esse plūbo i aere: ideoq3 citius illo deorsūz petere: aque vero id supnatare. plumbum aut submergi: eo q3 lignū in aere existens: triplici grauitate celeri rapit deorsū. puta q3 ipsius r aque r terre. plūbum vero hoz duoz solum cum ipm ad lignūz minime picipet aere: s3 supnatat ipm aque. nam ipsi⁹ relatione lignūz est leue ppter aeris dñium talis plūbum autē graue aque ēt respectu cum in eo dominet terra potissime. Translatio siquidem arabica grece vt plurimum cōmentatiua id seriat ita sicut scimus

dicētis q3 lignūz centū libraz in aere graui⁹ q3 duarū libraz plumbū. Ingt siquidē Themistius cāz nō existere quā tradit Ax. puta q3 plures grauitates existunt in ligno q3 i plūbo: celerius tēdere deorsūm ppter aerē habere grauitatē i eius loco. s3 qm lignū ppter maiorē molē plus picipat grauitate terre ac et aque plūbo minoris q3titatis ita vt aer dñans i eo nō ipediat terrestrē itatē aut aqueitatē in seipso: s3 bene ipedit eā in aqua: cū sit leue in ipsa. Indurit ēt is Aristoteli hinc ptingere q3 elemēta pmaneat i locis ppius violente: ceu stant in extrancis nisi grauitatē r leuitatē possideant nature: Adūc at ipugnat cōmē. Aris. Iniaz cōfirmans: vt āplius videbit tertio dicēdoz. cā enī pfecta essentialis ē aristo. r occulta. Themistij vñ accidētalīs r apparēs. vñ is accepit cāz accidētalē essentialis loco: r peccauit. Laula qdē extitit ei rozis eius: q3 cā accidētalīs est p se manifesta essentialis vñ quā tradit aris. occulta que cuz latuerit. Themistius accidētalē illaz hac neglecta suscepit fm ēt ipsius inductūz non valet: qm grauitas aliter dicit r vt equoce de ea vt visum quam habz elementum in seipso ac de ea que foris. Quidā vero pxiā gurati ligni celerius descēdētis plūbo voluerit pro cā necessitatē vacui assignare: vt q3 maior moles ligni āplius scindit aerē: ac hiatū iducit ampliorē: circa quē timet nā vacuū iter dicere: nisi celeris id moueat in aere qd nō talis euenit q3 minus i plūbo. S3 id nō valet q3 sic grauia r lenta nō mouerent nā vtz violēte magis. Adhuc fortins tūc phibēs regeret in phibēdo descēdere q3titatē alicui⁹ maioris apparentia r leuiozis pp necessitatē vacui q3 plūbi grauioris exntia r minoris neq3 posset i vacuū iter dicere cū mor vtrinq3 subintret aer. Alij vñ illud celerius deorsūz dixerūt lignūz tēdere ppterea q3 manus perfectius suscipit ipressionē motus aeris deorsūz latitudine supficiēti plūbo minorū. Assūmunt enī q3 aer moueat ptingere. vt denotat athomi: silr r aq3 cōtinue de q3 minus vt agitata. Sed hui⁹ aeris motus ē vētus: ipse nāq3 aer ē mot⁹ pbl. 5. pncipiūz isup motus ēt in inflatois vti est a supiori loco: tanq3 ab eo q3 ē formale in ipso. methau. fo. r fa primo. Ad motus igif hui⁹ mōi ipellit deorsūz veloci⁹ lignūz pcontactūz plūbo. Dicēdūz ēt illud nō valere: q3 aer qd dicitur Quē petras gescit relictus magis sue nāe. Itidez ēt cōcesso q3 aeris motus sit vētus qd sane nō dñ: vt ibi dē declarauit: nō sit adhuc motus aeris tantus ad inferius q3 valeat corpus in eo positū tā celerius altero deorsū ipellere cū hunc picipiam⁹ non raro gescere: vt penna ostēdit i eo suspensa. Adhuc ventoz latio lz superius sumat exordiu⁹ non tñ directe in deorsū sed in obliquum perflant methaurozum secundo r problematum. 25. r. 29. Propter tertium vero sciēdū q3 aer in propria spera habet grauitatem siue in iclinationem qua ipse vel quod positum in eo facilius deorsūm moueatur ac celerius vt inductum Aris. Quod r rationibus probatur r firmatur signis quoniam terra naturaliter tendit semper deorsū: r ignis sursūm vt tactum. violenter vero quod sursūm ille autem deorsūm: quod apparet quia ex remotione circumstantium: vt aque vel aeris non ascendit ea: neque hic descendit. aqua autem et aer intermedia grauitate participant r leuitate: amplius tamen grauitate ita: vt horum actus grauitatis est similioz mo

tui suo naturali: quod voluntatis actus violento, nam si auferat terra naturaliter descendit in locum illum: ut sensus edocet aqua. Si vero remoueat aer violentia ipsius occurrit locum aqua similiter si tollatur ignis aer ipsius locum violentia replebit: et non est. Si autem secedat aqua vel terra naturaliter aere tendit in illum locum ex inclinatione grauitatis: et non necessitate vacui: ut fortassis quidam dicet: ceu confirmabitur in amplius: sursum vero mouetur violente igne lemoto. **Palin:** Et quod est materiale locus debetur inferior: ipse namque talis, sed humiditas que est propria qualitas aeris dicitur, in ceteras qualitates materialior existit, vnde **pbl. ii.** Humiditas naturaliter deorsum motus. **Rursus** Quorum est vna superficies vnu inclinatur in aliud: cum habeat iter seorsum, neque sed vna extat superficies aeris et aque: puta humiditas quarto celi et mundi et **pbl. 25.** per quam hos imitari contingit: non autem per caliditatem aut frigiditatem aliquid terminatur. et ideo hanc aqua et terra conueniant in frigiditate: non tamen eorum vna superficies existit ibidem: quare aer non humectatur contangens aquam: in eodem. Descendit igitur naturaliter aer ad aquam: non autem ipsa: cum sit grauior aere ad ipsum: sed violente magis coadiuuante tamen superficie vna prefata. Et ob hoc per facilia ingenia vnum ad aliud deducitur: quare **Az.** propter quod aqua in vas ignitum destruitur siue deducitur, sic enim vas vitreum spiritum formatum: ut ventosa fere habens os acutum reliquo corpore in rotunditate terminans in quo ponatur candela sufficienter ignita cum autem fuerit calefactus: ipsius officium: in aquam celeriter taliter immergatur: ut nequeat aer modo subintrare aliquo: tunc utique uidebitur aquam velociter in vas eleuari: ut et tandem lumen extrinquet. **Cuius** quidem **Alexander** duas assignat causas quas **Themistius** satagit vitare **Commentator** vero hunc repellit eorum remotionem: cum aliquo sentiendo **Alexandro**, quod omitto breuitatis gratia: cum etiam neque presentis extat negocii. **Id** autem multiplicia sunt signa: ut illud quod tactum de talenti ligno velocius plumbum ruente deorsum **Quod** defendit **commentator** contra **Themistium** compando horum motum deorsum adinuenit in igne: et quod cum causa sit essentialis per se concludens id verificari debet de vtroque posito pondere equali **Tres**, n. grauitatis cause excedent duas de hoc enim **Themistius**, non verificabitur causa: sed fortassis id negaret. **Adbuc** **Az.** vter vacuus puta aere plus trahit deorsum versus quod videri experientia ita forte in aere subtili calidiori: et siciori replendo vesicam non solum oris spiritum ne diceretur humidum in ipso emisso contineri graue verum est solles: ponderandoque postea parum supra hoc plumbum obolo deorsum addidi hoc cum legi de celo. **Dicit** tamen **commentator** quod testimonium inductum ab **Az.** de vitre non fuit sustentatum super ipsum improbandum quod aer in suo loco habeat grauitatem, verum induxit ipsum ad confirmandum, vnde si non fuerit concessum nihil nocebit cum fuerit manifestum rationi. **Debet** et eorum vtriusque sicum esse et subtile, vnde **Comen.** vnde quod vter **Aris.** quo testificatur id fuit subtilior et sicior quam **Themistius**, debet et aer medius esse substantia et qualitate. **Rursus:** **Experimur** facilius forte aere depellere deorsum quam sursum similiter et aquam quod grauitatem denotat in seipsis: amplius spiritus animalis emissus in aere: hanc in ipso calore cadat innatus: mouet deorsum humectat enim. **Palin.** Quod in idem concidit **pbl. 2.** Vox magis est audibilis desuper inferius quam deorsum sursum, quod si dica-

tur cum voce humidum educi quod hanc grauare ut videtur **Aris.** ibidem tangere: dicam similiter et calidum quod debet alieuiare contraponderat humido. **Ethi:** Composita ex his in quibus viget ignis: et aeris nam deorsum ruunt: ut fulmina igneque cadentes. **Aer** igitur in propria sphaera continet grauitatem. **Mosce** quod in hoc facit dubitare que sit necessitas extat vacui: et instantia cause **Aris.** et **Themistij.** **Propter** quartum quidem ad primum dicendum quod per aere alieuiat mixta et ad superiora educunt per compactionem ad terram et aquam: quod grauant: et ad infima eadem deducunt. dictum namque aere leue fore illorum compactione: non tamen quod ipse mixta eleuet ac alieuiet in eius sphaera. **Ad** aliud dicendum quod **Az.** disputando procedit non autem determinatione asserendo, vnde ibidem illud glossis dixi quod magis **Az.** dubitanti assimilem quam docenti. **Et** id apparet: quoniam mori in contrarium subdit: Si autem aer sursum alieuiat: et prohibet deorsum ferri, que grauiores sunt inflati vtres versus. **Ad** aliud dicendum quod aer est modicum calidus: nisi aque ac terre amplius relate: que humiditas eidem verius inherens vincit eius caliditatem, ipsum enim subsidere inclinatur, ut spiritus ostendit aial in aere delapsus: cum sit qualitas malis loci infimi quantitatiua. **Ad** aliud dicendum quod hanc aer diueniat cum igne in aliquibus: magis tamen diuenit cum aqua et maxime in his quibus locus expedis qui deorsum ceu superficie quedam idemitas: ac cois vtriusque humiditas. **Adbuc** in ordine vniuersi quod subest alicui in aliquo locatur extrema: assimilatur per amplius inferiori cois medisto quam superiori similit: ut apparet in consecutione naturae inferioris a superiori, non enim vnde id medium arithmeticum angustum: sed geometricum magis latum. **Ad** aliud dicendum quod spiritus aialis non mouet sursum a calido tamen verum ab aia cum virtute magis, principale namque agens existit. **Spiritus** est hanc resoluatur plus ad aere eo quod est corpus quoddam subtile sibi continuu: ratione tamen caliditatis ipsius conuertit in ignem per amplius. **Ad** aliud dicendum quod hanc minimum confricatione decisum a lapide caliditate suscitata quadaque hac motu petit primitus superiora ut mori tamen inferiora. **Figura** est in motu concitatiua: latior id causare coadiuuat. **Differentia. 15.**

Quod ignis non sit calidus monstratur: quia si esset calidus calefaceret: ac calor sibi adesset hanc bec ei secundum **Algazem** non insunt. **Adbuc** cum de ratione calidi sit tendere sursum: mouetur, n. a centro ad circumferentias nunquam deorsum tenderet, et ita mixta non essent ex quattuor elementis coepta. **Quod** si dicas cum que deorsum violentia petere: tunc mixtio non erit naturalis: sed violenta: et sic non permanens. **Itidem** si esset calidus cum de ratione calidi sit lucere: illuminare: inflammare: foret aut ignis qui est carbo flamma vel lux: sed tunc eius lumine prohiberet stellas nocte videri: ut lux impedit diurna. **Rursus:** Si foret calidus: et maxime cum prestetur illi caliditas in summo iam corrumpere circumstantia: ut orbem superius et aere inferius itaque ignis calidus non existit. **In** oppositum sunt phantes cum sensu prestantes sibi caliditatem in summo, vnde, hanc ignis esse calorem et siccitatem est habere in summo. **Adbuc** si vnum contrarium est in natura: et reliquum scilicet celi et mundi: hanc fratrum est in natura primo aque inditum: ut apparuit dicitur hanc, et, hanc, igitur et calidum erit in natura: quod nulli nisi igni: ut ex premissis visum discretiue potest adaptari. **Amp.**

Commentator scdo de ge. et cor. cu3 aliquod sicut fuerit in aliquo: necesse est aliter in eo iueniri. sed fratru iuenit in genere qlitatum: ergo et calidum. Extraria vero expetitur subiecta diuersimode affecta seorsum tñ: nō enim vna fm oēs determinationes oppositionis coexistere pnt. Añ igit aqua frigiditas disponat: igne caliditas afficiat. Itaq3 ignis e calidus: qd nullus compositus negat mēte. Propter pmū vero sciendum qd ignis e duplex: ppius qdē: et est h mālīs. vñ prio metha. Qd pnter igni pp cōsuetudinē vocam9 ignē nō est ignis: excessus enim calidi et velut seruo: est qd ignis. Alius vero spericus: qd elementū iproprie ignifertat corpus simplex exis: cui9 nālis locus sup oēs elementarias existit pres. qd est cōcaua celi superficies: leuitatē hñs absolutā: cui9 nā calida et sicca: cui9 esse in gnatis e maturare: subtiliare: pmiscere: et frigiditatem submittere alioz: e9 fm Algazelē nō est nisi vna tunica. simplex enim est et vniformis: nec h3 lumē fm ēt. A. de celo et mūdo: aut colorē: sicut neq3 corpus celi vel aer: sed et subtilior eo. si enim hēret colorē pberet videre stellas in nocte: et lumē faceret sup terra: sicut ignes accensi in ea. Vnde Auer. de sensu et sensato: ignis nō lucet nisi qñ adunat cū alio corpore: quod innuit. 3. de gene. aialiu: Ignis sep vñ formaz nō ppiā habēs: sed in altero corpore. aut enim aer vel fumus: aut terra vñ qd ignita. Color aut candelae et lumē ipsius nō fit nisi ex pmixtōe ignis clari in fumo tenebroso: ex qbus diuinctis sit lumē et color: et aliter ignis purus colorē non h3: qd ostēdit qd vbi ignis fortior e in candelā: illic nix color inexistit: ita vt videat q. fenestra vacua: in q nō fit inanitas et aer: et verior hic ignis est ille q est ibi. Ignis vero alterius ppij elementati: tres vt iudicata sunt modi. s. ignis carbo: flāma: et lux. 5. topicoz. 2. de ptibus cap. 5. et simpliciu. primo. fm enim mām diuersificat: cu3 veri9 ignis et vli. elementa in ptes q sunt diuersaz formaz: diuidi minime possint. Sunt enim specie indiuisibilia: et si qñtitate aut rōne applicationis ad mām diuidant. nā si materie ignis occurrat terrestri ignis carbo cōfurgit: si vero aquee flāma: et si aeree lux efficiat ppiē. n. aer luminis e susceptiu9. Causa qdē qre et spericus dī ignis: qd non h3 ille nomē nominatū aliud ab isto sicut est nomē noiatum glaciē et a qua. qd si eēt inominatuz: vocarem9 aqua glaciē. Alexander methau. ibi dem: Calidū quoq3 sicut et alia qlibet elementoz qualitas duplex existit: et p se qdem: et p accidēs. Per se vero: aut in summo vt qd ignis: aut respectiue: et id aut actu quale qd aialiu vel potentia seu virtute: vt terre nā cētū: p accidēs aut vt calidū aque. Propter scd3 qdem scienduz qd qdam sequētes apparentia: et sophismatibus decepti posuerūt dia vt et ignē dicant esse frigidū sicut apparet. 4. metha. detestaturz bi enim similes sunt resuscitantib9 Anaxagorā idicantē sup niuē sapientē q nō est alba: qd dixerūt oportere virū sapientē in rebus nālibus exaltare animaz suā a sensu: et ponere ipaz alio: ē illo: et deridere imaginationes suas: simpliciu scdo. c. i. qd9 vtiq3 nō est insistendū: cum sensuz negēt egentes eo: et oēm demuz cognitionē. Propter tertiu3 eqdē scienduz qd ignis calidus est in summo. vñ pbl. 25. Ignis sp calidus: et comil calidus. et pharmacoz primo ca. 6. Non ē miruz si aqua sit igni dia: cū sit in summo caliditatis et siccitatis: quare primo theorice: Calida s3

stantia que in vltimo e caloris est ignis. Quod probatur. qm id quod immediate calefacienti supponit estq3 susceptiuū caliditatis: reddat caliduz ab eo: hic autē est ignis: reponit enim sub orbe immediate calefaciente motu: et luce scdo celi et mundi: et methau. i. qd priores dictant dicit. Adhuc qd opus iducit caliditatis e calidū: cu3 actio faciat scire formā sicut transmutatio materiā: dicit. 13. id vero agit ignis. calefacit enim euaporationē: resolutionē inducit: rarificat: alleviat: aggregat: q eide3 tribus: et que diuersa segregat digerit: et frigiditatu cōtrariat: supiora petit: adurit et huiusmodi. Itaq3 huiusmodi e calidus. Sciendū tñ q in intensior est caliditas in igne hic materiali: q3 in igne formali elemento: eo q ipsa in solidiori suscipit subiecto qd ostēdit ea calidi ipressa et stuppe: qd fortassis et ad finem factuz est gnationis: ne ignis reliq3 corumpat elementa mixti. vnde Lōmē. sup id secundi de ge. et cor. Ignis est arsis calidi et sicci: iō nihil ex igne generat: vt et tactū de generatione aialiu scdo. Quare Alexander: Hoc non iuenit nisi in igne qui est hic. Ignis aut q est in vltimo p̄tinitatis pura orbis non est in fine caliditatis et ebullitionis. Quapropter plura elementa sunt cāe gnationis. Sed id ppter qd vnūquodq3 et illud magis. ppter ignē autē q est elementuz: alia sunt calida et elementata: ita vt ignis qui hic existit. Adhuc in vnoquoq3 genere vnū extat p̄mū quod e cā caliduz posterior: vt ignis e calidissimus. Est namq3 alijs hic cā caloris metha. scdo 3s autē vt ignis qui est elementū: cū verū sit eius ee dicendū q ignis elementatuz primuz extat caliduz et q illud pbi veritatē h3 in analogicis: non aut in pure vninocis: vt hic homo generat9 e ppter hūc generatē. Itaque generas homo magis est gnatio nō valet neq3 in pure equocis: vt in boie picto et vero verificatur enim in analogicis et in his in qbus facies generans e tota cā eius quod sit. qd nō h̄ euenit: cū ignis caliditas fortificet pp materiā suscipientē illum: qd signant materie ostēdit. e. similiter si aliqd est primuz et alicuius cā: id pot sibi amplius et min9 inesse fm subiecti vt tactum susceptionē: aut aliter quocunq3 modo. Mosce et cum eo q tactum nota q nā duplex est vniuersalis: et particularis. vñs qdē vt affatus et iprimens in bec inferiora: virtus celestis que adberet vie vni et ordni qd indicat motus illius a quo bonitas et pfectio catur in ista. vñ scdo creticoz. c. scdo. Omne bonum pulchz: et oē quod ordine vni adberet et vie: et ostenditur in eo vestigium sapientie non est illud nisi de sursum. Particularis vero est ipressio in bec infima sigillata priori vli. regitur enim et gubernat p illam: que et duplex existit: vna qdē infima: altera vero duarū media: sicut q vniuersum natura fm magis et minus distans ab illa superiori et fm hoc plus aut min9 ordinata: vt humana marie cū ei amplius p̄pinquet: Infima qdem sūt que elementoz priori propter longe distare sere apposita. et iō minime ordini vni adberet et vie: et p̄p̄ia mā prima: et q elementoz sibi viciniōra. quare factū q multa sunt p̄ naturā particularē: non tñ vniuersalē: cu3 ea sit particularis cā et dñatrix nature vnde h3 mo3 sit contra impetum nature particularis: non tñ vniuersalis. Et propterea secundo celi et mundi seminum: et omnis defectus et corruptio est contra naturam ex secundo phis. Corruptio non est extra natu

rā fenescere. n. fm naturā erit: et ita semella dicitur ma-
 sculus orbatus vel occasionatus; fo de generatioe
 aialū. nā. n. pticularis et ppe q forma existit: pfectū
 sp et marē intendit: cū sit quid diuini: sed vltis cū na-
 tura etiā que mā: et maxime ppter puationē admixtā
 semellā etiā adoptat: cū sine ea n̄ possit generatio sal-
 uari qdq̄ senserit. A. q̄q̄. Similit̄ q̄ aqua maris
 fluat et resluat: ppter naturā pticularē ipsi⁹ existit:
 cū eius naturalis sit gescere: sed nō contra naturam
 vlem: vt motū lune mouētis mare fz q̄ ad angulos
 q̄tuor mūdi occurrit differētijs, ss. 7. 168. p huncq̄
 modū ignis. descēdit leuis admixtionē et terra eleua-
 tur ad eādē grādīs. Propt̄ quartū qdē ad p̄mum
 dicendū q̄ ignis in spera sua nō dicit̄ p̄prie in se cale-
 facere: cū id dicāt transitū in materiā exteriorē que i
 eo non existit: sed vbi cōiungit̄ aeri: sed calefacere di-
 cit̄ verius cū actionē dicat̄ intrisecā sere ad modum
 eius qd̄ est appetere et agere. Ignis aut̄ hic mālis in
 materia ens extranea ppe dicit̄ calefacere: cū in vna
 ens trāseat in aliā: Ad aliud dicendū q̄ ignis non d̄
 scendit deorsum p naturā eius p̄prias: sed vi nature
 vt tactū vniuersalis gubernātis generationē et cor-
 ruptōes: neq̄ mixtio ē simplicis naturalis: sed potius
 fm quid violēta: puta ex inclinacione ignis in sursum
 Et p̄pterea dici pot̄ q̄ mixtio quodāmodo violenta:
 et magis rōne ignis q̄ aliorū elemētōrū. Et q̄ qdaz
 violentia et oppositio mixtis includit̄: tum rōne p̄ma-
 rū qualitātū: tū q̄ secundarū localū necesse sit mi-
 xtiū aliquādo corrumpi. Ad aliud dicendū q̄ sermo.
 hic est de igne. put̄ est elementū: tu autem adducis
 ignem elementatū vt ostensū prius. Ad aliud dicē-
 dum q̄ non corrupit orbem nec agit in ipsū cū actus
 agentū sint i materia patienti et disposita orbis autē
 huiusmodi non suscipit imp̄sionē: cum fm cōmenta-
 torem nō secū cōmunicet in materia. Corpora nanq̄
 celestia nō recipiunt peregrinas imp̄siones: neq̄
 aer corrupit̄ calore ei contiguus: q̄ ignis supior vt
 tactū non calidus omnifariā: etiā remittit̄ in calore
 p̄opter distare a causis calefacientib⁹ orbis resistit
 etiā igni cū alijs elemētis frigidis habentibus con-
 trarietate ad ignē: et ppter hoc impugnat̄: p̄mo me-
 thaurō. Anaxagorā ponēs supra hūc aerem totū
 esse ethere lucido inflāmato plenū. L. 13. n. hec infe-
 riora elemētōrū nihil sint vere respectu ipsius corū
 perent̄ oio: ita aut generatio et ois cessaret motus h̄:
 qd̄ omnifariā respuunt peripatetici.

Differentia. 16.

Quod elementa sint in mixto actu: aut fz for-
 mas eorum in eo maneat substantiales ostē-
 ditur, quoniam ex elementis generantur ge-
 nerata et conuertuntur in cōmixtione non corrupta
 in suis formis essentialibus. A. 6. metha. Inquit ē
 elementum corporeum in mixto secundum essētiā
 existere quod et innuit primo prima: cum dicit plu-
 rimum vnius elemētōrū plurimum alterius cō-
 tangere: Verus autem contactus solus existit cor-
 porum: primo de ge. et cor. Et: Omnis actio pro-
 uenit ab eo quod est actu. 9. metha. sed elementa a-
 gunt et patiuntur in mixto: alioquin mixtum corru-
 ptibile non foret. Adal. Si elementa in actu non
 permanent in mixto iam non mixtio causabitur sed
 magis corruptio. cum mixtio s̄biectuz presupponat
 Est enim miscibilium alteratorum: vniō p̄mo d̄ ge. et

cor. Alteratio vero a generatione distat ibidē: quo-
 niam alterationis subiectū actu existit generationis
 aut̄ potentia. Itidem: si forma substantialis mixti sit
 actus materie: formis simplicium corporū elemētōrū
 exclusis: tunc simplicia corpora elemētōrū rōnes p-
 dent cū elementū sit id ex quo cōponitur res p̄mo: et
 ē in eo indivisibile specie in aliā specie: d̄ria. xi. subla-
 tis vero substantialibus formis simplicium corporum
 non causabit̄ mixtio. Adal. Si nō manent actu tūc
 videt̄ cū mā mixti nullā actu formā obtineat nec sim-
 plicis nec compositi q̄ p̄uatio eius sit adeo genera-
 lis ceu. que materie prime: sed ipsa est simplex omni-
 de se carens forma cum in fundamento nature nihil
 sit discretum. metha. i. igit̄ et materia cōpositi qd̄ oio
 extra rōnem existit. Adhuc materia mixti cōmunis
 existens p̄ nihil efficiet̄ p̄pria huiusmodi vel illi⁹ ma-
 teria. tot enim formas cōpositi materia quot et p̄ma.
 Amplius cuius est potentia eius est act⁹: de somno
 et vigilia p̄mo: si igitur elementa sint potentia in mi-
 xto erūt et actu: cū ens omne potētia sit aut actu. sūt
 enī p̄marū d̄rax entis. 4. metha. Rursus vbi con-
 uenit inuenire p̄prietates et passiones elemētōrū
 est et ipsa reperire: cū passiones sint a subiectis inse-
 perabiles: p̄p̄si. et generationis p̄is: sed has in mi-
 xto est reperire. Et: Dicūt Aaliabbas et Isaac ama-
 rā. in corruptione animalis partes eius in elemēta
 resolui vt spūs in aerē calozē nature in ignem humi-
 ditates in aquā: et ossa cum eis p̄portionabilibus in
 terrā apparēs elemētōrū p̄mo capitulo. 15. vnde sim-
 plicis secūdo celi et mūdi. Theophrast⁹ ab oculis ho-
 minis flāmam segregari narrat. Degethius autem
 Alexandrinus medicus mihi narrauit a viro sciati-
 co ignē exiisse a vertebro core: et cōbussisse omnia
 in quo et cessauit passio. Elementa igitur fm formas
 ipsorū essentialis seu actu i mixto existunt. In cō-
 trariū vt q̄ potentia solū. signāt etiā auctoritates et
 firmāt rōnes. Pr̄mo nāq̄ de ge. et corruptione sal-
 uat̄ virtus elemētōrū i mixto videt̄. tertio v̄o celi
 mūdi. In carne ligno et vnoquoq̄ talū est potentia
 ignis et terra. et secūdo de ptib⁹: Ad eli⁹ forte cōposi-
 tionē dicere ex vtuib⁹ elemētōrū q̄ ex terra et aer
 aqua et igne: nō ex his sed sicut in alijs dictū est p̄s
 humidū. n. et sicū et frigidū et calidū: materia cōposi-
 toz corporoz sunt. vnde Sa. p̄mo elemētōrū ca. vltio
 dicit Ar. elementa confusa fore estimasse qualitati-
 bus solis: idq̄ dogma eligendū ppter certitudines
 eo q̄ ab incōueniēti p̄seruat. Et Isaac elemētōrū
 librū initiās p̄bus in plerisq̄ libris suis diffiniuit ele-
 mētū esse rem ex qua generatione prima aliquid ge-
 nerat̄ et existit in generato ex ea p̄tate non actu. Ad
 huc quidē ex pluribus entibus actu nō sit vnus actu
 per essētiā. 7. metaphy. sed elementū vnus actu
 ut confessū cōstituūt. Et: Si forme p̄maneat elemē-
 toz in mixto actu ipm iam pluriū existet formarū: qd̄
 est falsū cū vnius rei sit vnicū esse p̄fectiū: ceu p̄bia
 sentit p̄ipatheticantius rōne. Adal. cum quelibet
 particula etiā minima mixti sit mixta: p̄mo de ge. et
 cor. In eadē quatuor erūt elemēta corpalia: et ita in
 eodē locoz mimo plurima situabunt̄ corpa. Cuius
 strarius sc̄bo de aia et quarto dicit̄ p̄p̄sicozum sunt
 igit̄ in mixto potentia non actu. Propter primū
 v̄o sciēdū q̄ cū mixtio sit elemētōrū seu miscibilium
 in vnū: fm veritatē cōuentus p̄mitus ē elemētū nū

tionis actus et potentie ostendat. secundo quod miscibilia naturaliter moueantur ad mixtum. tertio quod et quot sint de rene mixtionis conditiones notent. **P**ropter hoc primus sciendum quod quod sit elementum: et quot modis dicatur de re ostendit. xi. Est autem mixtio multiplex. vna quod est circa superius iam diffinita: in qua ex qualitatibus miscibilium alteratione corruptis resultat noua qualitas ex illis in mixto: de qua nunc est sermo. Est et alia non vera multiplex ex re: quoniam aut per iuxta positionem ceu aqua oleo. aut secundum mixturam velut ordea frumetis. vel secundum adherentium velut lapis lapidi: aut secundum vnitionem et assimilationem: sicut sanguis carni et medulla ossi vel secundum inclinationem ceu lignum ligno: aut secundum detentionem et circumplicationem: velut annulus annulo: quodammodo fere media existit inter istas extremas sic vel quoniam vnus miscibilium taliter alij complicatur: velut sensus nequeat discernere: sicut euenit in mellicrato et acetificato. **I**mitant. n. naturam talium componuntia: ceu quod est secundum mixtionem reputata fore: non existit vero secundum veritatem et apud naturam substantialiter quoadmodum elementa. **A**lexander in pbleumatibus: **M**ixtio enim terre non est ad sensum: neque eius ita minimum: sed essentialiter et vere primo elementorum. Est autem potentia duplex vna quod est remota distans ab actu non par: aptitudine tamen ad ipsum ita dicta. Reliqua vero secunda forma duas esse re: actus est primo noiata. Similiter et actus duplex: vnus quod est primus potentia versus profata et alius secundus quod est operatio cuius nihil quod est potentie. Sic igitur aliquid est tamen potentia vel prima: aliud actu solus: sicut actio. quedam vero medium vel potentia secunda seu actus primus. prima quod est potentia dicitur et simpliciter potentia respectu forme. altera vero secundum quid: quoniam relatio actus operatiui. ipse vero actus e converso. hic autem actus sumitur per primo siue potentia secunda: potentia vero per potentia prima: quod inclinatio est quedam ad actum primum seu formam: de re. 56. forma vero substantialis seu essentialis est illud per quod res esse habet et in specie locatur ab ea namque quod est species formae. **P**ropter hoc vero secundum sciendum quod in omni actione et passione magis oportet et agens motus a fine forme impressiuum actualiter currere: **M**ateria siquidem multi elementa sunt seu miscibilia. Elementum tamen est sicut materia remota id disposita. miscibile vero ceu propinqua. Sed agens duplex existit: quorum vnus est motor immobilis duas cuncta moueri velut causa prima velut **B**oetius: **I**mmobilis quoque manens duas cuncta moueri de cōsolatione. secundus vero virtus orbis cum his quod locantur in ipso astris: quod duplicia existunt. quedam. n. sunt erratica: vel septem erraticas seu planete dicti quorum sol fons caliditatis speram commouet ignis. luna vero principium humiditatis speram commouet aque quod ostendit motus accessus et recessus eiusdem secundum motum diurnum celi quadratum quatuor puncta cardinalia constituit: de re. 168. Aerem vero commouet quatuor alij. Saturnus namque ad friditatem disponit ipsum congelatiua mortifera. Iupiter quoque calorem et humiditatem illi cum temperamento prestat. Mars caliditatem estualē cum siccitate. Venus friditatem cum humiditate mesurate: sibi quod est mercurio comitabilitatem ac possibilitatem ens idifferens attribuit. et ideo diuersi motus sunt in aere reperiuntur. quedam vero astro sunt fixa in spera octaua locata et quibus secundum **P**tolemeum et **H**ippocum. 48. sine suis gestaminibus precreant imagines seu forme: ceu in causa assignatione phyfionomie per me notauimus constructe. **C**uius motus secundum **P**tolemeum i. 36. milibus annorum complet: cuius illius graduum centum deputando annos: nunc autem circa. 70. verius differentia. 9. et tra-

etatu quem de motu octauae constructi sperae ex cuius motu causa prima subito continget tadem signa septentrionalia meridionalia fieri. et contra vniuersam sic vicissim habitatem permutari velut ibidem declarauimus. vni methau. 2. vbi nunc est arida olim fuit mare ac e contra. vult. n. permutaciones huiusmodi infinites iterari. **E**x hoc quoque mirabiles in occultis et terre visceribus imprimuntur imagines. Virtus siquidem astro ad infima delapsa et maxime solis sibi per radios ignis virtutem sociat et coniungit. Ignis namque quod est in composito radijs introducit solaribus maxime cum alijs et non per motum et non naturaliter deorsum: sed magis violentus ex natura inductus veli de re permissa. hec et agunt in terra et aqua ac velut incotines calefaciendo: et vapores in medium vel in aeris superficie attrahendo vbi mixtura composita ceu in methereologicis monstrat. **L**. n. sit contra naturam gravitatis terre ac aque superiora petere. et ignis leuitatem descendere. non tamen est contra naturam motoris primi velis et coniuncti particularis: velut motor est celi qui causa ois est transmutacionis primaria. motus namque est ipsius tamen motus cuiusdam sapientis secundum **A**desabalach de spera mota ad quem ois quod est elementis existit et elementatis reddit. **S**. phyf. commentator. **E**t ideo velut est. **I**. elicitur metha. opus nature opus est intelligentie. motor quidem hic velut anima operatur quod causa principalis inanimatis est actus ois: **F**o de anima: et colligit. 4. vni simpliciter alimentum causa est ipsa. Ignis vero quodammodo et causa: eo quod ois natura constantiu terminus est. et ratio magnitudinis et augmenti aie siquidem et non ignis quod tale. **E**a namque sursum eleuat quoniam grauius. leuia vero deorsum adducit contra mobilis inclinationem oino ceu dicitur cholere. natura nigra grauis petit os stomachi sursum tendere. **R**ubea vero leuis itescina deorsum. vni mixtio naturalis existet non par de re prior: **D**educitur itidem ignea virtus deorsum vaporibus pluuie et rosis quibus admisceatur cuius quidem si gnium quod aque pluuiales et rores vaporosi extant calidi et digesti. **Q**uidam vero dixerunt vnus elementorum fore in alio in potentia: velut ex arabica firmatur methauroz translatione primo. **Q**uod forte non valet: quod mixtio sit ex elementis. put sunt simplicia suo modo et non secundum quod extant in alijs elementa dicitur et de re prior: ignem elementum minus habere caliditatis isto materiali. **P**lura. **n.** elementorum sunt cause generationis. **V**eniunt autem miscibilia in mixtionem aialium et proprie perfectorum per terre nascencia. ex his. n. conduntur cibi ex quibus humores et spermata: et ex illis tandem per via originis constituntur aialia elementorum primo ca. i. 10. et 15. **E**t si. n. materia primitus prima. deinde elementa demum terra nascentia postea cibi deinceps sanguis. postea humiditates et spermata deinde membra consilia postquam officialia et vltimo embryo vel fetus. **I**tem quod est perfectio extat vniuersi et mixtoz bonitatis diuine participatio. **I**tem forma autem mixtionis apparet cum ipsa forma quodammodo existat. **P**ropter tertium huius sciendum quod. 8. vel. 9. sunt conditiones ad mixtionem requisite: quarum prima quod miscibilia permaneat in tertio et non in alterum corrupta hec namque inter mixtionem et generationem habet de re. vnde **A**r. **N**ec quod materia combustibilis. **I**. igni dicitur commisceri neque misceri cum exardet sed ignem generari: sic est nec cibus permiscebitur corpori. **R**equirit et secundo quod miscibilia sint corpora. non enim accidens comixtionem suscipit cum subiecto. vnde neque figuram cum cera neque cum corpore album neque accidens accidenti commiscetur ceu neque discipline album cum oporteat iterum ex mixto

separari miscibile. Propter quod expetit tertio quod non semper permancant iuncta: vix etiam sequestrentur ex mixto quibus. Quarto quod sint minima quantitate oio: ita quod mixtio non fit sensu ut hordei et milij iunctio sic. n. quod mixtura homini esset lintheo non foret. Licet enim cathymia erugo litargirum et vrisur videantur esse idem et vnu ultime trita et iuncta: non tamen vere sunt sed plurima elementorum primo. ca. i. oportet et quito omniomera sibi et homogenea existet: a nomiomera namque aut ethereogenea ut nasus et oculus misceri non contingit oio. Sexto quidem quod sint contraria simul actiua et passiuia conciantia in materia. Septimo quod eorum potentia sufficienter extent et non omnifaria: si vnu enim aliud superet potentia aequaliter non miscbitur illi velut es stagno. Et si vincat oio transitus fiet in diuersans et non mixtura: vnde vna vini gutta mille non miscbitur amphoris aque cum soluat species et transmutet in diuersans. Octavo quod sint terminabilia bene ita ut ab eorum remoueantur viscositate fluxibilitate euaporatiue ac resolutione quod accidit cum miscibilia perfecte fuerint adinuicem applicata. vnu enim ab alio suscipi et quod prius non fuerat in seipso primo apparens. Ad dicit et nouo oportere non penitus fore similia: cum sic actio non pueniat et passio nec omnino diuersa: quod iam contraria forent in eodem: sed media inter ista. debent et partim corrupta existere secundum partem vero saluata: vntus namque saluatur eorum de humana natura: et primo de ge. et cor. Propter secundum vero sciendum quod de hoc quod fito fuerunt multe opiniones: et ideo difficile ostendit apud philosophos. primo cuius etiam difficultatem indicat rei naturam cum ipsum sit de mixtione. Circa hoc autem: est actus dei et nature. vnde primo complexionum ca. io. Appositio siue commixtio eius quod tale secundum parua et non per totum confusio: sed per totas ambo confundi dei et nature opus. Propter quod sufficit de talibus probabiliter veritatem enunciarum secundo celi et mundi. et metha. i. Et ideo aliqui posuerunt miscibilia permancere in mixto actu seu secundum formas eorum essentielles: Alii vero potentia seu virtute. Nonnulli fere modo quodam modo actu operatiuo: Nonnulli autem ea manere in mixto secundum formas: quodam voluerunt eas actu etiam secundo integras existere: ut Empedocles philosophus ac eius Asclepiades medicus collega: cum Democritus philosophus et Epicurus illius imitator: At homines et corpora senserunt auarissima in compacta rerum principia elementorum primo: ca. secundo: quod erroneum valde: vnde eorumdem primo ca. 4. Quicumque opinantur fieri quid compositorum corporum sensibile manentibus qualia sunt elementis et solum commixtis adinuicem uti aceruo s. umeti hordei et fabarum impossibilia dicunt. Ita. n. se e nulla conditio mixtionis saluabitur antedicta: neque mixtio foret certa: sed sensibilis et fantastica magis: neque ex ipsa vnum conserget et in forma sed aggregatione solum. Alii autem dixerunt eas transmutari confundi et alterari per totum: quare ibidem ca. io. Quicumque ex igne aere et aqua et terra transmutatis confusis et alteratis per totum mixtum opinantur fieri in se possibile: et si insensibilia sunt illa contingetia et vera dicunt. Quod positionis fuisse videtur. A. 6. metha. et primo forma. vnde luit enim quod elementa haberent duplex esse seu actum primum quod habent ex primis eorum formis substantialibus: secundum autem ut sunt coniuncta cum accidentibus naturalibus: quod potentie sue naturales existunt: b essentialis ipsorum fluentes velut est calidum frigidum siccum et humidum. dicitur

quod elementa quo ad esse secundum non manent in mixto vsque quod imo ipsorum corruptum excellentie in vnoquoque secundum medietatem ad alterum ex quibus qualitas resultat media que actus extra mixtum. Habent etiam elementa duplex esse liberum quoddam et integrum aliud ligatum et partitum. Liberum quidem et integrum voco quod ignis aut aliud elementum considerat in sua sphaera in qua naturaliter locatus perseverat et ita non occurrunt in mixtum. Dico vero ligatum et partitum quando ab alio est alteratum et aliud alteras et diuisum in ipsum et eorum: sed ita quod plurimum vnius sit cum plurimo alterius: minimum enim vnius cum minimo alterius: et ita quo ad esse primum manent in mixto. Aduebant autem et isti: quoniam visa est ipsis quod nisi permancerent elementa iam non foret mixtio: verum magis corruptio. Iudicium: actus mixti esset iam actus materie primum immediate: sicque materia ipsum susciperet non presuppositis corporibus elementariis simplicibus ita ut elementa rationem perdant elementariam. quibus utique quid dicendum tertio et quarto apparebit dicendorum. Hanc autem positionem nititur destruere commentator tertio celi et mundi et si ea concedat in fine primi de ge. Ad ipsam namque multa consequuntur impossibilia ut quod nullum ens generet ex eis diuersum ab ipsis in forma substantiali verum in accidentibus solum. Iudicium ut elementa permancant actu in mixto cum huiusmodi primum esse actum etiam importet et ideo compositum non habebit vnam formam substantialem: sicque vnum vere non erit sed aut aggregatione solum non contactu. Adhuc continget ut que liber forma fit ab alia distincta: ita ut quatuor corpora sint in minima qualibet parte compositi. Rursus si forme reliquantur elementorum in composito in suis per sectionibus et in qualitatibus permutantur ac alterentur secundum amplius aut minus possibile fiet ut elementorum ab his denudentur forme qualitatibus secundum totum. pars namque et totum eisdem sunt rationis historiaram primo cum tamen ignis non sit ignis nisi per caliditatem et siccitatem in summo. et ideo post talia subdit quod paucitas ex ercitationis Avicenna. in natura et naturalibus et bona confidentia in proprio ingenio ipsum ad hos perduxit errores: quod etiam modernorum aliqui vitiant positionem eo quod impossibile sit materiam secundum idem diuersas suscipere formas elementorum. Si. n. incorpore mixto forme substantiales elementorum saluerent: oporteret illas diuersis partibus inesse materie. materiam vero diuersas partes accipere fit impossibile nisi quantitate in materia intellectu. sublata enim quantitate substantia indiuisibilis manet physice primo. Ex materia sub quantitate existente ac forma substantiali eueniente corpus constituit naturale. diuersae igitur partes materie elementorum fortassis subsistentes multorum obtinent corporum rationem. plurima vero corpora esse simul impossibile fore dictum est. non igitur in qualibet parte mixti sunt quatuor elementa cum non fieret vera mixtio sed ad sensum tantum. Rursus forma quelibet substantialis in materia propria expetit dispositionem sine qua stare non potest. vnde alteratio via est ad generationem et corruptionem. Impossibile autem est ibidem conuenire propria dispositionem que requiritur ad formam ignis et propriam que requiritur ad formam aque quod secundum huiusmodi dispositiones ignis et aqua sunt contraria. Contraria vero impossibile in eodem fore. itaque impossibile quod in eadem parte mixti forme substantiales insint ignis et aliorum. Et ideo commentator volens inconuenientia que sequuntur evitare Avicenna.

mixtionēq; a corruptione sequestrare ac sensu via inter peractos processit media. non enim posuit q; forme pure remaneret et perfecte: neq; corrūperetur omnino: sed eas s̄m partē permanere ac partim corrumpi vt sic in quandā reducant medietatē. Nam si corrūperent s̄m totū: tunc p̄mo ille ac essentialiter quilibet reciperet formas. p̄pterea posuit q; forme sint elemētōz medie inter formas substātales et accidentales perfectas et accidentia: et q; amplius et min⁹ p̄pter earum imperfectionē cū accidentia possent recipere: quod si hoc videat̄ contra p̄dicamēta continentia nihil fore substātie s̄rius: neq; magis neq; minus suscipere: sibi quidē respondet non fore incōueniens huiusmodi formis cum sint imperfectissime diuine minute a formis substātalibus perfectis valde: ac materic prime p̄pinquissime. Est enim esse suuz .q. mediu inter formas essentielles et accidentia. Et iō dicit fore possibile vt remitterent̄ in mixto: et proueneret ex eoz collectione forma alia: sicut ex albedine et nigredine plurimi cōsurgunt colores medij: quā q; dem similiter opinionē dupliciter aliqui p̄sequunt̄. tū quia videt̄ inter substātiā et accidēs mediū astruitum q; contrarietas et susceptio maior et minus attribuit forme substātiali. Dicere nāq; formas elementoz fore medias iter substātiā et accidēs est mediū inter cōtradictoria locare qd̄ est cōtra posteriorū primū cōtradictio nāq; est cui s̄m se mediū nō inexistit. nā forme substātiali est in subiecto nō esse: sed subiectū et hāc aliquid p̄stituere in p̄dicamētis. Accidēs vō in esse cū accidentia non sint entia: sed entis. 7. metaphy. nō esse in subiecto et eē in subiecto cōtradictioez important. *Palin*: vt p̄bat. 4. meta. media et quoz sunt media. s. extrema sunt in eodē genere. vñ poste. i. Ex eodē genere necesse vltima et media eē. substātie vō et accidentis nullū est cōe genus in po: phyrio et tertio metha. Quomā ens d̄ quo magis vñ fore genus non pōt: eo q; iam d̄rie essent entis nō ens: non entis aut non sūt species neq; d̄rie quarto topicoz: et de partib⁹ primo: quare forme elementoz nō obtinebunt mediū iter substātiā et accidēs. Ostendit̄ et formas elementoz demū magis et minus non suscipere eo q; ois forma hec suscipiēs diuisibilis est per se vel per accidens: inquantū. s. subiectum suum magis et minus valet participare: s̄m aut id qd̄ est diuisibile per se aut per accidēs accidit motū esse continuū. 6. phyfi. Est aut loci mutatio augmentū et detrimentū s̄m quantitatē et locū que per se sunt diuisibilia. alteratio vō s̄m qualitatē magis et minus recipiēs vt calidū et albū. Si ergo forme elemētōz magis suscipiunt et minus: generatio et corruptio ipoz motus erit cōtinuus qd̄ est impossibile cum nō inueniāt nisi in quantitate qualitate et vbi. 5. phyfi. Et ideo generatio et corruptio mutationes extant et nō motus. Amplius dicunt q; omnis differētia s̄m formā substātalē variat speciem et q; recipit magis et minus d̄ret q; est magis ab eo quod est min⁹ et quodāmodo sibi cōtrariū existit vt magis album et minus album. Si ergo forma ignis magis suscipiet et min⁹ aut ali⁹ elementj magis facta vel minus speciem variabit et non erit eadem forma sed alia. et ideo. 8. meta. sicut in numeris variatur species per additionem et subtractionis vnitatis ita et in substātijs. substātie nāq; p̄siste sunt velut numeri in termino. hic tamen

fortassis hoz dicta et s̄m diceret cōmentator s̄m nē particularizando Ar. in forma substātiali perfecta vera existere: qd̄ forsā non valet cū p̄tracti Arif. s̄mones sint i locis vniuersalibus scripti. Has quoq; sic apparentē positiōes dissonas: qdā quoq; s̄m rē asserunt easdē existere et si videant̄ verbis discobere re. dicūt nāq; q. A. voluit formas elementoz transmutari et confundi et in mediū quoddā redigi l. 3. A. imponat sibi ipm eas posuisse itegras i suis p̄fectionibus permanere: quod nō estimo sensisse. Absurdū nāq; vñ q; tantus p̄bus posuisset formas sic absolute perfectas et icōfusas vt qdam priorū voluerunt p̄manere in mixto in quo cōditōes antedictas mixtionis ab Arif. non seruasset. In eo vō q; cōmentator dicit eas transmutari et in mediū quoddā s̄m susceptionē magis et minus adduci voluit idē q; dictū ab. A. sit inquit. Sed veritas est q; Auicē. formas elementoz amplius p̄fregit et subidere fecit q. A. Et ideo hic aliā positiōem magis consonam Arif. visus tenere de gene. primo. ut apparebit dicendorū tertio cui quidem contestant̄ mox dictura. Est autē similit̄ et positiō de hoc ipso modernoz satis sentētie Arif. consona. Ipsa tamen parum dearticulata et minus pluribus intelligibilis existit. Dicunt enim q; qualitates elementoz actiue et passiue contrarie sunt i ad inuicem magis suscipiēs et minus. Ex huiusmodi vero qualitatibus alteratis adinnicē cōstitui potest qualitas quedā media que vtriusq; extremi sapiat naturā: sicut citrinū inter albū et nigrum: tepidū autem inter calidū et frigidū. Remissis nāq; qualitatū elementariū excellētis p̄stituit̄ ex illis qualitas quedā media que est proprie qualitas corporis mixti sicut q; litas simplex ad formā corporis simplicis inducendā. hoc igitur modo extrema dicūtur in medio reperiri quod participat natura vtriusq; sic et qualitates simplicium corporoz inueniunt̄ in propria corporis mixti qualitate: que quidē qualitas corporis simplicis: aliud est ab eius forma substātiali agit tū in virtute ipsius alioquin calor calefaceret solum: non autē forma substātialis per eius actiones educeretur in actum. eo q; nihil supra suā speciem agat. Sic igitur virtutes formaz substātialiu corporoz simpliciu in corporibus mixtis saluant̄ virtute quidē et nō actu. vñ de Arif. primo de ge. nō manent elemēta in actu vt corpus et album: nec corrūpūt̄ nec altez nec ambo saluatur. n. virtus eoz. In tertio quoq; celi et mundi in descriptione elemētū corpore. de hoc vñ Arif. hesitare aiens: sit itaq; elemētū corpus quod dicit̄ p̄pter materiā primā: eo q; elemētū de ipsa et simplicibus primis corporib⁹ equiuoce dicit̄. cōmentator tertio celi et mundi. Et subdit̄ demū ad qd̄ alia corpora diuidunt̄ inter existens potētia aut actu. hoc iū non vtroq; modo adhuc dubitabile ipsum indiuisibile in altera specie: quidam vero rudioz nūc dicunt elementa remanere in mixto actu quantū ad eorum opationes. dicūt. n. q; elemēta possunt dupliciter considerari. vno quantū ad eoz substātiā et esse distinctū: et ita permanēt in mixto potētia et non actu. Alii vero quantū ad ipsoz actionē: et sic dicunt ea actu permanere in cōposito: qd̄ quidē satis videtur absurdum cū nihil agat vltra suā speciem. si ergo erūt potentia in mixto nō poterunt in actum operatiuum deuenire ex potentia huiusmodi. Amplius. 2. meta.

vñqdq3 sicut se habet ad esse sic et operari, qđ autē potentia actionē habere nō pōt cū sit actus perfecti. Rursus singulū opat in qđtū est actu: ppter qđ videtur impossibile miscibilia in mixto ponere potentia et actualē operationē habere cū ea immediatius a qualitate pcedat. Ipse quoq3 aliquādo dixi qđ questus pōt duplr audiri: aut i fieri ipsius mixti: aut in facto esse iam eius et cōpleto: Siquidē pri⁹ cū in tali fieri actio concurrat et passio: et omne tale subiectū regrat in actu: qm̄ solius entis in actu est agere et pati: cum ens potētia actione careat oīo. Itā. n. idē foret actus et potentia. Amplius fieri mixti ē per alterationē qđ mixtio est miscibiliū alteratorū vñio quod o3: qđ alteratio est via in generationē: sed alteratio vt tactū s̄b iectū regrat in actu: generatio v̄o in potētia. vñ. Ar. alteratio est quādo manēte sensibili substātia in eius passionibus fit transmutatio in trijs aut medijs: generatio autē cū totū trāsmutat in totū sensibili nullo pmanēte subiecto: quare necesse sit oīo miscibilia in mixto actu pmanere: qđ fortassis sentit. A. et qđ dicūt secū formas substātiales elemētorū pmanere in mixto minus tamē aut magis cōfusas: et ab excellentijs separas vt in mediū deductas s̄m qđ motus alterationis miscibiliū cū alteratione fiat in tpe: magis aut minus recedat a termino a quo ad terminū accedēs ad quē puta generationē. Si autē exponat qđtū manere in mixto in facto esse mixti et ppleto tunc elemēta potentia et nō actu pmanere dicūtur cū forme corrupāt ipsozū: qđ mōstrat: qđ sic mixtū esse est generatū esse: Id autē ē totū hoc in hoc totū trāsmutatū forma. vñ Ar. generatio simplex et corruptio est nō pgregatiōe et segregatiōe: sed qđ trāsmutat hoc totū in hoc totū: est. n. in subiecto alterationis duo existant. hoc qđ ē s̄m rōnē ut forma: illud autē s̄m materias quando in his fit transmutatio oīo: generatio erit et corruptio generatio nāq3 vñ⁹ alteri⁹ existit corruptio. Adhuc si elemēta virtute nō pmanerēt i mixto tm̄ sed i actu tūc mixtū esse quod est generatū esse: nō differret essentialiter a miscibili qđ omnifariā absurdū. Sic etiā nō quelibet ps mixti mīma mixta foret: cui⁹ cōtrariū apparuit ex mixtionis pditionib⁹. Adalī: Proclus prestat omnē cām virtualiter existere in effectū. Lū igit elemēta sint cā efficiens mixti p suas qualitates activas et passivas in mixto virtualiter erūt ipsozū qualitates: et qđ huiusmōi nō agūt nisi i virtute forme substātiales elemētorū cū nihil agere sit dictū vltra suam speciez et vñqdq3 sic opat vt habet esse: forme substātiales erūt simili in ipso mixto virtute. Propter qđ o3 dare miscibilia tm̄ quo ad formas eozū substātiales potētia seu virtute cōtineri in mixto. i. generato esse. Vt autē qđ dictū est amplius declaret et ne virtus qua dicūt pmanet i mixto elemēta sine subiecto subsistere videat cū ponant forme substātiales corrupi omnifariā: dicēdū qđ cū elemēta veniūt ad mixtionē put esse in mixto miscibilia impōtat mixtionē in fieri tūc q̄litates cōtrarie agunt elemētorū et patiūt adinuicē: et ad mediū prepetitū ducunt quoddā qđ ē qualitas miscibiliū pparās ad formā et cōplexionē mixti. Adarū v̄o q̄litate actionē et passionē quousq3 forme possūt elemētorū incorrupte sustineri: miscibilia pmanent actu in mixto. Lū autē ex p̄dictozū actione et passione forme substātiales elemētorū passē et transmutate corrupunt forma generat mixti quas

sequit cōplexio illius ex alteratione primarū qualitātū corruptarū ppter formarū corruptionē. In instanti nāq3 forme corrupunt elemētorū cū earū passiōibus et p̄p̄tatiōibus forma introducūt mixti cū ei⁹ passiōe et natoria seu cōplexione. qđ autē ea sit s̄m Ar. declarat cū positū generationē simplr fieri quādo s̄b iectū sensibile s̄m se ac passiones seu accidētia corrupant in alterū. dictū etiā est similiter pmo de gene. et cor. qđ ille maxie p̄p̄iū generationis est subiectus ac corruptionis ac. 4. p̄p̄i. materiā nō sepabilē cē vñ pmo de generatione: materia nūq3 sine passione possibile sit esse: neq3 sine morphea et pmo elemētozū ca. 16. sine qualitate. Propter qđ euidenter cōcludit qđ vna forma corrupta ile aliā suscipit in instanti ceu introductione sensitiui sup vegetatiuū et intellectiui super sensitiuū declarat ex secūdo de ge. animalīū. Inelligo itaq3 pmanere in mixto elemēta potentia seu virtute eo qđ cōplexio mixti sapit naturā et virtutē qualitātū miscibiliū ex quibus p alterationē educit sicut sanguis generatus ex latucis: dum pōt naturā aliq̄lter retinere lactuce. s̄m et forma mixti ex corruptione formarū substātialem elemētozū ex quibus educit: sic caro sapit esse et virtutē alimēti ex quo fuit generata. Seneca tertio q̄sitorū naturalīū: Pabuli sapor apparet in lacte. et vini vis existit in aceto. neq3 etiā est dare qđ forme cedāt elemētozū in non ens oīo: qm̄ ex ente substātia nūq3 cōstituit nō ens et non substātia. et corpus tale in talē substātiā et corpus tale: et tamē hoc totum natura materie trāsmutat in h̄ totū. Sed fortassis primum mēbrā maxime distinctio nis p̄fate: r̄i quibusdam videat acceptum sententie tamē. Ar. et: Lōmētatoris aduersat: cū s̄m hos mixtio sit qđ mediū in alterationē et s̄b iectū possidēt omnifariā actu et generationē in potentia solū quod indicant mixtionis cōditiones eiusq3 rō. Mō. n. dicūt qđ sit alteratiuū vñio neq3 corruptorū verū alteratozū et s̄m hoc neq3 est trāsmutatio alterius triozū in alterū: neq3 trāsmutatio eozū in materia. mediū itaq3 erit mixtio inter duo p̄tacta: quod positio non seruat premissa. vñ mixtionē pmo sumptā modo non videbat ponere ab alteratione alterā: vt cū mixtum sumebat in fieri neq3 scōas a generatōe quādo accipiebat in facto esse. Propter tertū quidē dicēdū cū Ar. et eius dilīgētioribus interpretib⁹ vt p̄tactuz qđ elemēta p qualitates eozū activas et passivas adinuicē agunt et patiunt: ita vt remissis earū excellentijs ad mediū quoddā p̄figuratū diuisibile deducāt, vñ scōo de ge. Que miscēt corrupunt intēfiones adinuicē: ita vt tūc nō sit materia: ceu euenit in gnātōne nec triozū alterū actu simpliciter velut in alteratione sed mediū. Et cōmentator pmo de ge. Aditio p̄tinēgit quādo equaliter miscibilia patiunt et agunt ita qđ veniat post aliq̄ media q̄litas inter scōas contrarietates puta: puta dico calidi et frigidī sicci et humidī. In hac autē q̄litate sic ex p̄dictis qualitātib⁹ passis et remissis: in mediū tm̄ latū cōsurgente: virt⁹ saluat miscibiliū: vt cā virtualiter i ei⁹ reluceat effectū. Lū igit miscibilia p suas q̄litates immediatius efficiāt mixtū in eo virtualit̄ existēt in qualitate. s. resultate media videlicē vna: vel etiā dico duplici fortassis s̄m qđ cōplexio inde resultans fuerit simplex vel composita. et qđ l3 oīs actio p̄ficiat q̄litatebus. ipse tamen non agūt nisi in virtute forme substātialem pmo: vt ondet

§ fia. 90. Qualitate. n. he q̄q̄ nō sint forme substā
 tiales elemētoꝝ dīa. 13. virtutē tñ habent illarū vñ
 de ⁊ calidū ignē facit in virtute forme substāialis ei⁹
 tunc quid ē saluabunt in qualitate media nāliter vna
 ceu duplici velut agēs p̄ncipale vsqz quātū in secun
 da rō. quod denotāt automata dicta mirabilis ⁊ tā/
 q̄ litterarū vox in syllabis ⁊ harū in terminis. Sic ita
 qz in illa qualitate media vna vel duplici que formā
 qualificat mixti insunt oēs qualitates elemētoꝝ pri
 mo. ⁊ amplius ⁊ cōsequenter forme illoꝝ. p̄fectius
 n. ac potētius sūt qlitates prime in mixto q̄ elemēto
 rū forme: cū ille sint solū cōtracte ⁊ remisse amplius
 suscipientes ⁊ minus: ⁊ iō diuisionē consequunt. he
 sūt corrupte fere: ⁊ sic sunt in potētia tñ aut virtute
 in p̄dicta media p̄surgēte qualitate: iuxta illud: Sal
 uatur. n. virtus eoꝝ cū miscibilia nō sint penitus cor
 rupta: neqz oio saluata. Et id est qd̄ dī p̄ Ba. p̄mo
 elemētoꝝ ca. vltimo Ar. estimasse solis elemēta so
 re qualitatibus cōfusa. vnde Alexander in p̄bl. copu
 lata quidē sibi ip̄sis copulāt qui s̄m mixtionē: vt sunt
 qlitates elemētoꝝ oisariā habentiū p̄mas qlitates
 destructas ⁊ alias generatas: potentes aut rursus a
 natura separi ⁊ saluari. Et cōmentator elemēta sunt
 in potētia in mixto: sed non est intelligere hic p̄ po
 tētiā primā materiā cū cōposita que sint in potētia
 aqua ignis terra ⁊ aer: vt caro ⁊ os sint i actu. vnde
 facilius remouent miscibilia ex mixtis q̄ ea que sūt
 in materia ex ea neqz et sunt in potētia in elemētis
 sicut partes in continuo que sunt p̄tes potētia quof
 qz diuidātur ⁊ siant partes actu sed mediū modū in
 ista duo vidētur obtinere. Sic igitur appareat huius
 modi questū difficultas ac ipsius p̄babilis veritas.
 quā rōes fulciunt ad hoc p̄tate: ⁊ minores p̄firmāt
 ad ipsaz ceteris occurrētes opiniones. Propter
 quidē quartū ad primā que. A. dicendū q̄ illa fuit ip
 sius opinio non approbata modo vel exposita. Ad
 aliud dicendū q̄ in qlitate media vt oisum est salua
 tur actus opatiuus: cū non fiat totalis corruptio eoꝝ
 que sunt elemētoꝝ. Ad aliud dicendū q̄ nō erit
 corruptio vt declaratū oisariā cū qualitate p̄dicta re
 seruet actus ⁊ forma. Ad aliud dicendū q̄ elemē
 ta non p̄dent rōnem suā oio cum dictū sit ea virtute
 saluari in tertio. Ad aliud dicendū q̄ forma mixti ql
 itate in forma media resultante: ⁊ forma et qualitate
 dico continēte illaz in virtute vt oisum. Ad aliud
 dicendū q̄ materia prima efficitur p̄pria huiusmōi
 vel illius per formas elemētoꝝ qd̄ primo permuta
 tas ⁊ confusas sc̄do vero p̄ formā mixti datā ex misci
 bilibus p̄ductā. medio vero mō per qlitatē p̄surgē
 tem formā vteūqz saluantē elemētoꝝ neqz et est q̄
 materia cōpositi tot formas quot ⁊ prima recipiat cū
 ipsā materiā i forme primā. Et ostendit enī aut corū
 pitur vel saluat in medio. similiter et Auicē. de sub
 stantia orbis dimēssiones itermīnate assistunt mate
 rie p̄cedētes aduentū forme in eandē. Ad aliud dicē
 dū id v̄z fore i potētijs anime i qb⁹ non extat quest
 ū. Antēdit. n. Ar. illic mōstrare q̄ sentire neqz aie
 p̄p̄iū solius neqz corpōris sed vtriūsqz p̄iunctim:
 qm̄ si potētia eius esset p̄p̄iū aie solū aut corpōris si
 militer ⁊ actus cū ipsa ordinēt adinuicē potētia. n.
 relationē quandām ⁊ inclinationē ad actum impo
 rat. Ad aliud dicendū q̄ sicut miscibilia permanēt
 ita ⁊ p̄p̄ietates ac passiones. nam vt alia remanēt

⁊ alia valde ita ⁊ ip̄e ac nō q̄ elemētoꝝ simplices ⁊ in
 sumo: he aut mixtoꝝ velut p̄posite ⁊ remisse. Ad ali
 ud dicēdū q̄ elemēta non resoluntur ex p̄tibus mixti
 ita p̄fecti velut a vase ⁊ segregatione: sed p̄ corruptio
 nē p̄tū mixti generant: itidē elemēta in eo virtute p̄
 manētia sicut ⁊ tetigit Alexander. Neqz etiā v̄z est
 q̄ vnū corpōris vel spūs vel aliud in vnū resoluat ele
 mentoꝝ sibi affine cū vnūq̄qz sit p̄positus ex q̄tuor
 elemētis ⁊ resoluat in ea ex q̄bus cōponitur: sed q̄
 p̄ maiori p̄te in sibi cōuertitur p̄portionabile. Et si
 mili dīcēdū simplicio. At iuxta et s̄m illud qd̄ aliq̄n
 dīri vtriūsqz arguta suis p̄cedunt limitib⁹. Que
 sita circa conclusiones. Differentia. 17.

Hod complexio sit substantia ostenditur p̄
 primū de vtilitate mēbroꝝ ca. 2. testantē ipsā
 fore substantiaz corpōris ⁊ naturā mēbroꝝ ⁊
 per secreta scripta mon teo confirmātia: cū hoc facto
 rem eā esse substantie vnūscuiusqz mēbroꝝ. vnde
 Gal. in oī mēbro est virtus fixa qua eius p̄p̄iā p̄
 ficat opationē ⁊ substantia huius virtutis s̄m Ba. ē
 cōplexio p̄p̄ia ei forma videlicz p̄p̄ia cōplexionis.
 Amplius. A. 2. de aia instrōꝝ cōplexio eis est sub
 stantialis ⁊ naturalis. Rursus fo naturalium capi
 tulus. 8. ⁊. 0. dicitur oia per qualitātā fieri crasim
 s̄m veteris sniam. vnde prima aphoris. Nō v̄riqz
 aliud aialibus q̄ innatū operat calidū natura est s̄m
 hypocraticā rōnē q̄ hec. nō enim aliud quid qd̄ plas
 mat aial a p̄ncipio quēadmodū neqz rursus auxit vel
 vsqz in finē nutrit: nisi calidū quod inatū oīū ope
 rarum naturalium causa existens. tale aut non videt
 aliud q̄ substantia. Adhuc id quod cōstituit esse ali
 cuius substantia est ip̄sū: a substantiali nāqz forma
 dat esse. huiusmōi vero est cōplexio. vnde primo iu
 uamētoꝝ ca. 2. Carni eē ⁊ neruo ⁊ alioꝝ vnūcuiqz ē
 per cōplexionē ex quatuor elemētoꝝ qlitatib⁹ con
 structā. Rursus illud quo destructo destruit aliud
 extat eius substātia. 5. metha. talis aut est cōplexio.
 nā ea destructa destruit mēbrū ⁊ v̄r aial. Gal. qd̄
 est ps ⁊ non pōt separi ē substantia illius cui sic adest
 hoc vero est cōplexio: cōstruit enī p̄positi esse ⁊ non
 pōt remoueri: q̄ cōplexio inseparabilis actu. Dama
 scen⁹ in aphoris. cōplexio igit est s̄a. In oppositā
 sunt p̄bantes cōiter ⁊ medicoꝝ cū his cetus. vñ pri
 mo theorice. 6. ca. vocātur qlitates he cōplexiones
 ex elemētoꝝ. s. adinuicē copulatione alterius cū al
 tero. Eti. A. cōplexio est qlitas. hec aut genere lo
 catur accidētis. Rursus qd̄ pōt inesse ⁊ abesse p̄ter
 subiecti corruptionē est accidēs: hoc aut est cōplexio.
 dīa. 12. Erīt itaqz cōplexio accidēs ⁊ nō substantia.

Propter p̄mū v̄o sciendū vt apparuit s̄m sensū
 Ba. q̄ cōplexio est factor substantie cuiusqz mēbro
 rū aialis. cōplexio igit est substantia corpōris ⁊ nā ei⁹
 Auicē. v̄o sufficiētie sc̄do. Cōplexio est qlitas veni
 ens ex reciproca actione ⁊ passione qlitatū dīarum
 in corpibus sibi p̄mixtis. ⁊. 12. v̄o aialū ipsius: Cō
 plexio est res accidēs ex qualitatum dīarū opatione
 in particulis minimis diuidentibus ⁊ alterantibus
 eas adinuicē. primo aut prima: est qualitas que pro
 uenit ex actione adinuicē ⁊ passione contrariarū qua
 litatū in elemētis inuentarum: quorum partes ad
 tantam paruitatē redacte sunt: vt cuiusqz eaz pluri
 mum cōtingat plurimū alterius. dicit etiam q̄ com
 plexio est effectus ex elemētoꝝ qualitātib⁹ alteratōe

resultans in mixtis. Cōplexio quoque tripliciter potest considerari aut ratione substantie vel cause: aut ordinis secundum prius et posterius. Substantia quoque seu subiectum in quo fundatur cōplexio tamquam accidens in suo susceptivo est miscibile. unde secundum ipsius diversitatem diversificabit ipsa. Miscibilia namque in triplici extant differentia: quodammodo sunt equalia: alia inequalia: quedam vero media, que autem equalia. apud. A. duplicia. aut. n. secundum mensuram equalia sunt talia: que cōplexio mensure seu ponderis est. A. et Ba. dicitur et Algazelem forte intellectualis vel amplius in relatione ad actus nobiliores: et hec cōplexio quo ad iusticiam appellatur temperata. sive in universa substantia vel ipsius totalitate siquidem primo modo dupliciter potest imaginari evenire: aut. n. quantitates et qualitates pondere et mensura elementorum sunt in mixto equalia proportionate non superantes neque superate: qualitatesque resultantes ex eis sit media cōplexio inter omnes extremitates simplicis qualitatis et cōposite ut caliditatis frigiditatis et reliquarum caliditatis et siccitatis et ceterarum et denominatur equalis quo ad pondus vel quod mensure apparenti et non pondere virtutesque seu qualitates elementorum equalia et proportionate permaneat. cōplexio tamen que ex his resultat non omnino extat in medio: sed ad unum declinet extremitatum simplicium distemperantiarum vel cōpositarum tractarum. Et is quidem secundus modus dicitur inequalis cōplexionis quo ad pondus cuius neuter reperitur rerum natura. is. dicitur. Cōplexio vero ad operationes relata temperamentum dicta iusticie est que pervenit quando tamen fuerit de mensuris et qualitatibus elementorum. put suppetit suscipienti ad eius actiones pagendas: que in octo sequestrat modos secundum quod compatio potest fieri aut ad totam speciem vel ad partem speciei: sive ad individuum aut ad partem individui: quorum quodlibet subdividitur in duo secundum quod huiusmodi spatium fuerit ad extra vel ad intra. et sic octo resultabunt modi primo prima. Et autem miscibilia fuerint omnino inequalia quatuor constituentur cōplexiones omni quaque distemperate ad iusticiam cōposite seu calida et sicca cum reliquis tribus: quarum quedam sunt sine humido. vicio: et alie cum illo. Et id dupliciter quoniam aut madefacit membrum solum exterius vel penetrat introsum quod similiter dupliciter evenit: quoniam id spatium vel minime que similiter latitudine sunt in magis et minus infinite. Si vero miscibilia in ista mediocritatis obtineant modum: in quo neque equalitas existit omnino neque inequalitas: tunc cōsurgunt relique quatuor cōplexiones simplices ad iusticiam distemperate velut calida: frigida que obtinet temperamentum in passivis et sicca et humida in actiuis: que eodem modo ut simplicium permixte. Diversificatur etiam cōplexio ratione cause constituentis: namque omne quod sit aut a natura. arte vel perse uano. 7. metha. Si quidem penes naturam varietas attendatur in ea: dicitur quod alia erit innata: alia influens. quedam vero media. Innata vero alia fixa: alia fluens seu currens: que per etates variatur differenter secundum quod nunc et prius calidum utrunque circa utraque se habet humida sicut cōplexio pueritie calida extat et humida: iuuentutis calida et sicca etc. Fixam quoque dupliciter aiunt existere: unam radicalem et principale ut quod a primis duobus in principio constructionis accipit principium spermatis videlicet et menstruo: aliam quidem fixam et secundariam: qualis que seruetur ab illa priora radicali causata. per virtutem namque caliditatis innate in primis sunt

data principis forma dicitur masculinitatis: per contrarium vero femineitatis: dicitur. 28. Influens vero est illa que per debitam legem rerum non naturalium administratio: ne paulatim acquirat secundum declinationem ipsius excessum diversificata. que autem media existit: partim videlicet innata: partimque influens est musculorum ventris quoque et talium complexio. Influens siue infusa: quod influat eam a corde cerebro et epate partimque innata: quia non in alia influat extra se: aut quia a primis spermatis talis indita fuit innata natura interiorum primo causa. ultimo. Sed a perse uano causatur cōplexio ex casu inopinato seu cum quis fortuito igni seu aque siue cuiuscumque occurrerit alioquin pravam imprudentem vel aliquando alteram cōplexionem. nam sanitas et salus sunt a fortuna quandoque: domus autem et effigies nequaquam poste. 2. Causatur etiam ab arte: ut ostendit triaca cōplexio que venenum expellit: non quidem quod ars sit causa omnino: sed quod extat principium applicationis medicinarum ad inuicem ex quarum resultat contractione complexionis primarum complexio secunda in totum vel forma: dicitur. 178. Diversificatur quidem tertio ratione ordinis: quoniam quedam est prima seu aquositas lactis non affecte. coagulo cōplexio frigida et humida: dicitur. 148. calidam quidem frigida et sicca butiri calida et humida. Altera vero secunda ut que lactis totius ex his constructa ad temperamentum declinat. 193. dicitur: participans tamen plus frigido et humido: et similiter in arte. Cōplexio quidem prima seu in triaca est natura uniuscuiusque: medicine ingredientis eam. sive vero que ex predictis per applicationem artis resultat prima que venenum expellit et alios actus inducit in nulla medicinarum ipsarum constructiui inuentos. A. primo secundi. Cōplexionem quoque innatam seu radicalem audio que primo qualificat principia generationis: spermatis scilicet et sanguinis menstrui in qua complexio mixta et viuens continetur et cōterminatur: multi. n. gradus mixtionis et perfectionis sunt in natura reperi et prope humanam: et huiusmodi cōplexionem quedam est actu et altera potentia: seu tactum est de calido et frigido dicitur. 15. Circa id nosce quod propter primo nunc. A. aliqui dicunt cōplexionem inequalem ad pondus fore quo ad iusticiam equali: imo et inequalem et simpliciter quancumque cōplexionem ab equalitate ponderis ponunt eius inequalem. Arguunt enim aliqua cōplexione data: aut est equalis quo ad pondus aut inequalis. non equalis: quod hanc impossibile venire: igitur inequalis. Sed hi et contra mentem dicunt. A. et ratio iporum est sophistica. Primum quidem ostenditur quod. A. innuit quod cōplexio ad pondus diuidatur contra eam que a iusticia: et demum illarum ponderis subdividit inequalem et in inequalem: Itaque inequalis ponderis non poterit esse alia quecumque a iusticia cum una species non inuenit oppositam ad esse. Boetius topi. 4. Adhuc ibidem cōplexio inequalis ad pondus non est absolute media contrariarum qualitatum sed magis declinat etc. per quod satis innuitur quod parum distet a cōplexione quo ad pondus equali taliter: ut sit aliquantulum media inter eam et equali a iusticia in forma maxime modo. Rursus mox subdit quod id quod in medicina consideratur equali quantum. scilicet ad eam que ponderis equali et extra equalitatez puta inequalem: non est hoc. i. equalis quo ad pondus: neque illud hoc est inequalis ad ipsam. Et confirmatur quod prius dixit illud esse secundum quod oportet per diuisionem rationalem cum consideratione absque ulla compatione ad rem aliquam. Et mox subdit